

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Fiskální federalismus ve vybraných zemích EU

Bc. Tereza Znamenáčková

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Tereza Znamenáčková

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Fiskální federalismus ve vybraných zemích EU

Název anglicky

Fiscal Federalism in Selected Countries of EU

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je analýza a komparace systémů financování vyšších územních samosprávných celků uplatňovaných v České republice a Slovenské republice. Dílčím cílem jest analytické porovnání a zhodnocení systému financování nižších vládních úrovní v rámci veřejné rozpočtové soustavy v České republice s modelem, který je uplatňován v republice Slovenské, a to na základě teoretických poznatků získaných z odborné literatury a odborných článků. Dílčím cílem práce je též analýza alokovaného objemu finančních prostředků v rámci daňových pravomocí ve třech vybraných krajích (v České republice a Slovenské republice), analýza struktury příjmů a výdajů a jejich následná komparace za zvolené časové období s ohledem na specifika systému financování v obou zemích.

Metodika

Diplomová práce bude sestávat ze 3 hlavních částí. V první části bude teoretická (literární) rešerše, která se bude zakládat na analýze dokumentů, s jejichž pomocí se studentka seznámí se stavem řešené problematiky. Základní pramen informací bude představovat odborná literatura a případné odborné časopisy a periodika. Během zpracování diplomové práce bude v teoretické části užitá metoda obsahové analýzy, za přispění metod indukce a dedukce. Druhá část práce bude analytická. Bude založena na využití primárních a sekundárních dat. Na základě zkoumaného problému dojde ke zpřesnění cíle práce. Součástí bude taktéž obecná charakteristika vybraných krajů. Bude provedena cílená analýza hospodaření na zejména příjmové straně rozpočtu krajů za zvolenou časovou řadu. Primární data budou získána z finančních výkazů vybraných krajů. V praktické části bude uplatněna metoda analýzy a následné syntézy, které poslouží ke komparaci jednotlivých systémů. Třetí částí bude závěr, kde budou formulovány výsledky diplomové práce a uvedeny případné návrhy a doporučení.

Doporučený rozsah práce

60 – 90 stran

Klíčová slova

Fiskální federalismus, fiskální decentralizace, veřejný sektor, veřejné finance, územní samospráva, financování krajů, Česká republika, Slovenská republika.

Doporučené zdroje informací

- JÍLEK, Milan, 2008. Fiskální decentralizace, teorie a empirie. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-3553.
- LAJTKEPOVÁ, Eva, 2013. Veřejné finance v České republice: teorie a praxe. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-861-8.
- MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL, 2015. Veřejné finance v teorii a praxi. Praha: Grada Publishing. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5561-8.
- MUSGRAVE, Richard Abel a Peggy B. MUSGRAVE. Veřejné finance v teorii a praxi. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-76-4.
- PEKOVÁ, Jitka, 2004. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management Press. ISBN 80-7261-086-4.
- PEKOVÁ, Jitka, 2011. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.
- TETŘEVOVÁ, Liběna, 2008. Veřejná ekonomie. Praha, Česká republika: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-79-5.
- TOMÁŠKOVÁ, Eva, 2006. Veřejné finance. 1., vyd. Brno, Česká republika: Masarykova univerzita. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. ISBN 80-210-4177-3.
- ŽÁRSKA, Elena a Dušan KOZOVSKÝ, 2008. Teoretické a praktické aspekty fiškálnej decentralizácie. Bratislava: Ekonom. ISBN 978-80-225-2466-7.
-

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Fiskální federalismus ve vybraných zemích EU" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 3. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jiřímu Čermákovi, Ph.D. za cenné rady, odborné připomínky a neskonalou trpělivost při vedení mé diplomové práce.

Fiskální federalismus ve vybraných zemích EU

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku fiskálního federalismu v České a Slovenské republice. Hlavním cílem je analýza a komparace systémů financování vyšších územních samosprávných celků uplatňovaných v Česko republice a Slovenské republice

V teoretické části jsou definovány pojmy týkající se veřejného sektoru, popsána struktura veřejného sektoru a struktura financí. Dále se tato část věnuje problematice fiskálního federalismu a fiskální decentralizace.

V praktické části je provedena nejprve obecná deskripce tří českých krajů (Ústecký, Olomoucký a Zlínský) a tří krajů slovenských (Prešovský, Banskobystrický a Trenčinský) a následuje samotná analýza časových řad vývoje příjmů, výdajů a salda dále pak vývoj obecné míry nezaměstnanosti a podíl kraje na HDP. Následuje horizontální a vertikální analýza příjmů a výdajů.

K závěru práce jsou pak provedeny vzájemné komparace krajů, co se týče struktury příjmů a výdajů. Hlavním rozdílem z pohledu příjmů je to, že u českých krajů dochází k dělení na daně sdílené a svěřené, slovenské kraje položku svěřených daní nemají, mají pouze podíl na daních sdílených. Co se týká obecné struktury výdajů českých a slovenských krajů, pak samotná struktura výdajů se nijak výrazně neliší, podíly na jednotlivých položkách jsou přibližně stejné a k zásadním odlišnostem u nich nedochází. Z hlediska struktury běžných výdajů jsou rozdíly patrné z hlediska množství financovaných oblastí, české kraje jich financují více. Z hlediska kapitálových výdajů je výrazný rozdíl ve financování veřejné správy, na kterou vynakládají slovenské kraje mnohem více finančních prostředků.

Klíčová slova: Fiskální federalismus, fiskální decentralizace, veřejný sektor, veřejné finance, územní samospráva, financování krajů, Česká republika, Slovenská republika

Fiscal Federalism in Selected Countries of EU

Abstract

This thesis is focused on the issue of fiscal federalism in the Czech and Slovak Republics. The main objective is to analyze and compare the financing systems of higher administrative self-governing units applied in the Czech Republic and the Slovak Republic.

The theoretical part defines terms related to the public sector, describes the structure of the public sector and the structure of finance. Furthermore, this part deals with the issue of fiscal federalism and fiscal decentralization

In the practical part there is a general description of three Czech regions (Ústecký, Olomoucký and Zlínský) and three Slovak regions (Prešovský, Banskobystrický and Trenčinský) and the analysis of time series of incomes, expenditures and balance of general unemployment rate and region's share GDP. Following is a horizontal and vertical analysis of income and expenditure.

The conclusion of the thesis is then carried out mutual comparison of regions in terms of structure of income and expenditure. The main difference from the point of view of income is that the Czech regions are divided into shared taxes and entrusted taxes, the Slovak regions do not have the entrusted taxes, they only have a share in shared taxes. Regarding the general structure of expenditures of the Czech and Slovak regions, the structure of expenditures does not differ significantly; the shares of individual items are approximately the same and there are no significant differences. In terms of the structure of current expenditures, the differences are apparent in terms of the amount of financed areas, Czech regions finance more of them. In terms of capital expenditure, there is a significant difference in the financing of public administration, to which the Slovak regions spend much more money.

Keywords: Fiscal Federalism, Fiscal Decentralization, Public Sector, Public Finances, Territorial Self-government, Regional Funding, Czech Republic, Slovak Republic

Obsah

1 Úvod	14
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce.....	15
2.2 Metodika.....	15
3 Veřejný sektor.....	19
3.1 Charakteristika veřejného sektoru.....	19
3.2 Struktura veřejného sektoru.....	20
3.2.1 Veřejné finance	20
3.2.2 Funkce veřejných financí	21
3.3 Prostorové aspekty funkcí veřejných financí.....	21
3.3.1 Prostorová dimenze alokační funkce	22
3.3.2 Prostorová dimenze distribuční funkce	23
3.3.3 Prostorový aspekt stabilizační funkce	23
3.4 Rozpočtová soustava	23
3.4.1 Specifika krajů České republiky	26
4 Fiskální federalismus	27
4.1 Decentralizace kompetencí.....	28
4.2 Teoretická východiska fiskálního federalismu	28
4.2.1 Oatesův decentralizační teorém	32
4.2.2 Tieboutův model volby nohou.....	33
4.2.3 Buchananova Teorie klubů	34
4.2.4 Lokalizační teorie.....	36
4.3 Modely fiskálního federalismu	37
4.3.1 Vertikální modely	37
4.3.2 Horizontální modely.....	38
4.3.3 Centralizovaný model fiskálního federalismu	39
4.3.4 Decentralizovaný model fiskálního federalismu	40
4.3.5 Kombinovaný model fiskálního federalismu.....	42
4.3.6 Model fiskálního federalismu v České republice.....	44
4.3.7 Princip subsidiarity.....	45
4.3.8 Měření finanční soběstačnosti	46
4.4 Vývoj rozpočtového určení daní (RUD)	49
4.4.1 Vývoj RUD v České republice	49
4.4.2 Vývoj RUD ve Slovenské republice	50
5 Analýza hospodaření krajů České republiky.....	51
5.1 Ústecký kraj.....	53

5.1.1	Analýza příjmů.....	55
5.1.2	Analýza výdajů	60
5.2	Olomoucký kraj.....	67
5.2.1	Analýza příjmů.....	69
5.2.2	Analýza výdajů	73
5.3	Zlínský kraj.....	78
5.3.1	Analýza příjmů.....	80
5.3.2	Analýza výdajů	84
6	Analýza hospodaření krajů Slovenské republiky	88
6.1	Prešovský kraj.....	90
6.1.1	Analýza příjmů.....	92
6.1.2	Analýza výdajů	95
6.2	Banskobystrický kraj.....	101
6.2.1	Analýza příjmů.....	103
6.2.2	Analýza výdajů	107
6.3	Trenčinský kraj	112
6.3.1	Analýza příjmů.....	114
6.3.2	Analýza výdajů	118
6.4	Komparace struktury příjmů a výdajů krajů České a Slovenské republiky ...	123
6.4.1	Struktura příjmů českých krajů.....	123
6.4.2	Struktura příjmů slovenských krajů	124
6.4.3	Struktura výdajů českých krajů.....	125
6.4.4	Struktura výdajů slovenských krajů	130
6.4.5	Komparace příjmů českých a slovenských krajů.....	135
6.4.6	Komparace výdajů českých a slovenských krajů.....	136
6.4.7	Komparace výdajů na mzdy českých a slovenských krajů za roky 2010-2017 140	
7	Závěr	142
	Seznam použitých zdrojů	145

Seznam obrázků

Obrázek 1: Kombinace optimální velikosti společenství a úrovně veřejného statku	22
Obrázek 2: Rozpočtová soustava ČR	25
Obrázek 3: Rozpočtová soustava SR.....	26
Obrázek 4: Oatesův decentralizační teorém	33
Obrázek 5: Buchananova Teorie klubů – celkové náklady a celkové užítky jednotlivce při množství statku ve výši $X=1$	35
Obrázek 6: Centralizovaný model fiskálního federalismu	39

Obrázek 7: Decentralizovaný model fiskálního federalismu	41
Obrázek 8: Kombinovaný model fiskálního federalismu	43
Obrázek 9: Model fiskálního federalismu v České republice	45

Seznam Grafů

Graf 1: Vývoj celkových příjmů a výdajů krajů ČR v letech 2010-2017	52
Graf 2: Vývoj salda krajů ČR v letech 2010-2017.....	53
Graf 3: Vývoj příjmů, výdajů a salda Ústeckého kraje v letech 2010-2017	54
Graf 4: Ústecký kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017	55
Graf 5: Vývoj příjmů, výdajů a salda Olomouckého kraje v letech 2010-2017	68
Graf 6: Olomoucký kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017.....	69
Graf 7: Vývoj příjmů, výdajů a salda Zlínského kraje v letech 2010-2017.....	79
Graf 8: Zlínský kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017	80
Graf 9: Vývoj celkových příjmů, výdajů a salda krajů SR v letech 2010-2017	90
Graf 10: Vývoj příjmů, výdajů a salda Prešovského kraje v letech 2010-2017.....	91
Graf 11: Prešovský kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017	92
Graf 12: Vývoj příjmů, výdajů a salda Banskobystrického kraje v letech 2010-2017... 	102
Graf 13: Banskobystrický kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017	103
Graf 14: Vývoj příjmů, výdajů a salda Trenčínského kraje v letech 2010-2017.....	113
Graf 15: Trenčínský kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017	114
Graf 16: Struktura příjmů českých krajů v roce 2017	124
Graf 17: Struktura příjmů slovenských krajů v roce 2017	125
Graf 18: Obecná struktura výdajů českých krajů v roce 2017.....	126
Graf 19: Struktura běžných výdajů českých krajů v roce 2017	127
Graf 20: Podíl platů ve veřejné správě na celkových běžných výdajích českých krajů v roce 2017	128
Graf 21: Struktura kapitálových výdajů českých krajů v roce 2017	130

Graf 22: Struktura výdajů slovenských krajů v roce 2017	131
Graf 23: Struktura běžných výdajů slovenských krajů v roce 2017	132
Graf 24: Podíl platů ve veřejné správě na celkových běžných výdajích slovenských krajů v roce 2017	133
Graf 25: Struktura kapitálových výdajů slovenských krajů v roce 2017	135
Graf 26: Komparace průměrných příjmů českých a slovenských krajů za roky 2010-2017	136
Graf 27: Komparace průměrných výdajů českých a slovenských krajů za roky 2010-2017	136
Graf 28: Komparace struktury průměrných běžných výdajů českých a slovenských krajů za roky 2010-2017	138
Graf 29: Komparace struktury průměrných kapitálových výdajů českých a slovenských krajů za roky 2010-2017	140
Graf 30: Komparace podílu platů veřejné správy na průměrných běžných výdajích 3 českých a 3 slovenských krajů za roky 2010-2017	141

Seznam tabulek

Tabulka 1: Procentní podíl krajů na celostátním hrubém výnosu daně	50
Tabulka 2: Procentuální podíl krajů na ČR v roce 2017	51
Tabulka 3: Procentuální meziroční změna příjmů Ústeckého kraje v letech 2010-2013	56
Tabulka 4: Procentuální meziroční změna příjmů Ústeckého kraje v letech 2013-2014	57
Tabulka 5: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Ústeckého kraje v letech 2010-2013	59
Tabulka 6: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Ústeckého kraje v letech 2013-2017	60
Tabulka 7: Procentuální meziroční změna výdajů Ústeckého kraje v letech 2010-2013	61
Tabulka 8: Procentuální meziroční změna výdajů Ústeckého kraje v letech 2013-2017	63
Tabulka 9: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Ústeckého kraje v letech 2010-2013	65
Tabulka 10: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Ústeckého kraje v letech 2014-2017	66
Tabulka 11: Procentuální meziroční změna příjmů Olomouckého kraje v letech 2010-2013	70

Tabulka 12: Procentuální meziroční změna příjmů Olomouckého kraje v letech 2013-2017	71
Tabulka 13: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Olomouckého kraje v letech 2010-2013	72
Tabulka 14: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Olomouckého kraje v letech 2014-2017	73
Tabulka 15: Procentuální meziroční změna výdajů Olomouckého kraje	74
Tabulka 16: Procentuální meziroční změna výdajů Olomouckého kraje v letech 2013-2017	75
Tabulka 17: Procentuální podíl příjmů na celkových výdajích Olomouckého kraje v letech 2010-2013	76
Tabulka 18: Procentuální podíl příjmů na celkových výdajích Olomouckého kraje	77
Tabulka 19: Procentuální meziroční změna příjmů Zlínského kraje v letech 2010-2013	81
Tabulka 20: Procentuální meziroční změna příjmů Zlínského kraje v letech 2013-2017	82
Tabulka 21: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Zlínského kraje v letech 2010-2013	83
Tabulka 22: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Zlínského kraje v letech 2014-2017	84
Tabulka 23: Procentuální meziroční změna výdajů Zlínského kraje v letech 2010-2013	85
Tabulka 24: Procentuální meziroční změna výdajů Zlínského kraje v letech 2013-2017	86
Tabulka 25: Procentuální podíl příjmů na celkových výdajích Zlínského kraje v letech 2010-2013	87
Tabulka 26: Procentuální podíl příjmů na celkových výdajích Zlínského kraje v letech 2014-2017	88
Tabulka 27: Procentuální podíl krajů na SR v roce 2017	89
Tabulka 28: Procentuální meziroční změna příjmů Prešovského kraje v letech 2010-2013	92
Tabulka 29: Procentuální meziroční změna příjmů Prešovského kraje v letech 2013-2017	93
Tabulka 30: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Prešovského kraje v letech 2010-2013	94
Tabulka 31: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Prešovského kraje	95
Tabulka 32: Procentuální meziroční změna výdajů Prešovského kraje v letech 2010-2013	96

Tabulka 33: Procentuální meziroční změna výdajů Prešovského kraje v letech 2013-2017	98
Tabulka 34: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Prešovského kraje v letech 2010-2013	99
Tabulka 35: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Prešovského kraje v letech 2014-2017	101
Tabulka 36: Procentuální meziroční změna příjmů Banskobystrického kraje v letech 2010-2013	104
Tabulka 37: Procentuální meziroční změna příjmů Banskobystrického kraje	105
Tabulka 38: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Banskobystrického kraje v letech 2010-2013	106
Tabulka 39: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Banskobystrického kraje v letech 2014-2017	107
Tabulka 40: Procentuální meziroční změna výdajů Banskobystrického kraje v letech 2010-2013	108
Tabulka 41: Procentuální meziroční změna výdajů Banskobystrického kraje v letech 2013-2017	109
Tabulka 42: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Banskobystrického kraje v letech 2010-2013	110
Tabulka 43: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Banskobystrického kraje v letech 2014-2017	111
Tabulka 44: Procentuální meziroční změna příjmů Trenčínského kraje v letech 2010-2013	115
Tabulka 45: Procentuální meziroční změna příjmů Trenčínského kraje	116
Tabulka 46: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Trenčínského kraje v letech 2010-2013	117
Tabulka 47: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Trenčínského kraje	117
Tabulka 48: Procentuální meziroční změna výdajů Trenčínského kraje v letech 2010-2013	118
Tabulka 49: Procentuální meziroční změna výdajů Trenčínského kraje v letech 2013-2017	120
Tabulka 50: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Trenčínského kraje v letech 2010-2013	121
Tabulka 51: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Trenčínského kraje	122

1 Úvod

S teorií fiskálního federalismu přišli již v 50. letech 20. století Richard Musgrave, Charles Tiebout, Mancur Olson a Wallace Oates. Od této doby prošla teorie mnoha změnami, které byly ovlivněny samotnými vývoji států.

S růstem velikosti území států rostla taky potřeba zabezpečovat jejich jednotlivé úrovně, pro co nejjednodušší chod, pro který je zásadní vysoká efektivnost alokace zdrojů. Tuto alokaci měla zajistit právě fiskální decentralizace. Z teoretického hlediska existuje několik modelů fiskálního federalismu, respektive fiskální decentralizace. Fiskální federalismus se zabývá tím, jak mohou a jak jsou zdroje v ekonomice rozdělovány. Každá země má mnoho diferencovaných možností právě dle daného stavu a situace národního hospodářství i podle množství nižších vládních úrovní.

Česká a Slovenská republika kdysi bývaly jedním státem, od jejich rozdělení v roce 1993 však uplynulo mnoho let a došlo k mnohým změnám. Každý stát má nyní své území, svou vlastní rozpočtovou soustavu, svůj systém financování nižších vládních úrovní a každá nižší úroveň má i svou vlastní strukturu příjmů a výdajů.

Tato práce se zabývá právě analýzou systému financování 3 krajů České republiky a 3 krajů Slovenské republiky a jejich následné komparaci.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je analýza a komparace systémů financování vyšších územních samosprávných celků uplatňovaných v České republice a Slovenské republice. Dílčím cílem jest analytické porovnání a zhodnocení systému financování nižších vládních úrovní v rámci veřejné rozpočtové soustavy v České republice s modelem, který je uplatňován v republice Slovenské, a to na základě teoretických poznatků získaných z odborné literatury a odborných článků. Dílčím cílem práce je též analýza alokovaného objemu finančních prostředků v rámci daňových pravomocí ve třech vybraných krajích (v České republice a Slovenské republice), analýza struktury příjmů a výdajů a jejich následná komparace za zvolené časové období s ohledem na specifika systému financování v obou zemích.

2.2 Metodika

Diplomová práce se sestává ze 3 hlavních částí. První část obsahuje literární rešerši. Informace pro její zpracování byly získány za pomoci analýzy odborných knih, článků a dokumentů. V literární rešerši jsou definovány pojmy jako veřejný sektor, dále pak popsána jeho struktura a funkce veřejných financí. Dále se tato část věnovala prostorovým aspektům funkcí veřejných financí a rozpočtové soustavě, kde byly uvedeny rozpočtové soustavy jak České, tak i Slovenské republiky a zároveň uvedena specifika krajů České republiky. Následně se literární rešerše věnuje samotnému fiskálnímu federalismu, uvádí jeho teoretická východiska a modely. V závěru literární rešerše je pak naznačen vývoj rozpočtového určení daní v České a Slovenské republice.

Druhá část se věnuje analýze hospodaření krajů České a Slovenské republiky. Analýzy byly prováděny v programu MS Excell. Byly vybrány tři kraje České a tři kraje Slovenské republiky, které mají zhruba podobný počet obyvatel. Za Českou republiku byly zvoleny následující kraje: kraj Ústecký, kraj Olomoucký a kraj Zlínský; za republiku Slovenskou pak kraje následující: kraj Prešovský, kraj Banskobystrický a kraj Trenčinský. Rozbor hospodaření krajů je proveden v časovém intervalu 2010-2017. Roky 2018 a 2019 nebyly z důvodu chybějících údajů do analýzy zahrnuty. Před samotnou analýzou konkrétních krajů byly charakterizovány všechny kraje obecně, na základě dat z Českého statistického úřadu a dat z internetového portálu Sprievodcaposlovensku.sk. Pozornost byla věnována rozloze, počtu

obyvatel a počtu obcí, dále byl zahrnut vývoj celkových příjmů a výdajů krajů a to za pomoci dat z Ministerstva financí ČR a internetového portálu Cenastatu.sme.sk.

Po této obecné charakteristice českých a slovenských krajů bylo přikročeno k samotným analýzám jednotlivých krajů. Nejprve byla provedena obecná deskripce a charakteristika každého jednotlivého kraje a to z hlediska polohy. Následně byla provedena analýza časové řady vývoje příjmů, výdajů a salda, data byla v případě českých krajů samostatně zpracována z internetových stránek Ministerstva financí ČR a v případě slovenských krajů ze závěrečných účtů jednotlivých krajů. V obecné charakteristice každého kraje byl též za pomoci časové řady znázorněn vývoj obecné míry nezaměstnanosti a podíl kraje na HDP, data byla získána z Českého statistického úřadu a Slovenského statistického úřadu. Po těchto obecných charakteristikách následovala analýza příjmů a výdajů krajů. Za pomoci syntézy byly vytvořeny tabulky. V případě příjmů autorka detailněji analyzovala příjmy daňové. Následně byla provedena horizontální analýza – byla vypočítána procentuální meziroční změna příjmů dle následujícího vzorce:

Kde:

- X ... ukazatel roku
- Index t ... výchozí období
- Index t+1 ... následující období

$$\frac{X_{t+1} - X_t}{X_t}$$

Zdroj: (Kraftová, 2002, s. 28)

Následně byla provedena i analýza vertikální – pro zjištění podílu ukazatele na celku; provedena byla dle následujícího vzorce:

Kde:

- X ... ukazatel roku
- Index t ... výchozí období

$$\frac{X_{t+n}}{X_t}$$

Zdroj: (Kraftová, 2002, s. 28)

Data pro analýzu příjmů byla získána v případě českých krajů z dat Ministerstva financí ČR a v případě krajů slovenských z jednotlivých závěrečných účtů. Tentýž postup byl aplikován i co se týká výdajů. Potřebná data k analýze výdajů byla v případě českých krajů získána z dat Ministerstva financí ČR a v případě krajů slovenských z jednotlivých závěrečných účtů. Analýza výdajů byla prováděna s výdaji běžnými tak i kapitálovými. Výdaje běžné a kapitálové byly v případě českých krajů rozděleny na následující oblasti: veřejná správa (kam patří kancelář ředitele a hejtmana, zastupitelstvo, odbor řízení lidských zdrojů a odbor koordinace rozvojových aktivit), kde byly nejvyšším běžným výdajem platy zaměstnanců, dále sem patří například výdaje na cestovné, na pojistné na sociální zabezpečení. Z kapitálových výdajů sem patřily například výdaje na dokupování výbavy. Další oblastí byla oblast doprava a ekonomika, která zahrnovala zejména běžné výdaje na dopravní obslužnost či bezpečnost silničního provozu, z kapitálových výdajů pak výdaje na opravu silnic. Dále pak oblast zdravotnictví a sociální věci, zahrnující zejména běžné výdaje na inspekce sociálních služeb, operační programy, či programů, které měly za cíl zamezit šíření chorob a z výdajů kapitálových pak výdaje na rekonstrukce nemocnic. Další oblastí byla kultura, jejíž běžné výdaje se týkaly zejména nákupů položek do sbírky a z hlediska kapitálových výdajů pak zahrnovala položky jako rekonstrukce muzeí, divadel a galerií. Dále pak oblast vzdělání, jejíž běžné výdaje zahrnovaly výdaje na energie a kapitálové výdaje se týkaly především rekonstrukcí středních škol, oblast životního prostředí, jejíž běžné výdaje zahrnují například výdaje na odstraňování znečištěných vod a výdaje kapitálové zahrnující například výdaje na likvidaci prošliých léčiv, zpracovávání posudků či ochranu před povodněmi. Oblast strategický rozvoj kraje, zahrnující informatiku, územní plánování, podporu průmyslu, správní činnosti a strategie, přípravu a realizace projektů. Výdaje se zde týkaly především telekomunikačních služeb. investice, dotační a evropské programy, nejčastěji zahrnující investice na rekonstrukce škol a rozvoje venkova; v případě Ústeckého a Olomouckého kraje byla součástí i oblast majetek a legislativa, zahrnující výdaje na nájemné, různé poplatky a odměny advokátům a právním specialistům. Výdaje Slovenských krajů byly rozděleny na následující oblasti: veřejná správa, jejíž běžné výdaje zahrnovaly především výdaje na mzdy a platy, na pojistné příspěvky, cestovní náhrady či energii a výdaje kapitálové výdaje spojené s nákupem majetku a budov. Další oblastí byla doprava a ekonomika, jejíž běžné výdaje zahrnovaly především výdaje na údržbu a rekonstrukci silnic a kapitálové nákup strojů a přípravu projektové dokumentace. Oblast zdravotnictví a sociální věci, kdy běžné výdaje činily převážně energie, mzdy a pojistné a kapitálové pak výdaje na rekonstrukce nemocnic a domovů důchodců. Oblast kultura, zahrnující běžné výdaje na

zabezpečování kulturních akcí a z kapitálových výdajů pak rekonstrukci divadel. Oblast vzdělání, jejíž běžné výdaje nejvíce zahrnují příspěvky soukromým, církevním a základních škol a kapitálové výdaje finance na rekonstrukce. Oblast obrana, která zahrnovala pouze běžné výdaje na civilní obranu a v případě Prešovského kraje byla navíc zahrnuta oblast investice, dotační a evropské programy.

Součástí analytické práce byla též komparace krajů. Nejprve byla provedena komparace struktury příjmů tří zkoumaných českých krajů v roce 2017, data byla získána z Ministerstva financí ČR a komparace struktury příjmů tří zkoumaných slovenských krajů v roce 2017, na kterou byla data získána z jednotlivých závěrečných účtů krajů. Příjmy krajů obou republiky byly rozděleny na následující položky: příjmy daňové, příjmy nedaňové, příjmy kapitálové a transfery. Následně bylo za pomoci syntézy přikročeno ke komparaci výdajů. Nejprve byla provedena obecná komparace výdajů (poměr výdajů běžných a kapitálových) tří českých krajů za rok 2017, poté byla provedena komparace struktury běžných a následně kapitálových výdajů zkoumaných českých krajů v roce 2017, na kteroužto byla data získána z Ministerstva financí ČR. Tytéž komparace byly následně provedeny i na straně krajů slovenských. Jako poslední byly provedeny komparace. V důsledku výkyvů byly údaje českých a slovenských krajů přepočteny na průměrnou časovou řadu v jednotlivých oblastech na každý rok a to za účelem odstranění vysokých výdajových výkyvů a následně byla provedena komparace v rámci příjmů českých a slovenských krajů za období 2010-2017 a v rámci výdajů, nejprve obecně a následně detailní struktury. V rámci běžných výdajů byla též provedena analýza podílu mezd a platů v oblasti veřejná správa a to za účelem zjištění nákladnosti chodu českých a slovenských úřadů z personálního hlediska. Byla provedena komparace mezi třemi českými kraji za rok 2017 zvlášť, dále pak zvlášť mezi kraji slovenskými, taktéž za rok 2017 a následně byla provedena komparace průměrných podílů mezd a platů veřejné správy českých a slovenských krajů, za účelem odstranění vysokých výdajových výkyvů provedená za období 2013-2017. Data pro komparace byla získána ze závěrečných zpráv krajů a z dat Ministerstva financí ČR.

Ve třetí části práce jsou formulovány výsledky práce.

3 Veřejný sektor

3.1 Charakteristika veřejného sektoru

Ekonomika dnešní doby je tvořena soukromým a veřejným sektorem, v poslední době k tomuto členění bývá připojován i sektor neziskový. Charakteristikou veřejného sektoru je to, že v něm vystupují dva subjekty – aktéři státní správy a aktéři místní samosprávy. Tito aktéři jednají ve veřejném zájmu, tzn. takové jednání, které odpovídá požadavkům společnosti (Ochrana, Pavel a Vitek, 2010, s. 16-17).

Definici veřejného sektoru nabízí také Lajtkepová (2013, s. 11), která píše, že ačkoliv jsou definice různé, je v prvé řadě nutné podotknout, že je to hlavně souhrn vztahů a činností mezi různými subjekty, ze kterého je jeden stát (či město, obec). Lajtkepová dále píše, že se veřejný sektor stal důležitou součástí ekonomických systémů všech demokratických společností. Rozvoj byl u veřejného sektoru zaznamenán po skončení druhé světové války společně s podporou sociálního státu.

Tetřevová (2008, s. 107) charakterizuje veřejný sektor následujícími znaky:

- cena statků vyprodukovaných ve veřejném sektoru je nulová či stanovená ve formě uživatelského poplatku (není poskytována za ceny vzniklé střetem nabídky a poptávky), jedná se tedy o sektor netržní
- hlavním kritériem hodnocení a rozhodování o úspěšnosti je docílení maximálního užítku, který plyne z co nejvíce kvalitního zajištění požadovaného množství služeb a výrobků, nikoliv zisk, jedná se tedy o sektor neziskový
- je financován z příjmů rozpočtu státního, územního a municipálního, tj. financován z veřejných financí
- je pod správou veřejné správy (tj. státní správy a samosprávy, na úrovni krajů a obcí)
- je zde rozhodováno na základě kolektivního (politického) rozhodování, tj. veřejnou volbou, která může být dvojího charakteru – přímé demokracie nebo zastupitelské demokracie. Tyto dva charaktery pak mohou být ve formě většinového či poměrového zastoupení, za aplikace různých pravidel hlasování (např. pravidlo většiny nebo pravidlo jednomyslného kompromisu)
- veřejnost třímá právo, zároveň však povinnost, kontrolovat veřejnou volbu a její důsledky, prostřednictvím vlastní občanské kontroly (přímo) či za pomoci svých

zástupců (profesionální kontrola či zastupitelské orgány), ve zkratce řečeno, podléhá veřejné kontrole

Hejduková (2015, s. 9) říká, že veřejný sektor má za hlavní cíl realizaci veřejných statků, při jejichž produkci není možné stavět na rozhodující místo hospodářský zisk. Stát může prostřednictvím veřejného sektoru též ovlivňovat základní makroekonomické veličiny a napomáhat zmírňování regionálních rozdílů.

3.2 Struktura veřejného sektoru

3.2.1 Veřejné finance

Dle výše zmíněného a taktéž dle Holmana (2001, s. 596) lze tedy říci, že do veřejných financí patří vedle státního rozpočtu také rozpočty obcí. Hejduková (2015, s. 3) charakterizuje několik aspektů, kterými se veřejné finance vyznačují:

- jedním ze subjektů peněžních vztahů je stát
 - o financích je rozhodováno na základě veřejné volby
 - kolektivní záležitosti a veřejný sektor jsou nedílnou součástí
 - v popředí vztahů stojí veřejný zájem
 - jejich cílem je uspokojit potřeby veřejnosti
 - fungují na principech neekvivalentnosti a nedobrovolnosti
- princip neekvivalence definuje Dvořák (2008, s. 7) jako skutečnost, že přesto že nějaký jedinec zaplatil na daních více nežli jiný, neopravňuje ho to k tomu, aby čerpal více služeb, které jsou financovány z veřejných rozpočtů. Míra zisku, které jedinec během přerozdělování prostřednictvím státního rozpočtu nabyl, tedy nikterak nezávisí na tom, kolik během tohoto přerozdělování ztratil. Dvořák (2008, s. 7) nabízí i definici principu nedobrovolnosti. Nedobrovolnost popisuje jako situaci, kdy jsou jedinci nuceni (v demokracii zákonem) uskutečňovat finanční transfery ve prospěch státu.

O veřejných financích se zmiňuje též Lajtkepová (2013, s. 16). Definuje je jako peněžní vztahy, které souvisejí s tvorbou, rozdělováním a užitím peněžních fondů spojených s činnostmi veřejných institucí.

„Veřejné finance jsou pevně spjaty se vznikem státu a prosazením zbožně peněžních vztahů. Důvodem bylo oddělení majetku panovníka od hospodaření státu.“ (Tomášková, 2008, s. 7)

3.2.2 Funkce veřejných financí

Veřejné finance mají následující funkce:

- **Alokační**

Veřejné statky není možné poskytovat prostřednictvím tržního systému (Musgrave, 1994, s. 6). Z tohoto důvodu se o ně musí postarat právě stát. Mimo poskytování (zabezpečování) veřejných statků souvisí alokační funkce též se zmírňováním dopadů externalit, srovnáváním nerovností v rámci informační převahy (zpřístupňováním informací) a zajišťováním vlastnických práv ze strany státu (Hejduková, 2015, s. 12).

- **Distribuční**

Distribuční funkce řeší otázku přerozdělování statků (Musgrave, 1994, s. 8). Úzce souvisí s funkcí alokační (jelikož zde hrají podstatnou roli veřejné statky), na rozdíl od funkce alokační však řeší místo trhu domácnosti a jednotlivce a distribuci bohatství a důchodů směrem k těmto či od těchto subjektů. Avšak výsledná distribuce důchodů nemusí být vždy společností považována za spravedlivou (Hejduková, 2015, s. 12).

- **Stabilizační**

Stabilizační funkce má za úkol ovlivňovat makroekonomický výkon ekonomiky (Musgrave, 1994, s.10). Snaží se zmírňovat problémy jako jsou inflace, nezaměstnanost, problémy platební rovnováhy a problém spojený s ekonomickým růstem. K oné manipulaci využívá nástrojů fiskální a monetární politiky (Hejduková, 2015, s. 12).

- **Regulační**

Regulační funkce podmiňuje existenci výše vyjmenovaných funkcí (tj. funkce alokační, distribuční a stabilizační). Slouží jakožto usměrňovač individuálního chování ve společnosti s cílem zajištění kvalitního právního prostředí ve státě (Hejduková, 2015, s. 12).

3.3 Prostorové aspekty funkcí veřejných financí

„Moderní národy se obvykle neformovaly cestou dobrovolného spojení jedinců; převážně vznikaly spojením již dříve existujících suverénních území do národního celku. V tomto procesu si členské jednotky (jako např. kolonie a posléze členské státy USA) určité fiskální pravomoce

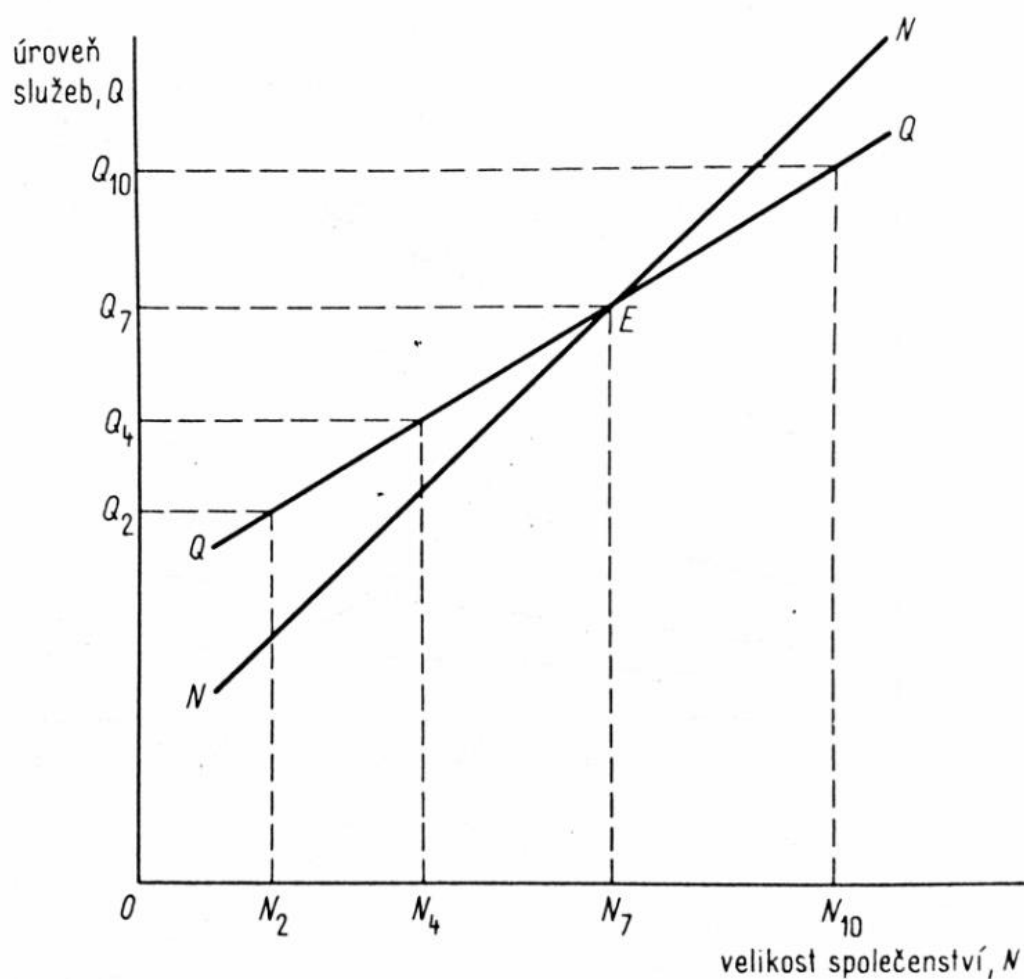
ponechaly a jiných se vzdaly, čímž vytvořily celek, který vymezuje fiskální aspekty federace.“
(Musgrave a Musgrave, 1994, s. 415-416)

3.3.1 Prostorová dimenze alokační funkce

Veřejné statky by měly být poskytovány v souladu s preferencemi obyvatel dané oblasti, tj. ty statky, z nichž mají užitek všichni obyvatelé státu by měly být zajišťovány na celostátní úrovni, služby s místním dosahem by měly být zajišťovány na místní úrovni a statky s regionálním dosahem by měly být zajišťovány na regionální úrovni (Musgrave a Musgrave, 1994, s. 416).

Co se týká optimální velikosti fiskálního společenství, optimální struktura společenství je kombinací optimální velikosti společenství a optimální úrovně veřejného statku (Musgrave a Musgrave, 1994, s. 420).

Obrázek 1: Kombinace optimální velikosti společenství a úrovně veřejného statku

Zdroj: Musgrave a Musgrave, 1994, s. 420)

3.3.2 Prostorová dimenze distribuční funkce

Musgrave a Musgrave (1994, s. 424-425) uvádějí příklad dvou oblastí. Oblast A, kde žijí lidé, souhlasící s vysokým stupněm distribuce, a oblast B, kde žijí lidé, kteří s vysokým stupněm distribuce nesouhlasí. Zavede-li oblast A progresivní důchodovou daň se systémem transferů a oblast B užije při financování veřejných statků zdanění podle užitku (či daň z hlavy), může nastat situace, kdy se (v případě, že oblast A a B jsou oblastmi se snadnou mobilitou) lidé s vyššími důchody vystupujícími proti přerozdělování, začnou stěhovat do oblasti B a pouze malá část jich zůstane spolu s lidmi s nízkými důchody v oblasti A. Avšak zvrát pak nastane ve chvíli, kdy lidé s vyššími důchody zjistí, že na jejich bedrech spočívá celé daňové břemeno. K tomu všemu se pak v oblasti A začnou srovnávat lidé s nízkými důchody čímž se sníží možný stupeň vyrovnání. Pokud uvedené distribuční schéma nepokryje všechny lidi z oblasti A i B (tj. pokud se distribuční funkce neprovádí na úrovni centrální vlády) proces distribuce selže. I když se preference ohledně distribuce důchodů liší, je nutné, aby byla distribuční funkce v převážné míře v rukou centrální úrovně vlády.

3.3.3 Prostorový aspekt stabilizační funkce

Stabilizační funkce se musí nutně nacházet v rukou centrální vlády, nelze ji ponechat v rukou místních či regionálních fiskálních jednotek. Je to z důvodu vzájemné propojenosti trhů. Právě ona propojenost je pomyslným žezlem umožňujícím zvládnání problémů s inflací či nezaměstnaností (Musgrave a Musgrave, 1994, s. 425).

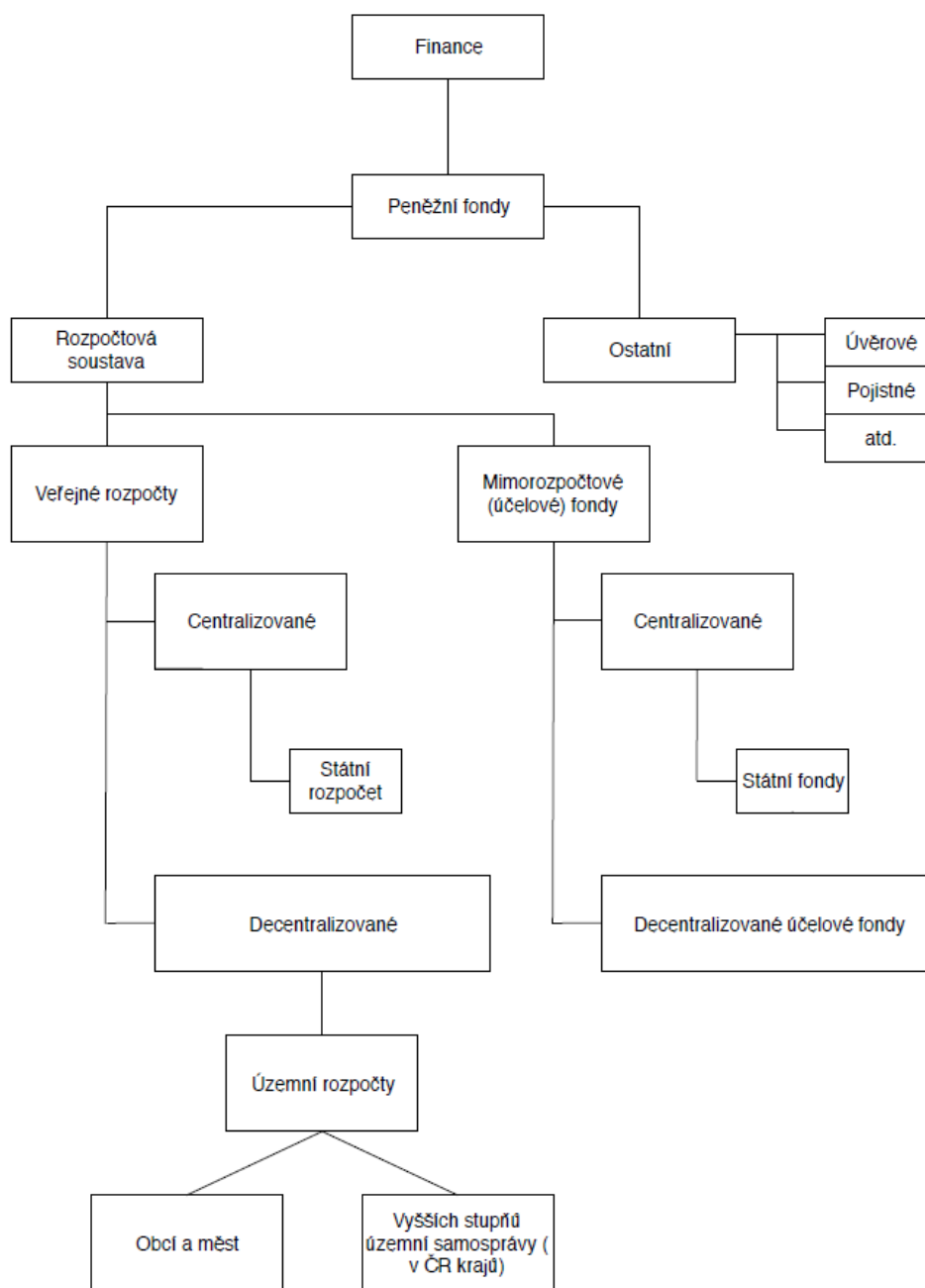
3.4 Rozpočtová soustava

Lajtkepová (2013, s. 17) definuje rozpočtovou soustavu jakožto soustavu peněžních fondů (ze kterých jsou veřejné rozpočty těmi dominantními, jelikož shromažďují a přerozdělují největší část veřejných příjmů), ale i jako soustavu rozpočtových vztahů a soustavu orgánů a institucí, které se starají o tvorbu, rozdělování a užívání veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů.

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 185) uvádí, že na rozpočtovou soustavu lze nahlížet z mnoha hledisek. Zmiňují například hlediska finanční a institucionální. Rozpočtovou soustavu definují jakožto soustavu peněžních fondů (fondové pojetí), soustavu rozpočtových vztahů

uvnitř i vně rozpočtové soustavy (vztahové pojetí), soustavu orgánů a institucí, které mají na starost tvorbu, rozdělování a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových peněžních fondů (institucionální pojetí). Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 185) dále zmiňují, že mezi těmito orgány a institucemi zastupují významné role především ministerstvo financí, daňové úřady, v České republice finanční úřady a finanční ředitelství, finanční útvary na úrovni územní samosprávy atp; Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 185) též říkají, že členitost těchto orgánů závisí hlavně na vnitřním státoprávním uspořádání země.

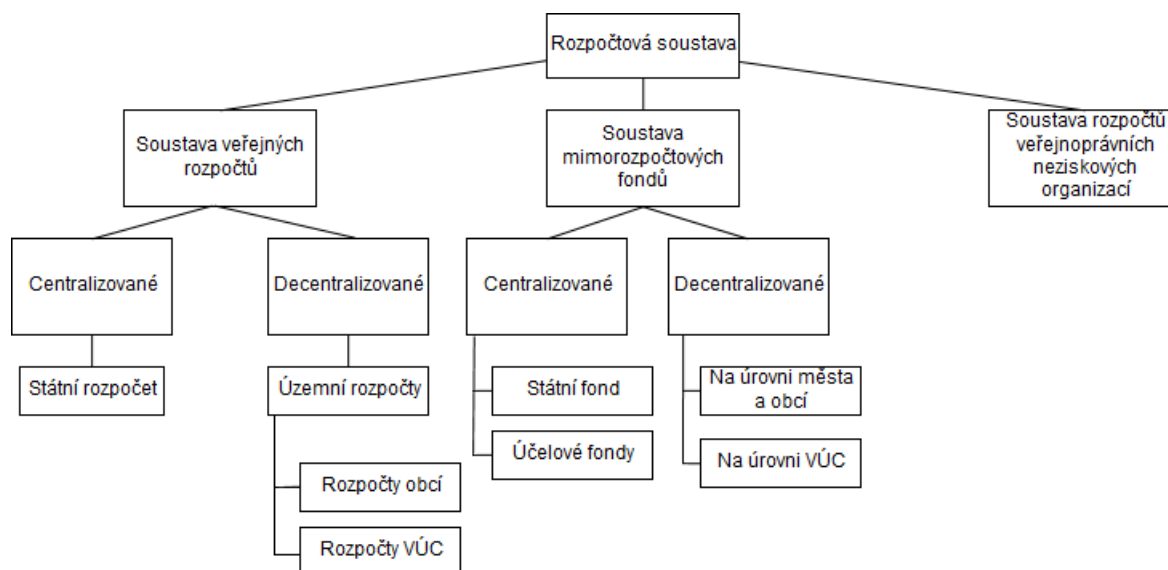
Obrázek 2: Rozpočtová soustava ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle Peková (2008, s.91)

Slovenská rozpočtová soustava rozeznává státní rozpočet, rozpočty vyšších územních celků, rozpočty obcí a mimorozpočtové fondy, jako je například nemocenské pojištění, zdravotní a důchodové pojištění (Kudlová a Dugas 2017, s. 46)

Obrázek 3: Rozpočtová soustava SR

Zdroj: Vlastní zpracování dle Economicworld.eu,
<http://economicworld.eu/financie/rozpocetova-sustava> [cit. 13. 2. 2019]

3.4.1 Specifika krajů České republiky

Regionální úroveň územní samosprávy je tvořena orgány, které jsou voleny demokraticky a mají určitou nařizovací pravomoc a výkonné orgány. Rozhodování probíhá ve formě nepřímé veřejné volby, většinou za využití prosté většiny, v některých zemích je volba přímá. Regionální úroveň státní samosprávy má za úkol zastupovat a hájit preference a zájmy svých občanů (občanů daného regionu), dále má za úkol vystupovat v regionálním veřejném zájmu, hájit tento zájem vůči státu a vůči ostatní regionům. Taktéž je koordinátorem činnosti obcí (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 144)

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 145) píše, že postavení, práva a povinnosti krajů jsou stanoveny v zákonu o krajích. Lze zmínit například povinnost zvelebovat svůj vlastní majetek a využívat jej k zabezpečování veřejných statků regionálního charakteru, pro své občany zabezpečovat veřejné statky regionálního charakteru (a to jak skrze své orgány v rámci regionálního veřejného sektoru, tak i jinými způsoby). Mezi úkoly kraje patří zajištění dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje obcí a měst v jeho správním obvodu a dále pak zajištění ochrany krajiny a jednotlivých složek životního prostředí na svém území. Kraj musí být schopen dobré koordinace (koordinovat činnosti měst a obcí v hranicích kraje, rozvíjet vztahy spolupráce s obcemi, nepřímými metodami koordinovat činnost ekonomických subjektů na svém území v souladu s vymezeným veřejným zájmem, spolupracovat se státem a hájit oprávněné zájmy a preference svých obyvatel s podnikatelských subjektů). Kraj tedy zastává

funkci integrační, koordinační, reprezentační, zprostředkující, dozorovou, poradní, regulační a přerozdělovací.

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 145) též zmiňují, že kraj musí být vymezen základními znaky, kterými jsou:

- Území kraje
- Hranice kraje
- Kraj má své občany, kteří jsou občany České republiky s trvalým pobytem v obcích na území kraje nebo vojenském újezdu v územním obvodu kraje
- Působnost (samostatná působnost – právo na samosprávu)

4 Fiskální federalismus

Provazníková (2015, s. 37) uvádí, že slovo federalismus může být použito v mnoha významech, avšak jedno mají všechny významy společné a to, že mají pouze politické souvislosti. Vychází z poznatku o tom, že neexistuje pouze jedna úroveň vlády, ale že je úrovní vícero, přičemž každá z těchto úrovní je ve svých rozhodnutích do jisté míry suverénní a figuruje jakožto protiváha centrální moci v demokratických rozhodnutích. Mezi úrovně rozdělení zákonodárné moci vkládá lidem do rukou větší moc ku kontrole jejich zvolených zástupců.

Peková (2011, s. 96) se pokouší o definici fiskálního federalismu:

„Teorie fiskálního federalismu se zabývá hledáním optimálního využití jednotlivých funkcí veřejných financí na jednotlivých vládních úrovních, včetně úrovní územní samosprávy. Teoreticky rozpracovává funkce jednotlivých vládních úrovní, analyzuje potřebnou, optimální míru decentralizace některých funkcí, tzn. i do jaké míry je účelná určitá decentralizace některých netržních činností státu na nižší vládní úrovně, zejména na územní samosprávu, do jaké míry decentralizovat veřejný sektor, aby tato decentralizace vedla k vyšší efektivnosti a současně alespoň zčásti stabilizovala lokální a regionální ekonomiku.“

Oates (1991, s. 262-263) o fiskální decentralizaci píše, že skutečná fiskální decentralizace je něco více, než jen pouhé promítnutí příkazů plynoucích z centrální úrovně a jejich promítnutí na úrovních nižších. Na závěr Oates shrnuje, že fiskální decentralizace je fakt, že nižší, než centrální úrovně disponují mocí rozhodnout o poskytnutí služeb a zároveň jsou nositeli podstatné části nákladů prostřednictvím vlastní příjmové základny.

Oates (1999, s. 1121-1122) také píše o tom, proč se k fiskální decentralizaci vůbec přistupuje. Je to z důvodu zajištění vysoké efektivity alokace zdrojů. Nižší samosprávné celky

mají lepší povědomí o potřebách daného území, nežli celky vyšší a jsou tak schopny zdroje dle konkrétních preferencí a okolností efektivněji alokovat.

4.1 Decentralizace kompetencí

Peková (2008, s. 385-386) řeší stupně decentralizace, respektive hlavní přístupy k rozdělení kompetencí mezi územní samosprávou a ústřední vládou. Udává, že Mezinárodní měnový fond (MMF) rozlišuje následující:

- **Zámořské federace**
U zámořských federací jsou kompetence jasně odděleny, územní samospráva, respektive její stupně, postrádají funkcí, funkce patří státu.
- **Severské unitární státy**
Severské unitární státy mají podobný model jako zámořské federace
- **Federace německého typu**
U federací německého typu, tj. Spolková republika Německo a Rakousko funguje kooperativní správa, v jejímž rámci jednotlivé stupně veřejné správy a samosprávy plní úkoly společně. Vlastní kompetence obcí a přenesené kompetence z federace nebo ze spolkové země ukotvuje federální ústava.
- **Klasické unitární státy**
Ve všech případech může jít o víceúrovňovou územní samosprávu (s vyššími i základními samosprávnými celky)

Peková (2008, s. 386) dále uvádí, že ne vždy platí, že ve federálních státech má územní samospráva více pravomocí. Zmiňuje příklad unitárních severských zemí, kde je decentralizace kompetencí, stejně tak jakožto i veřejných příjmů na územní samosprávu vyšší nežli v některých federálních zemích. Dále dodává, že v některých zemích má ústřední vláda jen velmi omezené možnosti zasahovat do chodu územní samosprávy, která má jasně definované úkoly, oproti tomu však existují země, kde je pro nižší stupeň územní samosprávy nutné respektovat nařízení stupně vyššího (respektive ústřední vlády).

4.2 Teoretická východiska fiskálního federalismu

Počátky teorie fiskálního federalismu sahají do 50. a 60. let 20. století Spojených států amerických. Hlavními představiteli jsou Richard Musgrave, Charles Tiebout, Mancur Olson a Wallace Oates (Maatyová, Ochrana a Pavel, 2015, s. 132).

Černohorský a Teplý (2011, s. 290) definují fiskální federalismus jako finanční vztahy mezi centrální úrovní vlády a vládami nižších úrovní. Dále píší, že se fiskální federalismus týká rozdělování příjmů a přiřazování výdajů mezi jednotlivými úrovněmi rozpočtů, s čímž souvisí rozdělování pravomoci a odpovědnosti za financování a zabezpečování veřejných statků a veřejných služeb. Smysl fiskálního federalismu vidí ve zvýšení efektivnosti veřejných financí. Pro správné fungování fiskálního federalismu je nutná korespondence politických pravomocí a dělby rozpočtových příjmů.

Peková (2011, s. 86) udává, že teorie fiskálního federalismu se zabývá především finančními vazbami, nelze však opomenout proces probíhající decentralizace a dekoncentrace věcných vazeb, kompetencí a odpovědnosti v rozhodování o netržních činnostech ze státu na územní samosprávu jako na nestátní subjekt. Dále udává, že proces dekoncentrace a decentralizace má specifický průběh a specifické rysy v jednotlivých zemích, přičemž roli zde hrají historické tradice, v neposlední řadě, proces je specifický v posledních desetiletích i v rámci Evropské unie.

Heger (2012 s. 50–51) definuje decentralizaci jako výsledek rovnoměrného rozložení moci mezi centrální orgány státu a orgány místní samosprávy a dále se věnuje rozdílu mezi decentralizací a dekoncentrací. Rozdíl vidí v tom, že dekoncentrace se na rozdíl od decentralizace netýká územní samosprávy, ale pouze výkonu státní správy rozmístěné v území, dekoncentraci poté popisuje jako snížení hustoty a intenzity určité úřední agendy tím, že se její provádění přesune na nižší správní článek (jako příklad udává vydání občanského průkazu, pro který není nutné jít až na ministerstvo vnitra ale lze jej získat v každé obci)

Žárská, Kozovský (2008, s. 78) říkají, že v celém procesu decentralizace veřejné správy se právě fiskální decentralizace jeví jakožto nejtěžší problém

Důvodem pro samotné rozpracování teorie fiskálního federalismu byly dle Pekové (2011, s. 87) především problémy s neefektivní alokací finančních prostředků soustředěných v rozpočtových soustavách.

„Cílem teoretického zkoumání a ověřování v praxi je zvýšit efektivnost alokace finančních prostředků na jednotlivé druhy netržních činností – státu i nižších vládních úrovní – územní samosprávy, efektivně využít funkce veřejných financí (které jsou odrazem funkcí státu), především alokační funkce.“ (Peková, 2011, s. 87)

Peková (2011, s. 143) vyjmenovává zásady fiskálního federalismu.

- Centralizovaná stabilizační politika státu.

- Konzistentní finance územní samosprávy s financemi státu (kde je nutné, aby byla fiskální disciplína obcí a regionů v souladu se stabilizační fiskální politikou státu, s protideficitní a protidluhovou politikou státu.
- Centralizovaná redistribuce.
- Optimálně rozdělená pravomoc a odpovědnost za zajišťování statků státem, obcemi a regiony.
- Minimální standard základních lokálních a regionálních veřejných statků a taktéž nediskriminačních veřejných statků.
- Rozdílnost, která umožňuje respekt k rozdílům v preferencích u lokálních a regionálních veřejných statků.
- Optimální fiskální decentralizace veřejných příjmů a distribuční spravedlnost.
- Využívání lokálních a regionálních daní, s alespoň minimální daňovou pravomocí územní samosprávy za dodržení minimálních zásad.
- Vyrovnávání fiskální pozice při rozdílné prostorové daňové kapacitě a daňové výtěžnosti u svěřených daní, a taktéž při srovnatelném daňovém zatížení.
- Zvýšená efektivnost redistribučních vazeb mezi státem a obcemi a regiony.
- Fiskální decentralizace veřejných výdajů je optimální.
- Zvýšená alokační efektivnost.

Teorii fiskálního federalismu lze rozdělit do následujících skupin:

- **Tradiční teorie fiskálního federalismu**

V tradiční teorii vystupuje vláda (samospráva) jakožto benevolentní plánovač. Cílem vlády je maximalizovat společenský blahobyt občanů (Oates, 2005 cit. podle Maatyová, Ochrana a Pavel, 2015, s. 132).

Maatyová, Ochrana a Pavel (2015, s. 132) pro tuto teorii uvádějí několik předpokladů:

1. existence místních veřejných statků (veřejné statky s místním významem)
2. existence vztahu mezi uživateli místních veřejných statků a daňovými poplatníky (tzn. místní daně financují místní veřejné statky)
3. existence mobility uživatelů veřejných služeb a externality a daňových poplatníků

Maatyová, Ochrana a Pavel (2015, s. 132) uvádějí, že klíčovým argumentem pro decentralizaci je existence místních veřejných statků. Zmiňují též koncept perfect mapping (fiscal equivalence) – tento koncept předpokládá, že rozsah užitků (spádová

oblast, benefit area) místního veřejného statku je totožný s územím samosprávy a samospráva poskytne takové množství veřejného statku, aby odpovídalo preferencím místních občanů. Oproti případu centralizovaného zabezpečení veřejných statků bude alokační efektivnost vyšší. V praxi však dochází ke krytí oblastí užitků a územím samosprávy málokdy. Dochází též ke vzniku pozitivních externalit – i občané jiných samospráv mají z poskytování místních statků užitek, je tedy nutné zakročit k internalizaci externalit a to pomocí dotací.

- **Teorie veřejné volby (Theory of Public Choice)**

Jílek (2008, s. 20) udává, že základním teorémem Teorie veřejné volby bylo, že veřejná vláda maximalizuje užitky podle vlastních užitkových funkcí.

Předpokladem teorie veřejné volby je touha po maximalizaci vlastního užitku. Vláda je zde vnímána jakožto celá řada hráčů (politické osoby, byrokraté, zájmové skupiny) s vlastními, mnohdy rozdílnými cíli, tedy nikoliv jen jako jeden subjekt, jak ji vnímá tradiční teorie fiskálního federalismu. Fiskální federalismus představuje nástroj k omezení moci monopolu. Činí tak pomocí omezení rozpínavosti veřejného sektoru, která vyvolá konkurenci mezi samosprávami (Maatyová, Ochrana a Pavel, 2015, s.138). Autoři Brennan a Buchanan (1980) mluví o veřejném sektoru jako o Leviathanu. Podobně jako bájná příšera i veřejný sektor pase hlavně po vlastním zájmu.

Uspokojení nachází Leviathan v maximalizaci příjmů, které odčerpává z ekonomiky (Jílek 2008, s. 20).

K Leviathanu se vyjadřuje též Rodden (2003, s. 701). Udává, že decentralizace povede ke zvýšení korupce, vzhledem k tomu, že mají lidé dano jen pramálo finančních zdrojů, na které investují do monitoringu fiskálních aktivit vlády, je pravděpodobné, že bude monitorována jen jedna úroveň vlády- centrální vláda-všechny ostatní zůstanou nepozorovány.

- **Druhá generace teorie fiskálního federalismu**

Druhé generaci fiskálního federalismu se věnuje Jílek (2008, s. 20-21). Teorie druhé generace v sobě skýtá práce s širokým záběrem a její systematický popis je proto poměrně obtížný. Rozpíná se napříč odvětvími ekonomie a využívá politologické příspěvky a příspěvky z dalších disciplín. Dva zdroje jsou však dle Jílka příspěvkům teorie druhé generace společné:

- Práce z oblasti veřejné volby a politické ekonomie

Tyto práce jsou zaměřeny na politický proces a na chování politických subjektů.

Rozdíl vůči první generaci, která povětšinou předpokládala politiky, kteří

sledovali veřejné zájmy a druhou generací je v tom, že druhá generace předpokládá, že účastníci politického procesu (voliči a politici) mají své vlastní objektivní cíle, které se v politickém prostředí omezujícím jejich chování snaží naplnit (jde hlavně o to, že politici nesledují zcela přímočaře blahobyť jejich voličů)

- Práce z oblasti významu informací

Výstup institucí veřejné volby je závislý na způsobu informací, se kterými mohou různé subjekty disponovat. Toto je platné zejména v prostředí, ve kterém jsou informace asymetrické, tj. kde někteří účastníci ekonomických vztahů disponují tou výhodou, že jsou obeznámeni o preferencích, nákladových funkcích, cenách, výhledech atd. zkrátka o takových informacích, které jsou dostupné jen pro ně a nikoliv jiným účastníkům. Optimální chování či postupy jsou v těchto případech odlišné od situace, kdy byla předpokládána symetrická (dokonalá) informovanost.

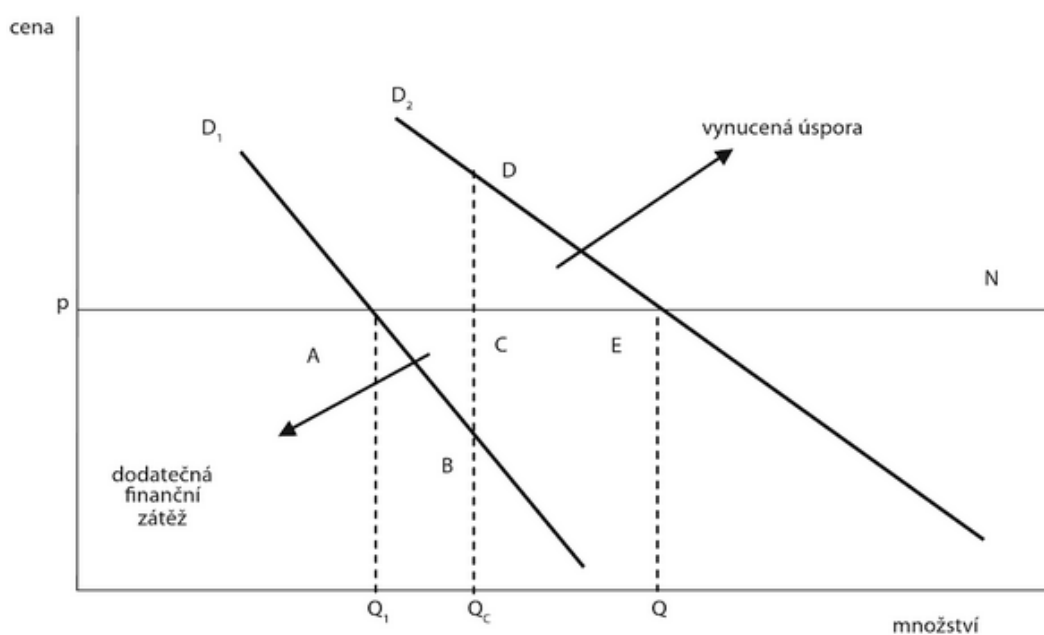
Oates (2005, s. 364) zmiňuje, že dalším důležitým tématem ve druhé generaci fiskálního federalismu bylo zkoumání úlohy ústřední vlády a to z hlediska pojištění v mezivládním fiskálním systému. Různé jurisdikce nebo regiony ve federálním systému mohou být vystaveny stochastickým šokům ekonomiky, které mají za následek snížení příjmu nebo zvýšení nákladů a které tím pádem snižují místní blaho. V zásadě je možná existence systému mezivládní pomoci, která tyto šoky vnímá a je schopna poskytovat jurisdikcím, které byly právě těmito negativními šoky ovlivněny, dodatečnou pomoc – pojištění (ve formě dotací), které zabraňuje vzniku ještě větších škod. Pojištění s sebou nicméně nese i negativní efekt. Je-li centrální pojištění dostupné, začnou mít místní jurisdikce tendenci nedostatečně poskytovat výstupy či programy (sloužící k podpoře kapacity místní ekonomiky) které by mohly pomoci ku přizpůsobení se stochastickým šokům.

4.2.1 Oatesův decentralizační teorém

Špalek (2011, s. 89) o Oatesově decentralizačním modelu píše, že znázorňuje, jak mohou z decentralizace vznikat výnosy-užitky. V tomto modelu se předpokládá existence centrální a místní úrovně. Úroveň místní vlády zastupuje preference svých občanů-voličů ve spotřebě veřejných statků. Úroveň centrální vlády disponuje mocí rozhodovat o tom, že budou místní vlády nuceny poskytovat jednotné množství veřejného statku za jednotnou

cenu. V komunitě, ve které je větší poptávka po těchto statcích a zároveň zde existuje ochota zaplatit za statek více, budou vznikat tzv. vynucené úspory. V komunitě, ve které je poptávka po těchto statcích naopak nižší, než je centrálně stanovené množství, bude vznikat tzv. dodatečná finanční zátěž. Vynucené úspory a dodatečná finanční zátěž představují v ekonomice tzv. ztrátu efektivnosti v důsledku centralizace. Pokud by se rozhodování o poskytování statku přeneslo na nižší úroveň, zamezilo by se ztrátám nebo by alespoň došlo ke zmírnění těchto ztrát.

Obrázek 4: Oatesův decentralizační teorém

Zdroj: Oates (1991 cit. podle Provazníková 2015, s. 44)

4.2.2 Tieboutův model volby nohou

Špalek (2011, s. 87) o Tieboutově modelu volby nohou (voting with your feet) píše, že pokud se dodrží určité předpoklady, zajistí tento model pravdivé odhalení preferencí. Je-li spotřebitel-volič plně mobilní, zvolí si tu komunitu, jež mu vyhovuje (a to svou politikou či svým řešením příjmů a výdajů). Díky tomuto pak dochází ke spontánnímu vytváření homogenní komunity, ve které jsou lidé schopni a ochotni se domluvit na produkci právě takového množství veřejných statků, které je pro všechny vyhovující. V tom případě je možné určit optimální úroveň veřejných statků. Špalek dále píše, že takové řešení lze pak srovnávat

s dosažením všeobecné rovnováhy na trhu soukromých statků a v úplném souladu s danými preferencemi a zdroji.

Výše zmíněné předpoklady fungování dle Tiebouta (1956, s. 419) jsou:

- Plná mobilita spotřebitele-voliče a tím pádem jeho možnost stěhovat se na takové místo (komunity), které odpovídá jeho preferencím
- Dokonalá informovanost spotřebitele-voliče ohledně rozdílů v příjmech a výdajích na jednotlivé statky v komunitách a jeho reakce na ně
- Existence velkého počtu komunit, které jsou spotřebiteli-voliči dostupné k výběru
- Neexistence překážek na trhu práce, předpokládá se, že všechny osoby žijí z příjmů z dividend
- Poskytované veřejné statky nevykazují pozitivní ani negativní externality mezi jednotlivými územními samosprávami
- Existence optimální velikosti komunity, která je definována jakožto počet obyvatel, kterým jsou poskytovány veřejné statky při minimálních průměrných nákladech
- Je-li komunita pod bodem optima poskytovaných statků, hledá nové obyvatele (aby tím způsobila snížení nákladů), je-li komunita nad bodem optima poskytovaných statků, snaží se o snížení počtu obyvatel. V případě, že je velikost nabízených statků optimální, vykazují se snahy o zachování nastalé situace.

Špalek (2011, s. 88) dodává, že dojde-li ke splnění výše zmíněných předpokladů, dochází se dle Třebotovy hypotézy k závěru, že pokud systém konkurujících si orgánů místní správy zajistí veřejné statky, nebude to o nic méně efektivní, nežli alokace soukromých statků tržním systémem.

„Podstata modelu tedy spočívá v následujícím: protože se preferovaná úroveň poskytovaných veřejných statků liší případ od případu (resp. Komunit), zajišťuje decentralizovaná správa díky své schopnosti poskytnout široký výběr veřejných výstupů v souladu s místními preferencemi dokonalejší alokaci zdrojů ve veřejném sektoru.“ Špalek (2011, s. 88)

4.2.3 Buchananova Teorie klubů

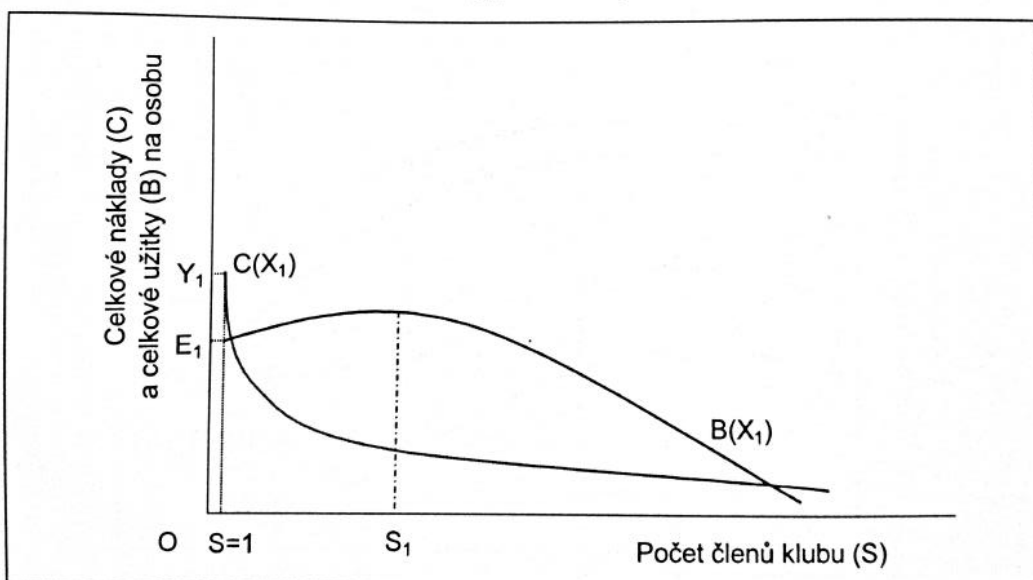
Provazníková (2015, s 45) udává, že účelem klubu je těžit z úspor z rozsahu, sdílení nákladů na zabezpečování komodity, která je nedělitelná nebo uspokojovat zálibu ve sdružování se s jinými jednotlivci, kteří sdílejí naše záliby a preference.

Buchanan (1965, s. 6-8) vysvětluje svou teorii na příkladu plovárny. Plovárna má předem danou kapacitu (značení x_1), kterou v případě plovárny Buchanan nazývá jednotkou (unit), v případě Jílkově (2008) je pak značení jako jedna plavecká dráha. Osa směřující vertikálně měří celkové náklady (C) a celkové užítky (B) na osobu. Horizontální osa pak značí počet členů klubu (S), tzn. ti lidé, kteří statek (plovárnu) sdílí. Y_1 pak značí plné náklady statku (plovárny) s kapacitou jedné dráhy a značení E_1 pro individuální užitek jednoho uživatele. Poroste-li počet členů klubu (S), dojde k poklesu celkového užítku jednotlivce, jelikož x_1 (plavecká dráha) je přetížená.

„Pro dané množství statku ($X=1$) (jedna dráha) bude existovat určitý optimální počet osob – členů klubu sdílejících užívání a náklady statku (plovárny). Toto optimum je určeno bodem na horizontální ose, kdy se rovnají derivace funkcí celkových nákladů a celkových užítků, na počet členů S_1 .“ Jílek (2008, s. 35)

Buchanan (1965, s. 8) podotýká, že se při zvýšení počtu osob sníží celkové náklady na jednotlivce (předpokládají-li se identické osoby bez jakýchkoliv zvýhodnění, tudíž i cena kterou musí za návštěvu klubu-plovárny zaplatit, je stejná)

Obrázek 5: Buchananova Teorie klubů – celkové náklady a celkové užítky jednotlivce při množství statku ve výši $X=1$

Zdroj: Jílek (2008, s. 35)

Jílek (2008, s. 38-39) píše, že pokud budou územní samosprávy považovány za kluby (tj. společenství, která svým členům zabezpečují určité statky a služby a na oplátku za to vybírají uživatelské poplatky nebo místní daně, aby byly schopny uhradit náklady), lze

odvodit jejich optimální velikost. Pokud bude počet občanů územní samosprávy růst, budou se kvůli úsporám z rozsahu snižovat jednotkové náklady na zabezpečování klubových statků. Pokud bude počet občanů klesat, bude klesat i jejich užitek vzhledem ke ztížené dostupnosti klubových statků a k jejich přetížení. Optimální počet občanů (velikost) územní samosprávy (tj. velikost klubu) bude pro každé množství poskytovaných statků dán maximálním kladným rozdílem mezi celkovými užitky ze spotřeby na osobu a celkovými náklady na poskytování statku na jednu osobu. Pro každou jednotlivou velikost územní samosprávy (klubu) bude Optimální množství dáno maximálním kladným rozdílem mezi celkovými užitky ze spotřeby statku na jednu osobu a celkovými náklady poskytování statku na osobu. Ke zjištění hodnoty optimálního počtu územních samospráv bude využito podílu celkového počtu občanů a optimální velikosti územní samosprávy.

4.2.4 Lokalizační teorie

Lokalizační teorie říká, že existují vnější konkurenční síly, které pomáhají definovat tržní strukturu firem a to v rámci prostoru geografického i ekonomického. Tato teorie je založena na předpokladu, že když firmy dělají rozhodnutí o svém umístění v prostoru (za účelem maximalizace zisku), předpokládají, že náklady, které domácnosti vynakládají na nákup statků nezahrnují pouze cenu, ale taktéž i náklady na dopravu a místo dodávky (Jílek, 2008, s. 29).

„Pro potřeby fiskální decentralizace se vychází z existujících paralel mezi tržně orientovaným soukromým sektorem a sektorem veřejným, a to zejména z hlediska nákladů.“
(Boex et al., 2004 cit. podle Jílek, 2008, s. 29)

Jílek (2008, s. 29) dále vyjmenovává veličiny na kterých závisí optimální velikost územní samosprávy:

- Výše cestovních nákladů, přičemž, pokud jsou vysoké, domácnostem se sníží dostupnost veřejných statků a služeb, vysoké cestovní náklady jsou důvodem pro větší počet územních samospráv o menší velikosti
- Poptávka po místních veřejných statcích na osobu, přičemž, pokud domácnosti poptávají větší množství místních veřejných statků, zvyšuje se hustota poptávky, což umožňuje existenci většího počtu menších územních samospráv
- Hustota populace, přičemž, je-li hustota vyšší, zvýší se i hustota poptávky po veřejných statcích, což podporuje vznik většího počtu menších územních samospráv

- Úspory z rozsahu (s rostoucím rozsahem produkce klesají jednotkové náklady na produkci), přičemž, čím větší budou při produkci veřejných statků úspory z rozsahu, tím by měl být menší počet územních samospráv, a tím větší by územní samosprávy měly být
- Úspory ze sortimentu, přičemž, poskytuje-li územní samospráva větší velikosti větší sortiment veřejných statků nežli územní samospráva, která je menší, znamená to pro občany úspory cestovních nákladů i času. Úspory z rozsahu se mohou stát argumentem pro větší velikost územní samosprávy

4.3 Modely fiskálního federalismu

Teorie fiskálního federalismu vymezuje modely dle vazeb mezi jednotlivými rozpočty a rozdělení veřejných příjmů a výdajů mezi rozpočty. Peková (2011, s. 143) udává model vertikální a horizontální.

4.3.1 Vertikální modely

Vertikální model fiskálního federalismu se opírá o teoretické pojetí Musgraveova modelu veřejné správy. Model je též nazýván jakožto model „vrstveného dortu“ (angl. layer-cake model) nebo také „koláčový model“. Uplatňuje se v anglosaských zemích (Austrálie, Kanada, USA) a vychází z fiskální autonomie jednotlivých úrovní vlády, avšak stále si ponechává prostor pro nezávislou fiskální politiku a to jak na každé úrovni odpovědnosti, tak i jednotlivým úrovním vlád na linii horizontální (Peková, 2008, s. 39).

Buchta (2016, s. 122) charakterizuje vertikální model fiskálního federalismu a píše, že je to model, který vychází z fiskální autonomie jednotlivých vládních úrovní a je charakterizován nezávislou fiskální politikou každé z vládních úrovní.

Vertikální model může dle Pekové (2011, s. 144) nabývat tří podob.

- **Centralizovaný model fiskálního federalismu**

„Předpokládá centralizaci veřejných příjmů do státního rozpočtu a následné přerozdělování formou transferů (dotací) do rozpočtů nižších vládních úrovní po vertikální linii.“

Z předchozí definice tedy vyplývá, že v centralizovaném modelu rozhoduje stát.

- **Decentralizovaný model fiskálního federalismu**

„Tento model předpokládá „izolované“ hospodaření jednotlivých vládních úrovní po vertikální linii. Je založen na neomezené rozhodovací pravomoci (ale i odpovědnosti)

jednotlivých vládních úrovních po vertikální linii, a to jak v příjmové, tak ve výdajové oblasti hospodaření.“

- **Kombinovaný model fiskálního federalismu**

...“který se v praxi využívá nejčastěji, a to s převažujícími centralizačními prvky na straně příjmů (například větší centralizace daňových příjmů do státního rozpočtu, i když v demokratických zemích postupně část daňových příjmů plyne i do rozpočtů územní samosprávy) a s převažujícími decentralizačními prvky na straně výdajů (což souvisí s výraznou decentralizací veřejného sektoru na územní samosprávu). V některých zemích se však kombinuje s prvky horizontálního modelu. Jsou využívány prvky vertikálního i horizontálního fiskálního federalismu (např. jsou využívány dotace z vyššího rozpočtu do nižšího, ale také horizontální transfery, například mezi spolkovými zeměmi v rámci federace).“

4.3.2 Horizontální modely

Horizontální model fiskálního federalismu (taktéž nazýván model kooperativního federalismu) vykazuje znaky státu unitárního (tj. silnou ústřední vládu s širokou oblastí vlivu, jednotnou legislativou, jednotnou daňovou soustavou) ale taktéž prvky federativního uspořádání (tj. existence střední úrovně vlád – zemí). S vyrovnáním prostorových diskrepancí dochází k finančním vztahům mezi rozpočty a to hlavně na horizontální linii (země s vyšší daňovou kapacitou, oproti předem dohodnutému klíči, jsou poskytovateli dotací pro země chudší), nicméně i na vertikální linii mezi spolkovými zeměmi. Tento typ fiskálního federalismu je typický pro Německo (Peková, 2008, s. 39).

Buchta (2016, s. 122) shrnuje horizontální model a říká, že je charakterizován finančními vztahy mezi rozpočty stejných úrovní, například mezi kraji. Horizontální model uplatňuje solidaritu – bohatší subjekty finančně podporují subjekty chudší, dochází tedy k horizontálním transferům peněžních prostředků.

Peková (2011, s. 144-145) k horizontálnímu modelu dodává, že se v rámci horizontálního federalismu stále častěji využívají prvky i modelu federalismu vertikálního, který skýtá významné finanční vztahy po vertikální linii.

Využívají se:

- Horizontální transfery (např. mezi republikami)
- Vertikální transfery

4.3.3 Centralizovaný model fiskálního federalismu

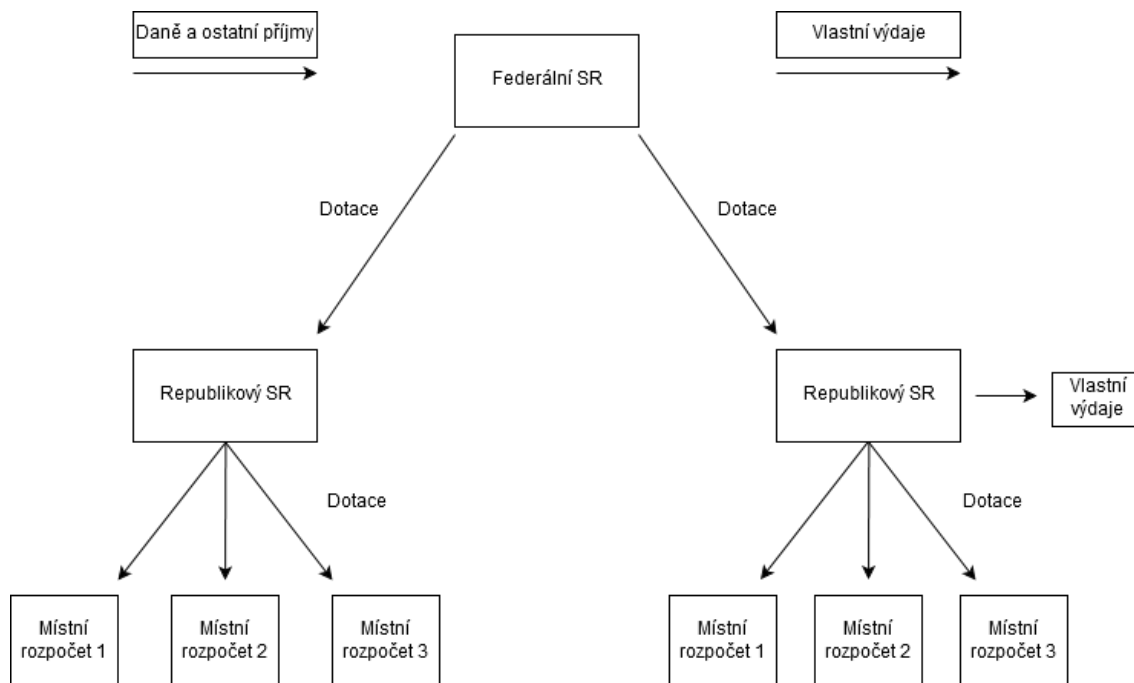
„Centralizovaný model fiskálního federalismu předpokládá centralizované rozhodovací pravomoci, centralizované financování.“ (Peková, 2011, s. 146)

Provazníková (2015, s. 39) udává, že v centralizovaném modelu je nízká míra soběstačnosti nižších vládních úrovní a to z toho důvodu, že nejvýznamnější veřejné příjmy (především daňové), plynou do státního rozpočtu, soběstačný je pouze ústřední rozpočet. Následně dochází v rozpočtové soustavě k finančním vztahům mezi rozpočty a to po vertikální ose.

Peková (2011, s. 146) píše, že stát může prostřednictvím dotací (hlavně účelových) intenzivně ovlivňovat činnost a hospodaření nižších vládních úrovní. O rozsáhlých přerozdělovacích vztazích v rozpočtové soustavě rozhodují zákonodárci (zejména při schvalování státního rozpočtu, respektive výše dotací plynoucích ze státního rozpočtu do rozpočtů nižších vládních úrovní, územní samosprávu nevyjímaje).

Provazníková (2015, s. 39) dodává, že centralizovanému modelu fiskálního federalismu se velice podobala situace Československa do roku 1990)

Obrázek 6: Centralizovaný model fiskálního federalismu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Peková (2004, s.170)

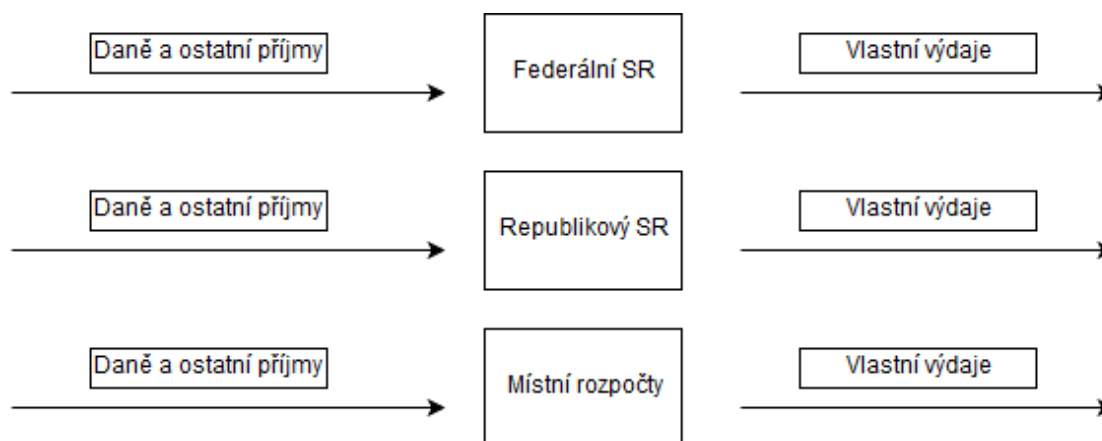
Do rozpočtů jednotlivých stupňů územní samosprávy, obzvláště pak obcí, jsou vedle vlastních nedaňových příjmů vymezeny i daňovým určením příjmy daňové, které jsou však málo výnosné a tudíž jsou vlastní příjmy pro stupně územní samosprávy na pokrytí výdajů (které je nutné financovat, zejména v souvislosti se zabezpečováním veřejných statků) nedostačující. Tento fakt činí obce závislé na dotacích (dotace jsou většinou přísně účelové) ze státního rozpočtu, které se v přerozdělovacích vztazích v rozpočtové soustavě upřednostňují. Dotace jsou díky své přísné účelovosti nástrojem pro rozsáhlou a intenzivní kontrolu státní samosprávy státem (Peková, 2011, s. 147).

Buchta (2016, s. 122) charakterizuje centralizovaný model fiskálního federalismu jakožto model, který se vyznačuje nízkou finanční soběstačností nižších vládních úrovní. Veřejné, hlavně daňové příjmy, plynou do státního rozpočtu, načež stát prostředky na činnost nižších úrovní přerozděluje (míra rozdělování je rozhodnuta zákonodárci) v podobě dotací. Jednotlivé stupně samosprávy jsou kvůli nedostatku finančních prostředků odkázány právě na ony dotace ze státního rozpočtu. Model centralizovaného fiskálního federalismu umožňuje standardní rozhodování, pokud se jedná o uniformní veřejné statky. Model vykazuje tendenci k neefektivitě (zejména v případě lokálních statků).

4.3.4 Decentralizovaný model fiskálního federalismu

Provazníková (2015, s. 40) píše, že se v decentralizovaném modelu fiskálního federalismu předpokládá, úplná míra finanční samostatnosti nižších vládních úrovní, a to bez existence přerozdělovacích procesů uvnitř rozpočtové soustavy. Pokud by tento model existoval, znamenalo by to, že dostatečným objemem příjmů a kompetencí k celoročnímu pokrytí svých výdajových potřeb by disponovaly i nejnižší úrovně vlády. Taktéž by to znamenalo, že by nižší vládní úrovně disponovaly vlastní rozsáhlou daňovou pravomocí. Decentralizovaný model fiskálního federalismu je čistě teoretický a v praxi se ve své čisté podobě nevyskytuje.

Obrázek 7: Decentralizovaný model fiskálního federalismu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Peková (2004, s.171)

Decentralizovanému modelu fiskálního federalismu se věnuje i Peková (2011, s. 147). Píše, že tento model je založen na věcné i finanční decentralizaci, a tím pádem i na finanční soběstačnosti nižších vládních úrovní, a tudíž i jednotlivých stupňů územní samosprávy, obcí nevyjímaje, bez toho, aniž by se uvnitř rozpočtové soustavy uskutečňovaly přerozdělovací procesy. Pokud by tento model existoval v praxi, musely by se jednotlivým rozpočtům vyčlenit dostatečně vysoké příjmy, u územní samosprávy včetně místních a regionálních daní, aby stačily pokrýt jejich výdaje.

Buchta (2016, s. 122) charakterizuje model decentralizovaného fiskálního federalismu jakožto model, ve kterém jsou nižší vládní úrovně finančně soběstačné. Příjmy jednotlivých stupňů samosprávy by měly být dostatečně vysoké ve vztahu k výdajům. V případě existence tohoto modelu by byla nutná existence vlastní daňové pravomoci v rukách nižšího stupně vládní úrovně.

Peková (2011, s. 148) udává, že důvodem pro kolísání v krátkém období je především kolísání toku výše výdajů a to z důvodu měnících se potřeb, obzvláště pak ve veřejném sektoru, ale i kolísání toku příjmů. Měly-li být například jednotlivé subjekty územní samosprávy v každém okamžiku úplně finančně soběstačné, bylo by nutné, aby byla vyčleněna dostatečná úroveň příjmů na financování i krátkodobě nejvyššího objemu výdajů, taktéž by musely disponovat adekvátní daňovou pravomocí, která by vedla k dokonalé konkurenci, dále by pak musely mít dostatečně velký objem vlastního majetku, který by byl zdrojem k získávání vlastních nedaňových příjmů. Jako problém vidí Peková (2011) rozdílnou daňovou kapacitu a rozdílný daňový výnos menších územních celků.

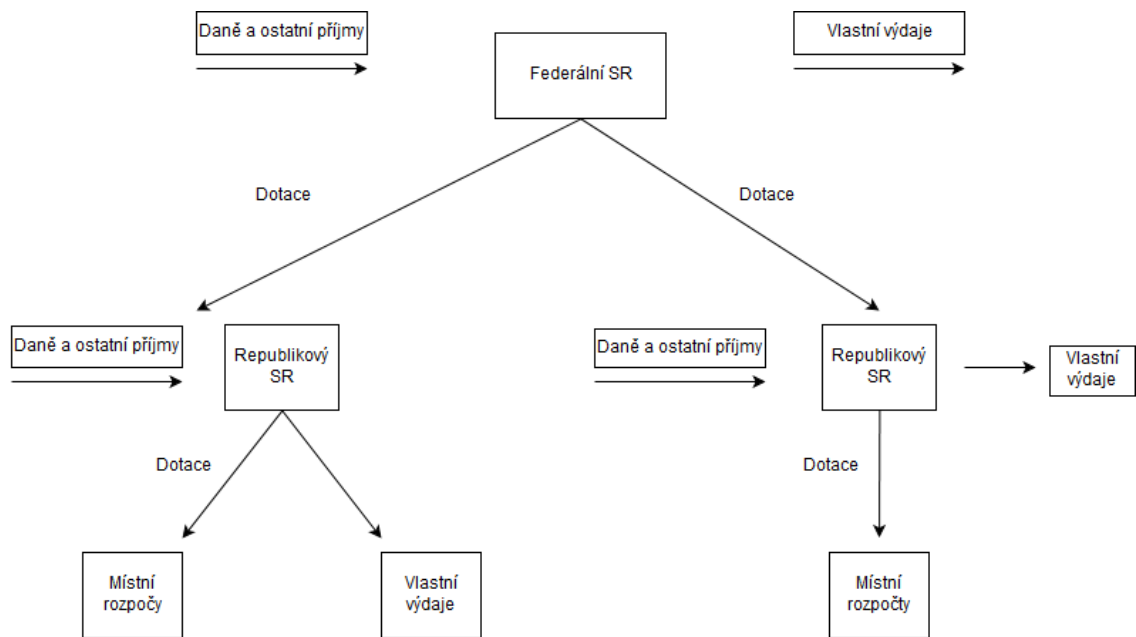
Buchta (2016, s. 122) o decentralizovaném modelu píše, že během období jeho soběstačnosti kolísá a dodává, že z hlediska pokladního plnění rozpočtu by měly mít nižší stupně vlády dostatečné množství finančních prostředků, aby pro ně bylo možné uhradit vysoké a často též nepředvídatelné výdaje. Buchta (2016) taktéž zmiňuje časový nesoulad mezi toky příjmů a výdajů, který lze řešit za pomoci úvěru, kde je však podmínka, že jsou vytvořeny předpoklady pro jeho splácení. Proto je nezbytné posouzení soběstačnosti nižších článků samosprávy zvlášť, z pozice běžného a z pozice kapitálového rozpočtu. Další problém vidí Buchta (2016) v rozdílné velikosti menších jednotek, u kterých existuje různá kapacita a výnos z daní. Všechny tyto problémy pak směřují k faktu, že decentralizovaný model fiskálního federalismu je v praxi nereálný a že se jedná pouze o teoretický koncept.

4.3.5 **Kombinovaný model fiskálního federalismu**

Kombinovaný model fiskálního federalismu v sobě dle Pekové (2011, s. 150) obsahuje dvě složky.

- **Centralizační prvky** – plynutí většiny příjmů do státního (respektive ústředního) rozpočtu, ze kterého jsou dotace poskytovány do rozpočtů nižších vládních úrovní, za dlouhodobé tendence relativně více daňových příjmů postupně alokovat do rozpočtů s nižší vládní úrovní
- **Decentralizační prvky** – posilování postavení území samosprávy ve veřejném sektoru a stále větší decentralizace odpovědnosti za zabezpečování a financování zvětšujícího se spektra veřejných statků na nižší vládní úrovně (tj. územní samosprávu). Dochází tedy k vymezování stále více příjmů územním rozpočtům a zvyšování relativní míry soběstačnosti v hospodaření nižších vládních úrovní. V kombinovaném modelu má každá vládní úroveň (včetně územní samosprávy) vyčleněny své vlastní daňové příjmy. Nižší příjmy (místní a regionální daně a některé další daně svěřené, avšak v ne tak velkém objemu, než je jejich maximální potřeba v krátkém období během rozpočtového roku) jsou vyčleněny nižším vládním úrovním. Vlastní daňové a nedaňové příjmy nižších vládních úrovní doplňují dotace z vyššího rozpočtu a to převážně z rozpočtu státního.

Obrázek 8: Kombinovaný model fiskálního federalismu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Peková (2004, s. 170)

„Prostřednictvím přerozdělovacích procesů formou dotací, i když jejich výše a četnost se snižují, může stát zmírňovat rozdíly ve fiskální kapacitě, nerovný daňový výnos v jednotlivých regionech a obcích a umožnit územní samosprávě na celém území státu zabezpečovat základní lokální a regionální veřejné statky ve srovnatelné kvalitě (jde o uplatnění principu solidarity). Zároveň však může alespoň v minimální míře ovlivňovat rozhodování územní samosprávy, která je ve vyspělých demokratických zemích do značné míry nezávislá na státu.“ (Peková, 2011, s. 150)

Peková (2011, s151) dále píše o přerozdělování mezi státem a nižšími úrovněmi (územní samosprávou). Přerozdělování se může uskutečnit kombinací forem:

- Prostřednictvím daňového určení, a priori zákonem stanoveného v České republice (např.: rozpočtové určení daní)
- Prostřednictvím dotací

„Každá úroveň má své vlastní příjmy a výdaje, ale finanční prostředky státního rozpočtu a ostatních rozpočtů musí být doplněny dotacemi. Pokud se využívá více jak 50 % dotací, jde o centralizovaný přístup, pokud méně jak 50 % dotací, jedná se o decentralizovaný přístup“ (Buchta, 2016, s. 123).

V kombinovaném modelu fiskálního federalismu mohou převládat buď tendence centralizační nebo decentralizační, časem se však míra soběstačnosti územní samosprávy zvyšuje, zároveň se zvyšuje i nezávislost na státu, čímž se postavení územní samosprávy

jakožto nestátního subjektu podporuje, stejně tak, jako i demokratizace společnosti, demokratizace rozhodování v rámci decentralizace pravomocí a odpovědnosti a v neposlední řadě též decentralizace věcných a finančních kompetencí (Peková, 2011, s. 151).

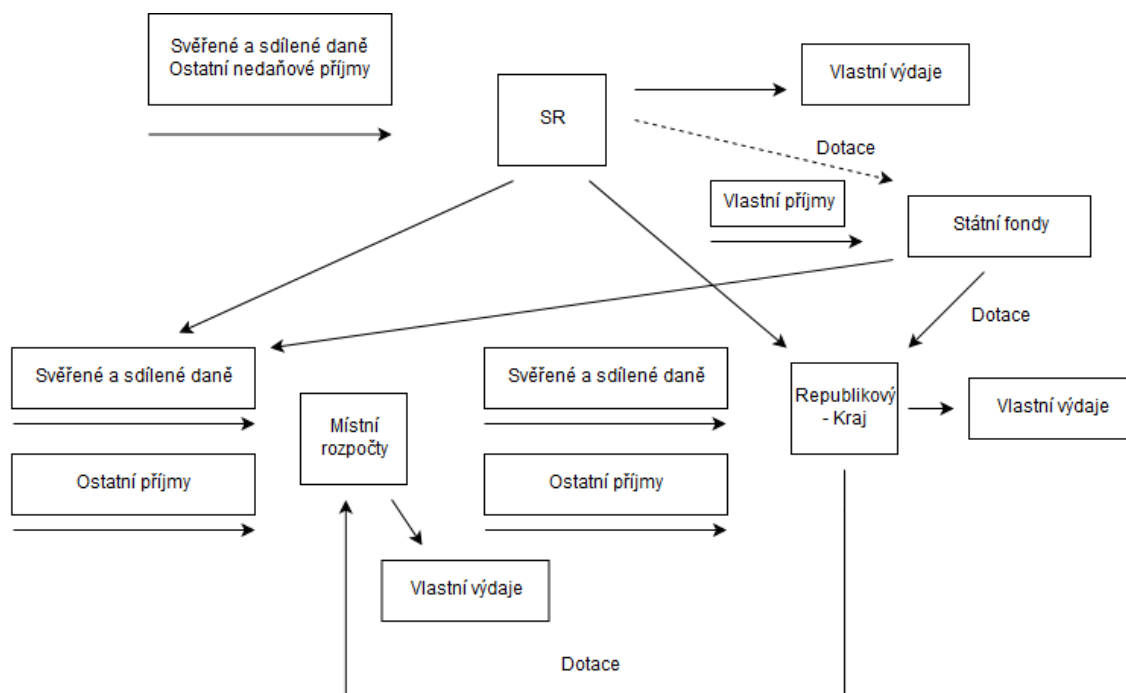
Buchta (2016, s. 122) píše, že se kombinovaný model fiskálního federalismu vyznačuje tím, že má každá úroveň územní samosprávy vyčleněny vlastní příjmy. Nižším úrovním se vyčleňují pouze některé příjmy, jako například daně svěřené a příjmy se doplňují formou dotací z vyšších rozpočtů. Forma dotací je přerozdělovacím procesem, ve kterém jsou nerovné daňové výnosy zmírňované státem a právě stát zároveň umožňuje zabezpečit samosprávám některé veřejné statky. Stát může též ovlivňovat pomocí tohoto procesu i rozhodování samosprávy.

Peková (2011, s. 151) říká, že v případě přechodně větší potřeby je efektivnější využít na krátkou dobu krátkodobý kontokorentní úvěr od peněžního ústavu na vyrovnání přechodně vyšší potřeby zdrojů financování, avšak s předpokladem budoucího splacení. Z tohoto důvodu se doporučuje zároveň krátkodobá finanční investice dočasně volných finančních prostředků za účelem jejich zhodnocení. Tento fakt umožní z přijatých úroků financovat placený úrok.

4.3.6 Model fiskálního federalismu v České republice

Do roku 1990 se v Československu využíval vysoce centralizovaný model fiskálního federalismu, který byl význačný velice malou finanční soběstačností nižších rozpočtů (národních výborů, ty ale ze zákona nebyly samosprávné jednotky) a vysokou mírou přerozdělování. V současnosti se v České republice využívá kombinovaný model fiskálního federalismu s decentralizačními prvky. Avšak ani v současném modelu nedosáhly obce a kraje naprosté finanční soběstačnosti. Počínaje rokem 1993 však do obecních rozpočtů plynou na základě zákona o rozpočtovém určení daní daně důchodového typu a DPH, které přispívají zvýšení relativní finanční soběstačnosti obcí. Jelikož se u daňových příjmů obecně vyskytuje větší centralizace do státního rozpočtu a decentralizované daňové příjmy nejsou schopny dostatečně pokrýt obecní a krajské výdaje, dochází k přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu (a státních fondů) do obecních a krajských rozpočtů prostřednictvím dotačního systému na financování zabezpečení veřejných statků jak v rámci samostatné, tak také přenesené působnosti. Obce mají též šanci dostat dotace z rozpočtů krajských. Kromě těchto základních typů rozpočtů se na úrovni obcí vyskytují rozpočty dobrovolnických svazků obcí (DSO). Od roku 2006 pak na úrovni regionů soudržnosti existuje specifický typ rozpočtu a to rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti (Provazníková, 2011, s. 41).

Obrázek 9: Model fiskálního federalismu v České republice

Zdroj: Vlastní zpracování dle Provozníková (2015, s. 41)

4.3.7 Princip subsidiarity

Provozníková (2015, s. 15) definuje princip subsidiarity jako rozhodování, na co možná nejnižší úrovni, uplatňovaného za účelem zvýšení efektivity.

Kislingerová (2011, s. 39) o principu subsidiarity píše, že je nástrojem prohloubení myšlenky demokracie a opakem centralismu.

Princip subsidiarity obsahuje předpoklad kompetentnosti ve prospěch decentralizovaných vládních úrovní, teorém se skládá ze dvou argumentů:

- Z hlediska nabídky veřejných statků rezidentům se místní orgány nacházejí ve výhodnější pozici z hlediska preferencí, efektivity a rozpočtové odpovědnosti
- Akceptovatelnost přesunu jakékoliv odpovědnosti místní vládní úrovně na vyšší závisí na schopnosti místní úrovně vlády poskytovat veřejný statek; není-li místní úroveň vlády schopna statek poskytovat, odpovědnost se přesouvá na vyšší úroveň vlády (Dafflon, 2006 cit. dle Jílka, 2008, s. 46)

Kislingerová (2011, s. 39) taktéž píše o historickém pozadí principu subsidiarity. Udává, že významným se stal koncem 19. století, kdy se stal východiskem sociální nauky katolické církve a později i součástí politického programu křesťansko-demokratických stran. Po druhé světové válce se dostal do řady světových ústav, uplatněn byl též při zakládání Evropské unie.

Princip subsidiarity je také jednou z hlavních zásad Maastrichtské smlouvy z roku 1992, jeho výslovné znění je uvedeno v Lisabonské smlouvě a dalších dokumentech Evropské unie.

Kislingerová (2011, s. 39) dodává, že pokud má být princip subsidiarity naplněn a ekonomika rozvíjena, je třeba zařídit, aby byla občanská společnost schopna plnit funkce, které se od ní očekávají. Nejdůležitější je zajistit to, aby státní instituce nepronikaly do sféry soukromých a zájmových aktivit občanů.

Jílek (2008, s. 46-47) vyjmenovává, jak princip subsidiarity přispívá k vyšší efektivnosti zabezpečování veřejných statků a služeb:

- Menší vzdálenost mezi politiky a občany znamená lepší informovanost tvůrců politiky o preferencích a potřebách občanů
- Vyšší fragmentace územních samospráv přispívá k vyššímu potenciálu alokační efektivnosti z důvodu lepšího souladu zabezpečovaných místních veřejných statků a místních preferencí a potřeb
- Rezidenti jsou blíže místní vládě, což pro ně znamená lepší informovanost o aktivitách oné místní vlády, taktéž se tím pro rezidenty naskýtá možnost komparace se sousedními samosprávami v otázkách využívání kvality veřejných služeb. Pro místní politiky znamená blízkost s rezidenty vyšší odpovědnost za kvalitu služeb ke svým voličům ve srovnání s představiteli centrální vlády.
- Díky zabezpečování místních veřejných statků územními úrovněmi vlády se zvýší ochota daňových poplatníků platit za místní veřejné statky. Ona ochota je způsobena posílením vazby mezi náklady a užitky.

4.3.8 Měření finanční soběstačnosti

Peková (2011, s. 145-146) udává, že určitá míra finanční soběstačnosti je výsledkem uplatňovaného modelu fiskálního federalismu. Finanční soběstačnost je u jednotlivých subjektů územních samospráv na různé úrovni, je to dáno způsobem rozdělení daňových příjmů a možnosti získávání nedaňových příjmů do rozpočtů územní samosprávy. Peková (2011) dále uvádí ukazatele, používané k měření finanční soběstačnosti obcí a vyšších stupňů územní samosprávy.

- **Podíl vlastních příjmů, včetně daňových, na celkových příjmech rozpočtu**

Existují země, kde se do vlastních daňových příjmů rozpočtů územní samosprávy zahrnují daně, u kterých územní samospráva nemá daňovou pravomoc (tento ukazatel

se využívá i v ČR), v řadě zemí se ale tento typ daní do vlastních příjmů rozpočtů územní samosprávy nezahrnuje, což v praxi komplikuje mezinárodní srovnávání.

- **Podíl vlastních příjmů a všeobecných (neúčelových) dotací na celkových příjmech rozpočtu**

Peková (2011, s.126) popisuje sdílené daně jako formu daní, kdy stát i územní samospráva sdílí stejnou daňovou základnu. Obce nemohou nikterak ovlivňovat konstrukci daně, která je celostátně stanovena dle daňových zákonů. Sdílené daně zvyšují relativní finanční soběstačnost územní samosprávy a taktéž občas zapříčiňují snižování rozdílů v daňových výnosech nižších vládních úrovní.

Peková (2008, s. 403-404) vidí hlavní výhodu sdílených daní v případné větší stabilitě daňových příjmů při zvolení daně se stabilním výnosem, jako je např. DPH. Jako další výhodu udává snižování nerovností v daňovém výnosu mezi obcemi (regiony). Peková (2008) dále uvádí, že jsou sdílené daně citlivé na vývoj hospodářství, což má za následek to, že je územní samospráva nucena chovat se zodpovědně a vytvářet si rozpočtové rezervy. Roste však také závislost územních samospráv na rozhodnutích státu. Dalším následkem je ztráta motivace územních samospráv pro tvorbu vlastních rozpočtových příjmů a dochází též k poklesu odpovědnosti samospráv za výši veřejných výdajů.

Jílek (2008, s. 140) uvádí, že sdílené daně mohou existovat ve dvou formách

- **Územní samosprávy získávají podíl na celostátním výnosu daně či daní** – územní samospráva nemůže ovlivnit velikost svých daňových příjmů. Jílek (2008) také uvádí, že se tato forma sdílených daní podobá obecné dotaci
- **Územní samospráva získává dané procento daňových příjmů, které vznikly na jejím území** – „*Územní samospráva může svou cílenou aktivitou zvyšovat ekonomickou aktivitu na svém území a tím i své daňové příjmy. Jestli že územní samospráva získává 100 % výnosu daně, jejíž výnos vznikl na jejím území, jedná se o tzv. svěřenou daň*“ (Jílek 2008, s. 140)

- **Podíl vlastních příjmů na běžných, každoročně se opakujících výdajích rozpočtu, tzv. míra samofinancování**

Míru samofinancování Hronová a Hindls (2000, s. 67) definují jako podíl všech zdrojů akumulace, tj. hrubé úspory opravené o saldo kapitálových transferů a investic v širším pojetí, tj. investic do nefinančních hmotných i nereprodukovatelných aktiv a investic do aktiv nehmotných, tj. hrubá tvorba kapitálu a čisté přírůstky půdy a nehmotných aktiv.

Nabízejí však i užší definici, kde míru samofinancování definují jakožto podíl hrubé úspory a hrubé tvorby fixního kapitálu.

Koeficient samofinancování dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 104) vyjadřuje, jaký je podíl vlastních zdrojů na celkové objemu (pasiv).

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková pasiva (aktiva)}} \quad (\text{v } \% = \times 100)$$

- **Ukazatel celkové autarkie na bázi příjmů a výdajů**

Kraftová (2002, s. 103) o ukazateli autarkie na bázi příjmů a výdajů píše, že odbourává vliv účetních principů, které byly aplikovány při účtování výnosů a nákladů, dále píše, že jej lze konstruovat bez odlišení investičních a neinvestičních příjmů a výdajů. V tomto ukazateli se skýtá ten význam, že ukazuje, zda byly příjmy generovány v dostatečné míře tak, aby pokryly výdaje (výsledek větší či roven 1) či nikoliv (výsledek nižší než 1)

$$A_{CF} = \frac{P_y}{V_e} \times 100, \text{ resp. } A_{CF} = \frac{NIP_y}{NIV_e} \times 100,$$

kde A_{CF} je autarkie na příjmově výdajové bázi celkem,

P_y – příjmy,

V_e – výdaje,

NIP_y – neinvestiční (provozní) příjmy,

NIV_e – neinvestiční (provozní) výdaje.

- **Ukazatel běžné likvidity**

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 104) o ukazateli běžné likvidity píše, že považuje za prostředky využitelné k úhradě závazků všechny položky oběžných aktiv, dále dodávají, že co je nutno platit, zastupují krátkodobé závazky, tj. závazky splatné do jednoho roku. Autorky dále uvádějí, že doporučená hodnota by se měla pohybovat v rozmezí 1,5-2,5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva celkem}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

4.4 Vývoj rozpočtového určení daní (RUD)

4.4.1 Vývoj RUD v České republice

V roce 1. 1. 2002 bylo financování krajů zahrnuto do rozpočtového určení daní. Daňové příjmy rozpočtů krajů měly 3,1% podíl na celostátním výnosu. Každý kraj měl pak stanovená procenta, kterými se podílel na procentní části celostátního hrubého výnosu.

(Zákon č. 483/2001 Sb.)

Tento procentní podíl zůstal neměnný a to až do roku 2005, kdy nabyla platnosti novela, která stanovila zvýšení podílu krajů na celostátním výnosu z 3,1 % na 8,92 %.

(Zákon č. 1/2005 Sb.)

Další novela z roku vstoupila v platnost v roce 2013. Pro kraje znamenala snížení podílu u daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti z 8,92 % na 8,65 % a snížení nastalo též u DPH z 8,92 % na 7,86 %. U ostatních daní zůstala hodnota neměnná.

(Zákon č. 295/2012 Sb.)

Od roku 2016 podíl u daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a podíl u DPH zaznamenal nárůst na 8,92 %.

Aktuální znění z roku 2018 stanovuje daňové příjmy krajů takto:

- 1) Daň z příjmů právnických osob v případech. Kdy je poplatníkem příslušný kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby
- 2) Podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty
- 3) Podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby
- 4) Podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby
- 5) Podíl na 8,92 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v bodech 3) a 4)
- 6) Podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob
- 7) Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí stanoveným procentem (viz tabulka č. 1)

(Zákon č. 243/2000 Sb.)

Tabulka 1: Procentní podíl krajů na celostátním hrubém výnosu daně

Kraj	Procentuální podíl
Hlavní město Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990
Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207
Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135

Zdroj: Vlastní zpracování dle Zákona č. 243/2000 Sb.

4.4.2 Vývoj RUD ve Slovenské republice

Od roku 2005 se daňové výnosy slovenských krajů odvíjí od rozpočtového určení daní. Daně z příjmů fyzických osob tvoří 23,5 %, daně z motorových vozidel činí 100 %.

(Zákon č. 564/2004 Sb.)

Tento procentní podíl zůstal neměnný až do novely z roku 2012, která snížila výnos krajů z příjmů fyzických osob na 21,9 %. Další změna přišla až s rokem 2015. Výnos z příjmů fyzických osob zaznamenal růst na 29,2 %. Daň z motorových vozidel se stala příjmem státního rozpočtu, pro kraje Slovenské republiky je tedy zvýšení příjmů z fyzických osob kompenzací. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2015)

Prozatím poslední změna nastala v roce 2016, kdy byl u výnosu z příjmů fyzických osob zaznamenán růst podílu na dani na 30 %

5 Analýza hospodaření krajů České republiky

V tabulce č. 1 je zobrazen procentuální podíl krajů na rozloze, počtu obyvatel a počtu obcí České republiky v roce 2017.

Největším krajem České republiky, co se týče rozlohy, je Středočeský kraj, zaujímá 13,9 % území ČR. Druhým největším krajem je Jihočeský, zaujímající 12,8 %. Nejmenším českým krajem je hlavní město Praha, která zaujímá pouhých 0,6 % rozlohy. Druhým nejmenším krajem je kraj Liberecký se 4 % podílem.

Nejvíce obyvatel připadá Středočeskému kraji, počet obyvatel zde činí 12,8 %, druhým nejvíce osídleným krajem je Praha s 12,2 %. Krajem s nejmenším počtem obyvatel je kraj Karlovarský s 2,8 %, druhý nejmenší počet obyvatel je pak v kraji Libereckém, zde podíl činí 4,2 %.

Tabulka 2: Procentuální podíl krajů na ČR v roce 2017

Název kraje	Rozloha v %	Počet obyvatel v %	Počet obcí v %
Hlavní město Praha	0,6	12,2	0,02
Středočeský kraj	13,9	12,8	18,3
Jihočeský kraj	12,8	6	10
Plzeňský kraj	9,7	5,5	8
Karlovarský kraj	4,2	2,8	2,1
Ústecký kraj	6,8	7,7	5,7
Liberecký kraj	4	4,2	3,4
Královéhradecký kraj	6	5,2	7,2
Pardubický kraj	5,7	4,9	7,2
Kraj Vysočina	8,6	4,8	11,2
Jihomoravský kraj	9,1	11,2	10,8
Olomoucký kraj	6,7	6	6,4
Zlínský kraj	5	5,5	4,9
Moravskoslezský kraj	6,9	11,4	4,8

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Českého statistického úřadu

Největší podíl obcí České republiky je v kraji Středočeském a to 18,3 %, druhý největší podíl obcí je v kraji Vysočina – 11,2 %. Nejmenší počet obcí – 1 (tj. 0,02 %) má Praha. Druhý nejmenší podíl v počtu obcí pak zaujímá Karlovarský kraj – 2,1 %.

Specifika Prahy

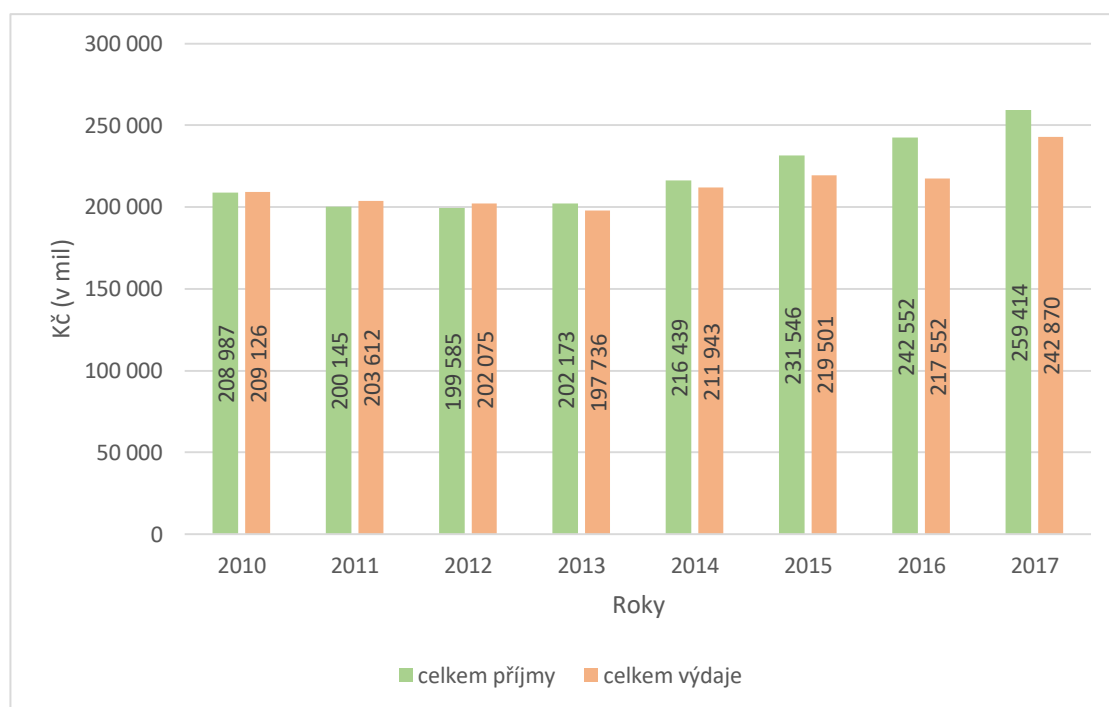
Zákon č. 121/2000 Sb. o hlavním městě Praze upravuje postavení Prahy, jakožto hlavního města České republiky, kraje, obce a postavení městských částí. Praha má specifické postavení,

díky kterému se na ni nevztahují zákon o krajích ani obecný zákon o obcích. Na Prahu se vztahuje pouze zákon o hlavním městě Praze, který zákon o krajích i zákon o obcích nahrazuje.

Vývoj příjmů a výdajů krajů ČR v letech 2010-2017

Na grafu č.1 je zobrazen vývoj celkových příjmů a výdajů krajů České republiky v letech 2010-2017.

Graf 1: Vývoj celkových příjmů a výdajů krajů ČR v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

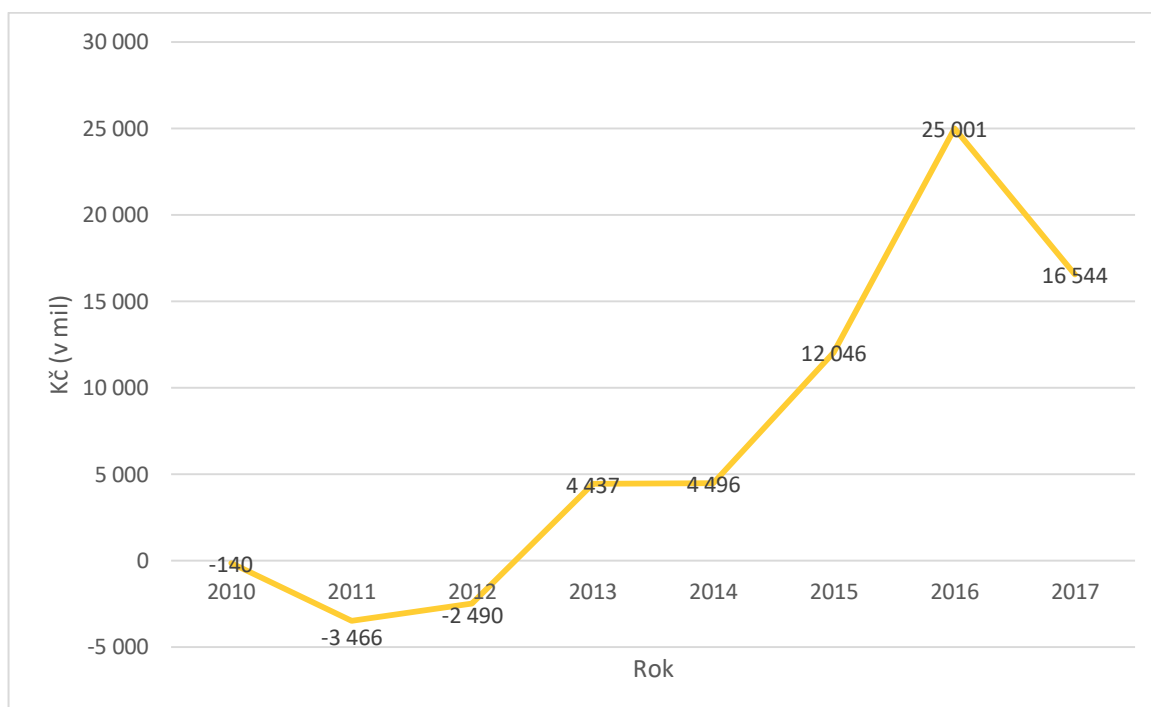
Na počátku zkoumaného období, tj. v roce 2010 dosahovaly celkové příjmy a výdaje krajů poměrně podobných hodnot, příjmy dosáhly 208 987 milionů Kč a výdaje byly jen o cca 140 milionů vyšší, tj. 209 126 milionů Kč. V roce 2011 rozdíl mezi příjmy a výdaji narostl, příjmy dosáhly 200 145 milionů Kč, výdaje pak 203 612 milionů Kč. Rozdíl mezi příjmy a výdaji se prohloubil i v roce 2012, kdy činil 2 490 milionů Kč. Od roku 2013 se však situace začala obracet. Celkové příjmy krajů začaly narůstat a převyšovat tak výdaje. Tento trend převyšování příjmů nad výdaji trval až do roku 2017.

Na grafu č. 2 je zobrazen vývoj salda krajů České republiky od roku 2010 do roku 2017.

V roce 2010 činil schodek 140 milionů Kč, v roce 2011 došlo k jeho prohloubení na 3 466 milionů Kč a byl tak nejvyšší za celé sledované období. V roce 2012 se schodek zmenšil na

2 490 milionů Kč. Od roku 2013 začaly celkové příjmy krajů převyšovat celkové výdaje a rozpočet se tak dostal do přebytku.

Graf 2: Vývoj salda krajů ČR v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Rozpočtový přebytek trval od tohoto roku do konce sledovaného období, tj. do roku 2017. Od roku 2014 do roku 2016 došlo k výraznému nárůstu na straně příjmů. Nejvyšší přebytek byl zaznamenán právě v roce 2016 a dosahoval 250 001 milionů Kč. V roce 2017 rozdíl mezi příjmy a výdaji poklesl, a přebytek činil 16 544 milionů Kč.

5.1 Ústecký kraj

Ústecký kraj leží na severozápadě České republiky, jeho hranice jsou na severozápadě tvořeny hranicí se Spolkovou republikou Německo, konkrétně se Saskem. Severovýchodní hranici sdílí s Libereckým krajem. Západní hranice jej odděluje od kraje Karlovarského a malé části kraje Plzeňského. Na jihovýchodě pak sousedí se Středočeským krajem. (ČSÚ, Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem, Charakteristika kraje)

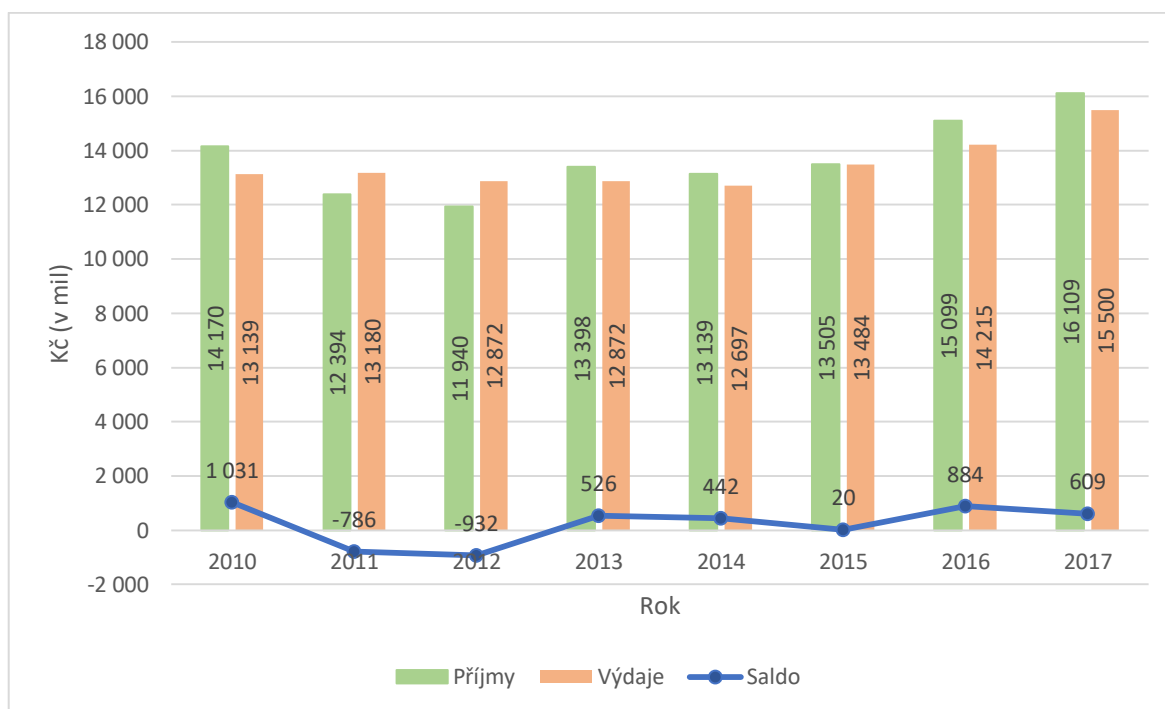
Na grafu č. 3 je znázorněn vývoj příjmů, výdajů a salda Ústeckého kraje v letech 2010-2017.

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 převyšovaly příjmy výdaje a to o 1 031 milionů Kč. Roku 2011 se však situace obrátila a rozpočet se stal schodkovým, se saldem - 786 milionů Kč. Tato změna byla způsobena zejména snížením transferů státního

a evropského podílu dokončených vlastních projektů z důvodu časového posunu realizace projektů. Výdaje tak prudkou změnu jako to mu bylo u příjmů, nezaznamenaly. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2011)

V roce 2012 se schodek ještě více prohloubil, na 932 milionů Kč. V roce 2013 došlo k přebytku příjmů, činícím 526 milionů Kč. Hospodaření kraje bylo ovlivněno obnovením činnosti Regionálního operačního programu Severozápad (ROP Severozápad) a přijetí návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu za účelem poskytnutí dotace Regionální radě regionu soudržnosti Severozápad a proplacení evropského podílu na dokončené projekty. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2013)

Graf 3: Vývoj příjmů, výdajů a salda Ústeckého kraje v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Od roku 2013 do konce sledovaného období, tj. roku 2017 bylo saldo již jen kladné. V roce 2014 byly příjmy a výdaje podobné jako v roce předchozím, hospodaření skončilo přebytkem 442 milionů Kč. V roce 2015 byly příjmy a výdaje poměrně vyrovnané, saldo činilo 20 milionů Kč. Došlo k nárůstu příjmů i výdajů, což souviselo zejména se změnou financování sociálních služeb, kdy byly do krajského rozpočtu zařazeny neinvestiční nedávkové transfery. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2015)

Následujícího roku, tj. roku 2016 byl zaznamenán prudký nárůst příjmů a hospodaření skončilo největším přebytkem v celém sledovaném období – 884 milionů Kč. Souvisí to s novelou

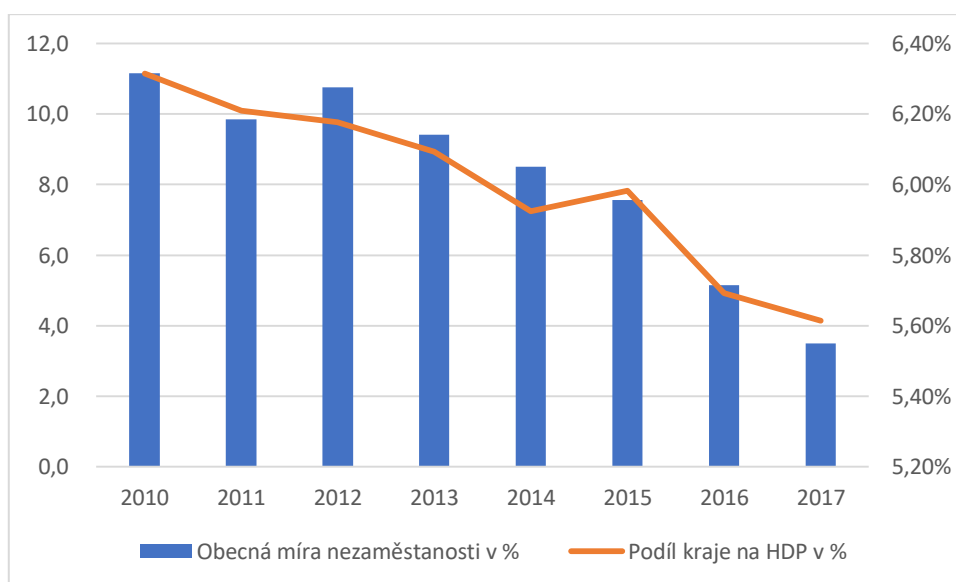
zákona č. 243/2000 Sb. O rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů a příznivým ekonomickým vývojem České republiky. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2016)

V roce 2017 činil přebytek 609 milionů Kč.

Na grafu č. 4 je znázorněná obecná míra nezaměstnanosti Ústeckého kraje a jeho podíl na HDP v letech 2010-2017

V roce 2010 činila obecná míra nezaměstnanosti 11,2 %, roku 2011 poklesla na 9,8 %, avšak v roce 2012 byl znovu zaznamenán její růst na 10,8 %. Od roku 2012 je pak trend klesající.

Graf 4: Ústecký kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČSÚ

Ústecký kraj měl na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 6,31% podíl na HDP České republiky. Od tohoto roku byl trend klesající. V roce 2015 byl zaznamenán mírný růst na 5,98 %, ovšem roku 2016 nastal znovu propad. Na konci sledovaného období, tj. v roce 2017, činil podíl Ústeckého kraje na HDP České republiky 5,61 %.

5.1.1 Analýza příjmů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu příjmů Ústeckého kraje za období 2010-2017.

Horizontální analýza

Tabulka č. 3 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Ústeckého kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 3: Procentuální meziroční změna příjmů Ústeckého kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna příjmů			
Daňové příjmy	0,38%	0,81%	2,33%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	34,07%	11,51%	-44,52%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	-2,17%	8,11%	0,06%
*Daně z příjmů fyzických osob	3,54%	3,81%	2,51%
*Daně z příjmů právnických osob	-7,86%	12,93%	-2,47%
*DPH	2,76%	-5,75%	4,74%
Kapitálové příjmy	-43,14%	-59,60%	-17,19%
Nedaňové příjmy	-40,37%	-10,45%	62,41%
Přijaté transfery	-14,65%	-4,33%	14,78%
Celkem	-12,54%	-3,66%	12,21%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2011 byl zaznamenán meziroční růst příjmů z daní z poplatku z vybraných činností a služeb o 34,07 %, oproti tomu příjmy z daní fyzických i právnických osob zaznamenaly mírný pokles, příjmy z daně z přidané hodnoty zaznamenaly mírný růst o 2,76 %. Oproti roku 2010 byl též zaznamenán pokles u kapitálových příjmů o 43,14 %, i přes růst prodeje majetku (zejména pozemků) oproti roku 2010. Stalo se tak z důvodu, že na rozdíl oproti roku 2010 neproběhl prodej majetku na základě uzavření Dohody o narovnání mezi Ústeckým krajem a Krajskou zdravotní a.s. U nedaňových příjmů nastal pokles o 40,37 % a u přijatých transferů o 14,65 %. Celkově byl zaznamenán pokles příjmů o 12,54 %. Pokles příjmů oproti roku 2010 byl způsoben snížením transferů státního a evropského podílu dokončených vlastních projektů z důvodu časového posunu realizace projektů (jako je chybný odhad neuznatelných výdajů na základě uzavřených dodatků ke smlouvám. změny termínu harmonogramu realizace prací či neplnění podmínek ze strany dodavatele). (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2011)

V roce 2012 byl zaznamenán mírný růst příjmů z daní a poplatků z vybraných činností a služeb o 11,51 %. Taktéž došlo k růstu u příjmů z daní z příjmů podnikatelských osob. Kapitálové příjmy zaznamenaly prudký pokles o 59,6 %, pokles byl zaznamenán též u nedaňových příjmů o 10,45 % a mírný pokles u přijatých transferů, o 4,33 %. Celkové příjmy pak poklesly o 3,66 %. Snížení příjmů bylo způsobeno především snížením běžných transferů ze státního rozpočtu

na opravy silnic II. a III. třídy po povodních a transferů na spolufinancování Globálního grantu operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2012)

V roce 2013 byl oproti předešlému roku 2012 zaznamenán nárůst celkových příjmů o 12,21 %, stalo se tak převážně díky proplacení evropských dotací na podporu realizovaných projektů zejména z ROP Severozápad a operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Velký nárůst u nedaňových příjmů o 62,41 % byl způsoben odvody z investičních fondů příspěvkových organizací, příjmy z přefakturace elektrické energie a plynu příspěvkovým organizacím z důvodu společného nákupu energií krajem a vratkou investiční účelové dotace Správou a údržbou silnic Ústeckého kraje. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2013)

Tabulka č. 4 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Ústeckého kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 4: Procentuální meziroční změna příjmů Ústeckého kraje v letech 2013-2014

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna příjmů				
Daňové příjmy	5,59%	3,19%	15,48%	9,99%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	41,21%	-28,20%	45,62%	1001,76%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	6,22%	4,61%	13,31%	7,31%
*Daně z příjmů fyzických osob	2,72%	3,95%	11,72%	14,39%
*Daně z příjmů právnických osob	10,00%	5,28%	14,90%	0,43%
*DPH	4,95%	1,80%	17,67%	11,76%
Kapitálové příjmy	136,84%	-5,78%	86,34%	-63,61%
Nedaňové příjmy	-2,15%	-29,42%	12,54%	-5,23%
Přijaté transfery	-6,17%	5,27%	8,91%	7,23%
Celkem	-1,93%	2,78%	11,81%	6,69%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Roku 2014 byl zaznamenán pokles celkových příjmů o 1,93 %. K poklesu došlo též u přijatých transferů a to o 6,17 %, tento pokles souvisí s nižším přijetím evropského a státního podílu na realizované projekty podpořené z Evropské unie z toho důvodu, že v roce 2013 byly proplaceny dokončené projekty a to najednou a v rádech stamilionů (v roce 2013 došlo k obnovení činnosti Regionálního operačního programu Severozápad). U nedaňových příjmů byl zaznamenán mírný pokles o 2,15 %. Daňové příjmy vzrostly o 5,59 %, z důvodu naplnění daňových výnosů. Největší meziroční růst byl zaznamenán u kapitálových příjmů, ty vzrostly o 136,84 %. Tento prudký růst byl způsoben prodejem pozemků ve strategické průmyslové zóně Triangle. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2014)

V roce 2015 došlo k meziročnímu růstu celkových příjmů o 2,78 %, bylo to způsobeno změnou financování sociálních služeb, kdy byly do krajského rozpočtu zařazeny neinvestiční nedávkové transfery. Výrazným je pokles nedaňových příjmů o 29,42 %. Byl způsoben změnou systému úhrady společného nákupu energií krajem – nově nešly přes kraj přefakturace elektrické energie a plynu příspěvkovým organizacím v souvislosti se společnou dodávkou energií pro kraj a navázané organizace. Na snížení nedaňových příjmů mělo též vliv snížení odvodů z investičních fondů příspěvkových organizací při současném zvýšení příjmů z úroků vzhledem k aktivnímu řízení likvidity finančních prostředků na zhodnocovacích účtech. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2015)

Roku 2016 došlo k růstu celkových příjmů o 11,81 %. Daňové příjmy zaznamenaly růst o 15,48 %, je to důsledek novely zákona č. 243/2000 Sb. O rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů a příznivým ekonomickým vývojem České republiky a zvýšením transferů navýšením přímých nákladů na vzdělávání regionálního školství. Nárůst nedaňových příjmů o 12,54 % souvisel s vratkami finančních prostředků (zejména pak u vrácení nevyčerpaného investičního příspěvku od Zdravotnické záchranné služby Ústeckého kraje, příspěvkové organizace, dále pak vratky od příjemců dotací na sociální služby, přijatých neinvestičních darů a vratek půjček od místních akčních skupin) poplatky za odběr podzemních vod a neinvestičních darů. K nejvyššímu růstu pak došlo u kapitálových příjmů, jednalo se o růst o 86,34 %, který byl způsobený prodejem pozemků ve strategické průmyslové zóně Triangle. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2016)

V roce 2017 činil meziroční přírůstek celkových příjmů 6,69 %. Daňové příjmy zaznamenaly růst o 9,99 % a to důsledkem vyššího výběru daní díky příznivému ekonomickému vývoji České republiky. Výrazný pokles nastal u kapitálových příjmů o 63,61 %, stalo se tak z důvodu prodeje pozemků ve strategické průmyslové zóně Triangle v roce 2016. Další výraznou meziroční změnou je růst příjmů z daní a poplatků z vybraných činností a služeb o 1001,76 %, je to způsobeno vysokými příjmy z poplatků za znečišťované ovzduší. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č. 5 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Ústeckého kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 5: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Ústeckého kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	27,01%	31,00%	32,44%	29,58%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	0,05%	0,06%	0,07%	0,04%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	48,52%	47,28%	50,71%	49,58%
*Daně z příjmů fyzických osob	24,24%	25,00%	25,74%	25,79%
*Daně z příjmů právnických osob	24,28%	22,28%	24,96%	23,79%
*DPH	51,44%	52,65%	49,22%	50,38%
Kapitálové příjmy	1,95%	1,27%	0,53%	0,39%
Nedaňové příjmy	5,43%	3,70%	3,44%	4,98%
Přijaté transfery	65,61%	64,03%	63,59%	65,04%
Celkem	14 170 370 830	12 393 741 944	11 939 901 357	13 398 258 221

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2010 činily největší složku příjmů kraje přijaté transfery – 65,61 %. Druhou největší složkou byly s 27,01 % daňové příjmy. Z daňových příjmů tvořily největší část příjmy z daně z přidané hodnoty – 51,44 %, druhou největší složkou byly pak daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, které tvořily 48,52 % celkových daňových příjmů. Roku 2011 došlo k mírnému růstu daňových příjmů na 31 %, ostatní položky příjmové stránky zůstaly velmi podobné jako předchozí rok. Pokles nedaňových příjmů na 3,7 % byl způsoben snížením vratek návratných finančních výpomocí příspěvkových organizací na realizaci evropských projektů. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2011)

V roce 2012 zůstala skladba velice podobná roku předchozímu, hlavně co se týče daňových příjmů a přijatých transferů. V roce 2013 zůstal vzájemný poměr jednotlivých kategorií zhruba zachován jako tomu bylo v roce předchozím. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2013)

Tabulka č. 6 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Ústeckého kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 6: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Ústeckého kraje v letech 2013-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	31,85%	31,98%	33,03%	34,05%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	0,05%	0,03%	0,04%	0,44%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	49,87%	50,56%	49,61%	48,41%
*Daně z příjmů fyzických osob	25,09%	25,27%	24,45%	25,43%
*Daně z příjmů právnických osob	24,79%	25,29%	25,16%	22,98%
*DPH	50,08%	49,40%	50,34%	51,15%
Kapitálové příjmy	0,95%	0,87%	1,45%	0,49%
Nedaňové příjmy	4,97%	3,41%	3,43%	3,05%
Přijaté transfery	62,23%	63,74%	62,09%	62,41%
Celkem	13 139 455 904	13 504 566 474	15 099 258 140	16 109 372 362

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2014 zůstávala skladba zachována podobně, jako tomu bylo přechodí rok. V roce 2015 byl zaznamenán mírný nárůst daňových příjmů na 31,98 % a to z důvodu uspokojivého výběru daňových výnosů. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2015)

V Roce 2016 došlo k mírnému růstu kapitálových příjmů na 1,45 %, což bylo způsobeno prodejem pozemků ve strategické průmyslové zóně Triangle (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2016)

Roku 2017 byla skladba příjmů podobná jako v roce 2016.

5.1.2 Analýza výdajů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu výdajů Ústeckého kraje za období 2010-2017

Horizontální analýza

Tabulka č.7 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Ústeckého kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 7: Procentuální meziroční změna výdajů Ústeckého kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna běžných výdajů			
Veřejná správa	20,57%	16,53%	17,12%
Doprava a ekonomika	34,92%	-16,98%	33,85%
Zdravotnictví a sociální věci	-2,36%	-7,57%	12,78%
Kultura	-1,24%	5,85%	0,25%
Vzdělání	0,68%	2,53%	0,34%
Životní prostředí	-2,69%	15,82%	93,10%
Strategický rozvoj kraje	8,86%	4,56%	-23,46%
Investice, dotační a evropské programy	-32,27%	25,99%	4,26%
Majetek a legislativa	23,49%	-9,91%	0,63%
Celkem běžné výdaje	7,30%	-1,52%	7,40%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů			
Veřejná správa	-39,54%	-7,79%	27,31%
Doprava a ekonomika	-62,83%	-54,94%	-32,59%
Zdravotnictví a sociální věci	34,57%	139,59%	-62,04%
Kultura	-33,91%	-99,38%	-22,62%
Vzdělání	91,92%	20,96%	-57,67%
Životní prostředí	26,64%	-2,83%	-49,89%
Strategický rozvoj kraje	-37,83%	180,86%	-63,80%
Investice, dotační a evropské programy	x	17352,78%	-43,08%
Majetek a legislativa	-4,87%	-100,00%	x
Celkem kapitálové výdaje	-29,98%	-7,71%	-52,48%
CELKEM VÝDAJE	0,31%	-2,33%	-0,0002%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Mezi lety 2010 a 2011 nedošlo k výrazným změnám v celkových výdajích, byl zaznamenán nárůst o pouhých 0,31 %. Byl zaznamenán nárůst běžných výdajů o 7,3 %, Tento nárůst byl zaznamenán zejména ze dvou důvodů. Bylo nutné opravit silnice II. a III. třídy po povodních a celkově havarijní stav silnic Ústeckého kraje, výdaje na dopravu a ekonomiku vzrostly o 34,92 %. Druhým důvodem bylo zprostředkování dodávky elektrické energie a plynu zřízené organizace. U kapitálových výdajů byl zaznamenán pokles o 29,98 %. Tento pokles odpovídá snížení kapitálových příjmů (v roce 2010 byl realizován prodej majetku na základě uzavření Dohody o narovnání mezi Ústeckým krajem a Krajskou zdravotní a.s.). (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2011)

V roce 2012 byl zaznamenán pokles celkových výdajů o 2,33 % a to z důvodu, že již nebylo třeba uhrazovat povodňové škody. Taktéž byl zaznamenán nárůst kapitálových výdajů v oblasti

investic a dotačních a evropských programů o 173552,78 %. Tento prudký nárůst byl způsoben tím, že v roce přechozím nevyňaložil ústecký kraj žádné kapitálové výdaje v této oblasti. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2012)

Roku 2013 došlo k minimálnímu celkovému poklesu celkových výdajů, jednalo se o pouhých 0,0002 %. K výraznějšímu snížení došlo i kapitálových výdajů a to o 52,48 %. Stalo se tak z důvodu pozastavení realizace projektů spolufinancovaných z Regionálního operačního programu Severozápad a útlumu realizace projektů z ostatních programů a to z toho důvodu, že bylo ukončeno programové období EU 2007-2013, výdaje na investice, dotační a evropské programy zaznamenaly pokles o 43,08 %. Taktéž bylo snížení kapitálových výdajů způsobeno posunutím realizací některých akcí spojených s dopravou a silničního hospodářství (výdaje na dopravu a ekonomiku zaznamenaly pokles o 32,59 %). Byl zaznamenán růst běžných výdajů na zemědělství o 93,1 %, stalo se tak z důvodu zajišťování podkladů pro třetí etapu „Implementace územní soustavy Natura 2000“ v Ústeckém kraji, dále byly prováděny odběry vzorků odpadních vod a odpadů. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2013)

Tabulka č.8 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Ústeckého kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 8: Procentuální meziroční změna výdajů Ústeckého kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna běžných výdajů				
Veřejná správa	-8,49%	-20,51%	1,84%	15,61%
Doprava a ekonomika	-25,42%	-5,58%	26,75%	-3,97%
Zdravotnictví a sociální věci	18,95%	90,89%	10,24%	17,50%
Kultura	-1,90%	6,58%	12,53%	18,90%
Vzdělání	0,67%	3,67%	5,50%	9,76%
Životní prostředí	-59,54%	10,63%	15,75%	2,65%
Strategický rozvoj kraje	7,67%	-25,17%	-8,03%	20,66%
Investice, dotační a evropské programy	-1,46%	-6,29%	26,38%	11,16%
Majetek a legislativa	14,76%	22,78%	14,14%	6,89%
Celkem běžné výdaje	-5,08%	5,71%	9,35%	8,63%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů				
Veřejná správa	-33,15%	29,89%	50,78%	155,45%
Doprava a ekonomika	84,95%	93,10%	4,43%	-10,12%
Zdravotnictví a sociální věci	384,31%	-65,18%	175,74%	236,29%
Kultura	540,81%	48,54%	-16,30%	-56,95%
Vzdělání	571,10%	-8,26%	-19,41%	6,60%
Životní prostředí	97,92%	33,61%	-53,33%	16,78%
Strategický rozvoj kraje	47,56%	41,76%	-65,11%	-46,11%
Investice, dotační a evropské programy	31,68%	-37,18%	-19,24%	32,09%
Majetek a legislativa	200,00%	145,52%	44,84%	-3,15%
Celkem kapitálové výdaje	58,28%	10,89%	-30,56%	14,97%
CELKEM VÝDAJE	-1,36%	6,20%	5,42%	9,04%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2014 došlo k mírnému poklesu celkových výdajů o 1,36 %. Běžné výdaje klesly o 5,08 %, jelikož v roce 2013 byly běžné výdaje poznamenány poskytnutím dotace Regionální radě regionu soudržnosti Severozápad na úhradu části finanční opravy Regionálního operačního programu Severozápad a taktéž bylo nutno vynaložit větší část výdajů kvůli povodním, které v roce 2013 oblast zasáhly. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2014)

V roce 2015 byl zaznamenán meziroční růst celkových výdajů o 6,2 %. Důvod byl stejný jako u růstu příjmů, tj. změnou financování sociálních služeb, kdy byly do krajského rozpočtu zařazeny neinvestiční nedávkové transfery. Kapitálové výdaje vzrostly o 10,89 %, bylo to způsobeno především větším počtu realizovaných projektů podpořených Evropskou unií, zejména spolufinancovaných z ROP Severozápad. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2015)

V roce 2016 došlo k růstu celkových výdajů o 5,42 %, tento růst je způsoben náklady na vzdělávání regionálního školství (u běžných výdajů zaznamenán růst o 5,5 %) a posílením financí na opravu krajských komunikací, realizovaných prostřednictvím Správy a údržby silnic Ústeckého kraje, příspěvkové organizace. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2016)

Roku 2017 došlo k meziročnímu růstu celkových výdajů o 9,04 %. Běžné výdaje znamenaly růst o 8,63 %, z důvodu pokrytí zvýšených platových tarifů a souvisejících odvodů. Kapitálové výdaje zaznamenaly růst o 14,97 %. Tento růst byl ovlivněn zvýšením výdajů za zdravotnictví a sociální věci ve výši 236,29 %, ovlivněný programem „Podpora zvýšení komfortu pacientů při poskytování akutní lůžkové péče na území Ústeckého kraje 2017“ a poskytnutím příspěvků domovům sociálních služeb. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č.9 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Ústeckého kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 9: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Ústeckého kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	3,51%	3,95%	4,67%	5,10%
Doprava a ekonomika	17,49%	21,99%	18,54%	23,11%
Zdravotnictví a sociální věci	5,86%	5,33%	5,00%	5,25%
Kultura	1,62%	1,49%	1,61%	1,50%
Vzdělání	66,62%	62,52%	65,09%	60,81%
Životní prostředí	0,35%	0,32%	0,37%	0,67%
Strategický rozvoj kraje	3,61%	3,66%	3,89%	2,77%
Investice, dotační a evropské programy	0,64%	0,41%	0,52%	0,51%
Majetek a legislativa	0,29%	0,33%	0,30%	0,28%
Celkem	81,26%	86,92%	87,64%	94,13%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	1,11%	0,96%	0,96%	2,56%
Doprava a ekonomika	30,11%	15,98%	7,81%	11,09%
Zdravotnictví a sociální věci	0,47%	0,91%	2,35%	1,88%
Kultura	6,99%	6,60%	0,04%	0,07%
Vzdělání	0,28%	0,78%	1,02%	0,91%
Životní prostředí	1,23%	2,23%	2,35%	2,48%
Strategický rozvoj kraje	18,54%	16,46%	50,10%	38,20%
Investice, dotační a evropské programy	0,00%	0,02%	35,37%	42,41%
Majetek a legislativa	41,27%	56,07%	0,00%	0,40%
Celkem	18,74%	13,08%	12,36%	5,87%
CELKEM VÝDAJE	13 139 105 000	13 180 061 121	12 872 375 067	12 872 354 982

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2010 tvořily majoritu celkových výdajů výdaje běžné – 81,26 %, výdaje kapitálové pak tvořily 18,74 %. Co se týká běžných výdajů, tak nejvíce financí vynakládal Ústecký kraj na vzdělání a to 66,62 %. Druhým největším výdajem pak byla doprava a ekonomika (17,49 %). Největším kapitálovým výdajem byl majetek a legislativa, kde výdaje činily 41,27 % a druhým největším výdajem byla doprava a ekonomika, zde se jednalo o 30,11 %. V roce 2011 byl zaznamenán nárůst běžných výdajů na 86,92 % a pokles kapitálových výdajů na 13,08 %. Jak již bylo zmíněno výše, u běžných výdajů došlo k navýšení z důvodu nutných oprav silnic po povodních a nutnosti zprostředkování dodávky elektrické energie a plynu pro zřízené organizace. Snížení kapitálových výdajů na 13,08 % bylo způsobeno nemožností Ústeckého kraje, čerpat tolik finančních prostředků (oproti roku 2010). (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2011)

V roce 2012 došlo k mírnému snížení kapitálových výdajů na 12,36 %, stalo se tak z důvodu pozastavení realizace projektů spolufinancovaných z Regionálního operačního programu

Severozápad a posunutí realizace některých akcí, týkajících se dopravy a silničního hospodářství. Ústecký kraj tohoto roku nevynaložil žádné kapitálové výdaje na majetek a legislativu. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2012)

V roce 2013 tvořily běžné výdaje 94,13 %, jednalo se zejména o poskytnutí dotace Regionální radě regionu soudržnosti Severozápad na úhradu části finanční opravy ROP Severozápad (podmínka obnovení činnosti ROP Severozápad). (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2013)

Tabulka č.10 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Ústeckého kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 10: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Ústeckého kraje v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	4,91%	3,69%	3,44%	3,66%
Doprava a ekonomika	18,16%	16,22%	18,80%	16,62%
Zdravotnictví a sociální věci	6,58%	11,88%	11,98%	12,96%
Kultura	1,55%	1,56%	1,61%	1,76%
Vzdělání	64,50%	63,26%	61,03%	61,66%
Životní prostředí	0,29%	0,30%	0,32%	0,30%
Strategický rozvoj kraje	3,14%	2,23%	1,87%	2,08%
Investice, dotační a evropské programy	0,52%	0,47%	0,54%	0,55%
Majetek a legislativa	0,34%	0,40%	0,41%	0,41%
Celkem	90,57%	90,16%	93,52%	93,16%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	1,10%	1,27%	2,75%	6,11%
Doprava a ekonomika	13,13%	22,53%	33,88%	26,49%
Zdravotnictví a sociální věci	5,83%	1,80%	7,16%	20,95%
Kultura	0,30%	0,39%	0,47%	0,18%
Vzdělání	3,90%	3,18%	3,69%	3,42%
Životní prostředí	3,14%	3,73%	2,51%	2,55%
Strategický rozvoj kraje	36,09%	45,47%	22,85%	10,71%
Investice, dotační a evropské programy	35,75%	19,96%	23,22%	26,67%
Majetek a legislativa	0,76%	1,67%	3,47%	2,93%
Celkem	9,43%	9,84%	6,48%	6,84%
CELKEM VÝDAJE	12 697 037 941	13 484 443 041	14 214 990 175	15 500 157 424

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2014 činily kapitálové výdaje 9,43 %. Oproti roku předchozímu byl tak zaznamenán růst a to z několika důvodů. Bylo nutné dokončit likvidaci splaškových vod, realizace některých projektů podpořených Evropskou unií, posílení prostředků pro realizaci investičních akcí přímo

organizacemi a zvýšení kapitálů v Krajské zdravotní a.s. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2014)

V roce 2015 zůstala skladba výdajů podobná roku předchozímu. V roce 2016 činil podíl kapitálových výdajů 6,48 % snížení oproti roku 2015 bylo způsobeno nižším počtem realizovaných projektů podpořených z Evropské unie s ohledem na ukončení programového období EU 2007-2013 a faktem, že stavební projekty pro období 2014+ byly stále ještě v přípravě, při současném zahájení realizace projektu Finanční podpora na výměnu zastaralých zdrojů tepla na pevná paliva (kotlíková dotace), který probíhal v rámci Operačního programu Životní prostředí. Výdaje běžné tvořily 93,52 % celkových výdajů Ústeckého kraje, což byl oproti předešlému roku mírný nárůst, způsobený nutností opravy krajských komunikací, a dotací na přímé náklady na vzdělávání regionálního školství. (Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2016)

V roce 2017 byla skladba výdajů podobná jako v roce předchozím.

5.2 Olomoucký kraj

Olomoucký kraj leží ve střední části Moravy a zasahuje též do její severní části. Spolu se Zlínským krajem tvoří z hlediska územně-správního region soudržnosti Střední Morava (NUTS 2). Na severní hranici sousedí s Polskou republikou, na východě s Moravskoslezským krajem, na jihu se Zlínským a Jihomoravským krajem a na západě s Pardubickým krajem. (ČSÚ, Krajská správa ČSÚ v Olomouci, Charakteristika kraje)

Na grafu č. 4 je znázorněn vývoj příjmů, výdajů a salda Olomouckého kraje v letech 2010-2017.

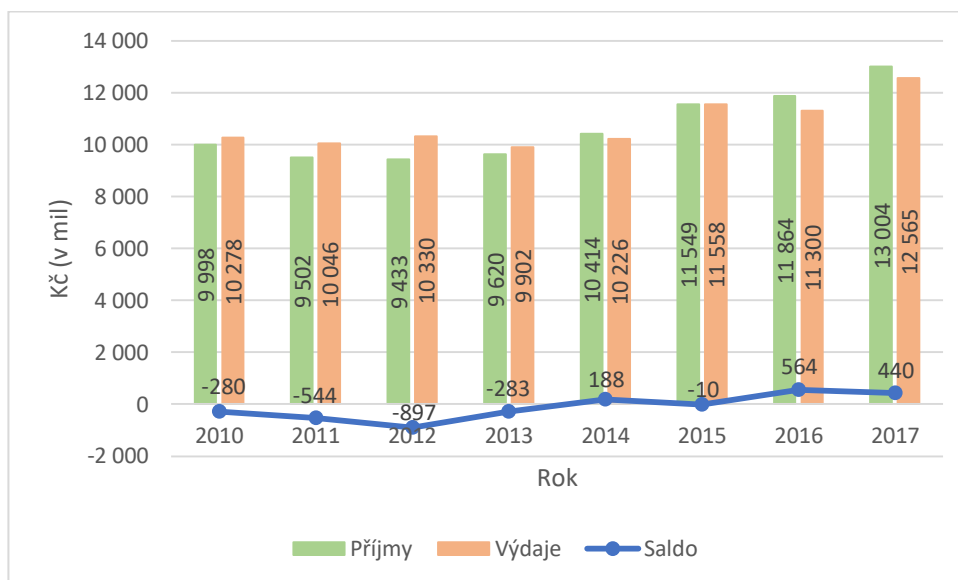
Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010, se nacházel olomoucký rozpočet ve schodku 280 milionů Kč. Schodek byl způsoben hospodářskou a finanční krizí, která zasáhla Českou republiku a pro Olomoucký kraj znamenala pokles příjmů, které v roce 2010 činily 9 998 milionů Kč. (Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2010)

V roce 2011 se schodek ještě více prohloubil na 544 milionů Kč. Na vině je znovu nepříznivá hospodářská a finanční situace České republiky, která se na Olomouckém kraji podepsala poklesem příjmů, roku 2011 činících 9 502 milionů Kč. (Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2011)

Roku 2012 pokračoval trend prohlubujícího se deficitu pokračoval a schodek dosáhl 897 milionů Kč. Příjmy činily pouhých 9 433 milionů Kč a výdaje oproti předchozímu roku vzrostly na 10 330 milionů Kč. V roce 2013 se deficit snížil na 283 milionů Kč. Roku 2014 se dostal

rozpočet Olomouckého kraje do přebytku 188 milionů Kč. Příjmy dosáhly 10 414 milionů Kč, výdaje pak 10 226 milionů Kč. Byl zaznamenán vyšší příjem z daní z příjmu, způsobený nečekaně vysokou tranší sdílených daní. (Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2014)

Graf 5: Vývoj příjmů, výdajů a salda Olomouckého kraje v letech 2010-2017

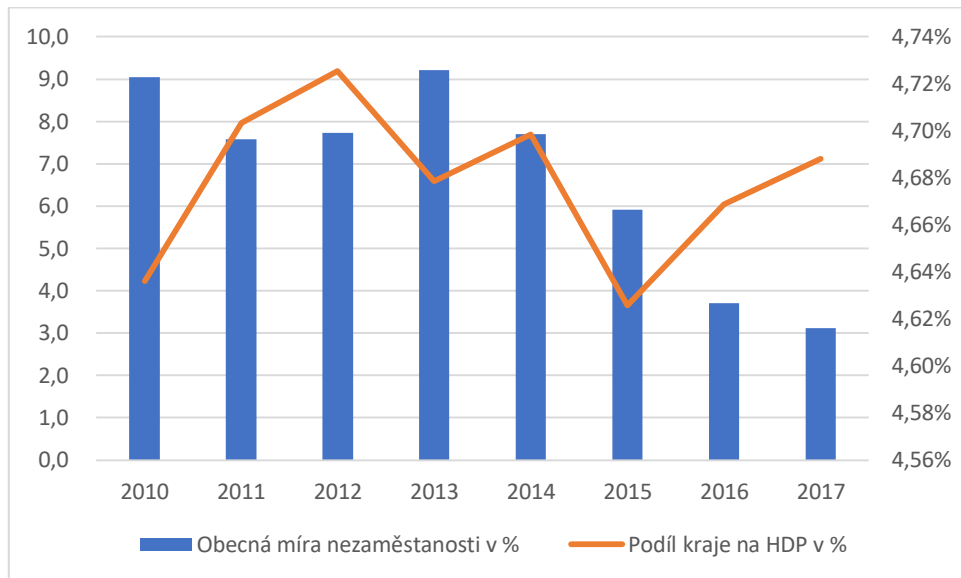
Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Následujícího roku, tj. v roce 2015, se však stal rozpočet znovu schodkovým – 10 milionů Kč. Ačkoliv příjmy oproti roku předchozímu vzrostly na 11 549 milionů Kč, stejně tak zaznamenaly růst i výdaje – na 11 558 milionů Kč. V roce 2016 příjmy výrazně převýšily výdaje o 564 milionů Kč. Růst příjmů na 11 864 milionů Kč byl způsoben prodejem nemovitostí ve vlastnictví Olomouckého kraje. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2016) V roce 2017 se Olomouckému kraji přebytkový rozpočet podařilo udržet a rok 2017 tak skončil kladným saldem 440 milionů Kč.

Na grafu č. 6 je znázorněná obecná míra nezaměstnanosti Olomouckého kraje a jeho podíl na HDP v letech 2010-2017

V roce 2010 činila obecná míra nezaměstnanosti 9,1 %, V roce 2011 byl zaznamenán její pokles na 7,6 %. V roce 2013 došlo k růstu na 9,2 %, roku 2014 však nezaměstnanost znovu poklesla na 7,7 % a od tohoto roku nastal klesající trend. Roku 2017, tedy na konci sledovaného období, činila obecná míra nezaměstnanosti Olomouckého kraje 3,1 %.

Graf 6: Olomoucký kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČSÚ

Na počátku sledovaného období činil podíl Olomouckého kraje na HDP České republiky 4,64 %. Roku 2011 byl zaznamenán růst na 4,7 %. V roce 2012 bylo dosaženo nejvyšší hodnoty za celé sledované období a to 4,73 %, roku 2013 však došlo znovu k poklesu. Od roku 2015 podíl Olomouckého kraje na HDP rostl.

5.2.1 Analýza příjmů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu příjmů Olomouckého kraje za období 2010-2017.

Horizontální analýza

Tabulka č.11 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Ústeckého kraje v letech 2010-2017.

Tabulka 11: Procentuální meziroční změna příjmů Olomouckého kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna příjmů			
Daňové příjmy	0,62%	0,39%	2,98%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	23,06%	-24,28%	3,95%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	-1,69%	7,13%	1,38%
*Daně z příjmů fyzických osob	3,54%	3,30%	3,26%
*Daně z příjmů právnických osob	-6,92%	11,38%	-0,57%
*DPH	2,76%	-5,64%	4,62%
Kapitálové příjmy	261,68%	108,66%	-80,99%
Nedaňové příjmy	-26,71%	-12,56%	11,61%
Přijaté transfery	-6,08%	-0,79%	1,26%
Celkem	-4,96%	-0,73%	1,98%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Mezi lety 2010 a 2011 byl zaznamenán pokles celkových příjmů Olomouckého kraje o 4,96 %, na vině je hospodářská a finanční krize České republiky, která se na Olomouckém kraji podepsala. (Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2011)

Prudký meziroční růst byl zaznamenán u kapitálových příjmů, jednalo se o 261,68 %. Tento růst byl způsoben prodejem nemovitostí. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2011)

V roce 2012 byl zaznamenán meziroční pokles příjmů o 0,73 %. Daňové příjmy zaznamenaly růst o pouhých 0,39 %, velký růst byl zaznamenán u příjmů kapitálových a to o 108,66 %. Tento růst byl způsoben prodejem pozemků a některých dalších nemovitostí. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2012)

Roku 2013 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 1,98 %. Meziroční růst zaznamenaly všechny složky příjmů, kromě příjmů kapitálových, u těch došlo k meziročnímu poklesu o 80,99 %. Stalo se tak z toho důvodu, že Olomoucký kraj neprodal tolik nemovitostí a pozemků, jako v roce předchozím. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2013)

Tabulka č.12 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Ústeckého kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 12: Procentuální meziroční změna příjmů Olomouckého kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna příjmů				
Daňové příjmy	5,15%	3,36%	15,54%	10,37%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	0,71%	-19,19%	29,85%	95,23%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	5,36%	6,05%	12,27%	8,89%
*Daně z příjmů fyzických osob	2,62%	6,48%	11,12%	11,84%
*Daně z příjmů právnických osob	8,30%	5,60%	13,45%	5,93%
*DPH	4,95%	0,70%	18,95%	11,76%
Kapitálové příjmy	35,64%	135,32%	550,21%	-85,56%
Nedaňové příjmy	-18,36%	23,41%	1,64%	13,73%
Přijaté transfery	11,57%	14,08%	-4,27%	10,27%
Celkem	8,26%	10,90%	2,73%	9,61%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2014 byl zaznamenán meziroční růst příjmů o 8,26 %, daňové příjmy vzrostly o 5,15 %, kapitálové příjmy o 35,64 % a příjmy z přijatých transferů pak o 11,57 %. Pokles byl naopak zaznamenán u daňových příjmů a činil 18,36 %, stalo se tak z důvodu nižších odvodů příspěvkových organizací. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2014). V roce 2015 byl zaznamenán meziroční růst příjmů o 10,9 %, daňové příjmy zaznamenaly mírný růst o 3,36 %, pokles o 19,19 % byl zaznamenán u příjmů z daní a poplatků z vybraných činností a služeb, stalo se tak z důvodu nižších správních poplatků. Výrazný růst byl zaznamenán u kapitálových příjmů a to o 135,32 %. Tento růst byl důsledkem prodeje nemovitostí. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2015)

Roku 2016 došlo k meziročnímu růstu celkových příjmů o 2,73 %. Výrazný růst byl zaznamenán u kapitálových příjmů, které meziročně vzrostly o 550,21 %. Olomoucký kraj utřžil výraznou částku za prodej nemovitostí. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2016)

Roku 2017 došlo k meziročnímu růstu celkových příjmů o 9,61 %. Příjmy z daní a poplatků z vybraných služeb vzrostly o 95,23 %. Kapitálové příjmy zaznamenaly pokles o 85,56 %, jelikož nedošlo k tak velkému prodeji pozemků jako v roce předchozím. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č.13 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Olomouckého kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 13: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Olomouckého kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	31,34%	33,18%	33,55%	33,88%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	0,05%	0,07%	0,05%	0,05%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	48,48%	47,37%	50,54%	49,76%
*Daně z příjmů fyzických osob	24,25%	24,96%	25,68%	25,75%
*Daně z příjmů právnických osob	24,22%	22,41%	24,86%	24,01%
*DPH	51,47%	52,57%	49,41%	50,19%
Kapitálové příjmy	0,03%	0,13%	0,27%	0,05%
Nedaňové příjmy	5,18%	3,99%	3,52%	3,85%
Přijaté transfery	63,45%	62,70%	62,66%	62,22%
Celkem	14 170 370 830	12 393 741 944	11 939 901 357	13 398 258 221

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2010 byly největší příjmovou položkou přijaté transfery, činily 63,45 % celkových příjmů, druhou největší položkou byly daňové příjmy s 31,34 %, z daňových příjmů měl Olomoucký kraj největší příjmy z daní z přidané hodnoty – 51,47 %. Druhým největším daňovým příjmem byl příjem z daní z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, ty činily 48,48 %. V roce 2011 nedošlo k výraznějším změnám co se týče procentuálního podílu příjmů. V roce 2012 zůstávala skladba podobná jako rok předchozí. Největším příjmem byly s 62,55% podílem na celkových příjmech přijaté transfery. I v roce 2013 zůstávala velice podobná skladba příjmů jako v předchozích letech.

Tabulka č.14 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Olomouckého kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 14: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Olomouckého kraje v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	32,91%	30,67%	34,50%	34,74%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	0,05%	0,04%	0,04%	0,08%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	49,86%	51,15%	49,71%	49,04%
*Daně z příjmů fyzických osob	25,13%	25,89%	24,90%	25,24%
*Daně z příjmů právnických osob	24,72%	25,26%	24,80%	23,81%
*DPH	50,10%	48,81%	50,25%	50,88%
Kapitálové příjmy	0,06%	0,13%	0,84%	0,11%
Nedaňové příjmy	2,90%	3,23%	3,19%	3,32%
Přijaté transfery	64,13%	65,97%	61,47%	61,84%
Celkem	13 139 455 904	13 504 566 474	15 099 258 140	16 109 372 362

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

I v roce 2014 pokračoval trend relativní neměnnosti skladby příjmů. Mírný růst byl zaznamenán u přijatých transferů, ty v tomto roce činily 64,13 % celkových příjmů Olomouckého kraje. Stalo se tak z důvodu vyšších investičních transferů, které Olomoucký kraj obdržel ze státního rozpočtu. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2014)

Roku 2015 nedošlo k žádným výrazným změnám týkajících se skladby příjmů. V roce 2016 došlo k růstu podílu kapitálových příjmů na 0,84 %, což bylo způsobeno rozhodnutím Olomouckého kraje prodat nemovitosti. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2016)

Příjmová skladba zůstala i v roce 2017 velice podobná rokům předchozím.

5.2.2 Analýza výdajů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu výdajů Olomouckého kraje za období 2010-2017

Horizontální analýza

Tabulka č.15 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Olomouckého kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 15: Procentuální meziroční změna výdajů Olomouckého kraje

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna běžných výdajů			
Veřejná správa	-3,94%	-1,72%	-6,01%
Doprava a ekonomika	-17,47%	4,06%	0,44%
Zdravotnictví a sociální věci	5,70%	12,39%	-2,63%
Kultura	1,40%	1,62%	-3,04%
Vzdělání	1,31%	1,33%	0,49%
Životní prostředí	19,31%	-13,73%	-4,83%
Strategický rozvoj kraje	-19,55%	24,41%	-35,24%
Investice, dotační a evropské programy	-49,47%	-1,24%	18,28%
Majetek a legislativa	-3,14%	-23,69%	94,62%
Celkem	-1,18%	2,46%	0,53%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů			
Veřejná správa	-5,11%	-34,69%	-48,45%
Doprava a ekonomika	-36,79%	-57,23%	-66,12%
Zdravotnictví a sociální věci	456,35%	-85,07%	-67,20%
Kultura	-2,87%	89,31%	-79,82%
Vzdělání	-45,58%	-54,68%	-56,85%
Životní prostředí	10,30%	12,24%	-69,75%
Strategický rozvoj kraje	13,83%	-11,66%	-70,74%
Investice, dotační a evropské programy	-11,57%	34,76%	-23,33%
Majetek a legislativa	-72,04%	132,43%	-83,08%
Celkem	-8,45%	5,07%	-32,61%
CELKEM VÝDAJE	-2,25%	2,82%	-4,14%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2011 byla zaznamenán mírný meziroční pokles kapitálových výdajů z důvodu poklesu investičních transferů. (MFCR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2011)

V roce 2012 došlo k mírnému růstu celkových výdajů o 2,82 %, růst byl též zaznamenán u běžných výdajů a to o 2,46 % a u kapitálových výdajů o 5,07 %. K navýšení došlo zejména u běžných výdajů v oblasti sociální (růst o 12,39 %) a v oblasti dopravní obslužnosti (růst o 4,06 %). (Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2012)

V roce 2013 došlo k meziročnímu poklesu celkových výdajů o 4,14 %, kapitálové výdaje zaznamenaly pokles o 32,61 %, běžné výdaje pak zaznamenaly zanedbatelný růst o 0,53 %. Pokles vynaložených kapitálových výdajů byl zaznamenán u všech oblastí.

Tabulka č.16 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Olomouckého kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 16: Procentuální meziroční změna výdajů Olomouckého kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna běžných výdajů				
Veřejná správa	-0,41%	-2,95%	-0,09%	13,12%
Doprava a ekonomika	-1,34%	6,20%	-84,09%	21,12%
Zdravotnictví a sociální věci	2,85%	107,18%	-36,71%	23,47%
Kultura	-2,50%	4,45%	-100,00%	423400,00%
Vzdělání	1,43%	-2,33%	2,77%	11,27%
Životní prostředí	-19,53%	-9,89%	-72,71%	4,14%
Strategický rozvoj kraje	-8,84%	9,59%	-21,66%	-77,28%
Investice, dotační a evropské programy	-10,23%	58,34%	346,69%	11,01%
Majetek a legislativa	6,16%	3,19%	-44,85%	-83,97%
Celkem	-0,02%	8,84%	4,56%	11,56%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů				
Veřejná správa	-0,51%	355,77%	-69,63%	141,44%
Doprava a ekonomika	369,60%	64,93%	5,89%	-16,31%
Zdravotnictví a sociální věci	99,94%	-69,53%	501,69%	-36,38%
Kultura	-60,15%	130,94%	-100,00%	x
Vzdělání	110,20%	-73,43%	-15,11%	85,53%
Životní prostředí	332,09%	-71,02%	-100,00%	x
Strategický rozvoj kraje	-23,21%	29,66%	-66,38%	-63,00%
Investice, dotační a evropské programy	12,38%	44,27%	-62,36%	32,54%
Majetek a legislativa	-16,68%	247,09%	47,36%	-26,64%
Celkem	33,17%	41,60%	-37,92%	7,97%
CELKEM VÝDAJE	3,27%	13,03%	-2,24%	11,19%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Roku 2014 došlo k meziročnímu růstu celkových výdajů o 3,27 %. U běžných výdajů byl zaznamenán meziroční pokles o 0,02 %, u výdajů kapitálových byl naopak zaznamenán růst o 33,17 %. Růst kapitálových výdajů byl ovlivněn vyššími investičními transfery příspěvkovým organizacím. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2014)

V roce 2015 byl zaznamenán růst celkových výdajů o 13,03 %, běžné výdaje vzrostly o 8,84 %, u kapitálových se jednalo o růst o 41,6 %, který zapříčinil fakt, že Olomoucký kraj nakoupil nové budovy. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2015)

Mezi lety 2015 a 2016 došlo k meziročnímu poklesu celkových výdajů o 2,24 %. Výdaje kapitálové klesly o 37,92 %, běžné výdaje naopak zaznamenaly růst o 4,56 %.

V roce 2017 byl zaznamenán meziroční růst celkových výdajů o 11,19 %, Běžné výdaje zaznamenaly růst o 11,56 %, výdaje kapitálové pak o 7,9 %. Olomoucký kraj vynaložil více prostředků na nákup služeb. Významný růst byl zaznamenán u běžných výdajů na kulturu, jednalo se o růst o 423400 %, byl takto prudký z toho důvodu, že v roce předchozím vynaložil Olomoucký kraj na kulturu pouze symbolickou 1 korunu. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č.17 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Olomouckého kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 17: Procentuální podíl příjmů na celkových výdajích Olomouckého kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	4,27%	4,39%	4,22%	3,94%
Doprava a ekonomika	19,87%	17,53%	17,85%	17,83%
Zdravotnictví a sociální věci	5,08%	5,74%	6,31%	6,11%
Kultura	2,18%	2,36%	2,35%	2,27%
Vzdělání	59,55%	64,51%	63,94%	63,92%
Životní prostředí	0,30%	0,38%	0,32%	0,30%
Strategický rozvoj kraje	0,75%	0,64%	0,78%	0,50%
Investice, dotační a evropské programy	7,77%	4,20%	4,06%	4,77%
Majetek a legislativa	0,23%	0,24%	0,18%	0,35%
Celkem	85,28%	86,21%	85,91%	90,10%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	1,23%	1,29%	0,92%	0,70%
Doprava a ekonomika	30,58%	21,40%	9,95%	5,00%
Zdravotnictví a sociální věci	2,40%	14,78%	2,40%	1,17%
Kultura	0,70%	0,75%	1,54%	0,46%
Vzdělání	6,34%	3,82%	1,88%	1,21%
Životní prostředí	0,77%	0,95%	1,15%	0,52%
Strategický rozvoj kraje	2,42%	3,04%	2,92%	1,27%
Investice, dotační a evropské programy	54,90%	53,76%	78,72%	89,55%
Majetek a legislativa	0,66%	0,21%	0,52%	0,13%
Celkem	14,72%	13,79%	14,09%	9,90%
CELKEM VÝDAJE	10 277 987 830	10 046 352 661	10 329 882 908	9 902 251 913

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2010 tvořily běžné výdaje 85,28 % a kapitálové výdaje 14,72 %. Největším běžným výdajem bylo vzdělání, činící 59,55 %, druhým největším pak doprava a ekonomika činící 19,87 % celkových běžných výdajů. Z kapitálových výdajů byly největší investice, dotační a evropské programy, činící 54,9 % celkových kapitálových výdajů, druhým největším kapitálovým výdajem pak byla doprava a ekonomika, činící 30,58 %. V letech 2011 a 2012 zůstávala skladba výdajů velice podobná roku 2010. V roce 2013 byl zaznamenán pokles kapitálových výdajů na 9,9 % a růst běžných výdajů na 90,1 %. Je to důsledek růstu neinvestičních půjčených prostředků neziskovým organizacím. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2013)

Tabulka č.18 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Olomouckého kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 18: Procentuální podíl příjmů na celkových výdajích Olomouckého kraje

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	3,92%	3,50%	3,43%	3,46%
Doprava a ekonomika	17,56%	17,14%	2,68%	2,90%
Zdravotnictví a sociální věci	6,27%	11,94%	7,42%	8,18%
Kultura	2,20%	2,12%	0,00%	0,04%
Vzdělání	64,70%	58,07%	58,59%	58,22%
Životní prostředí	0,24%	0,20%	0,05%	0,05%
Strategický rozvoj kraje	0,46%	0,46%	0,36%	0,07%
Investice, dotační a evropské programy	4,28%	6,22%	27,29%	27,05%
Majetek a legislativa	0,37%	0,35%	0,19%	0,03%
Celkem	87,23%	84,00%	89,84%	90,14%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	0,52%	1,66%	0,94%	2,05%
Doprava a ekonomika	17,63%	20,26%	40,03%	30,15%
Zdravotnictví a sociální věci	1,75%	0,37%	4,17%	2,39%
Kultura	0,14%	0,22%	0,00%	0,00%
Vzdělání	1,90%	0,35%	0,56%	0,93%
Životní prostředí	1,68%	0,34%	0,00%	0,36%
Strategický rozvoj kraje	0,73%	0,66%	0,41%	0,14%
Investice, dotační a evropské programy	75,56%	75,94%	53,34%	63,63%
Majetek a legislativa	0,08%	0,20%	0,54%	0,36%
Celkem	12,77%	16,00%	10,16%	9,86%
CELKEM VÝDAJE	10 226 098 182	11 558 325 129	11 299 968 161	12 564 888 639

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2014 byl zaznamenán pokles běžných výdajů na 87,23 % a růst kapitálových výdajů, jejichž podíl činil 12,77 % celkových výdajů Olomouckého kraje. Stalo se tak z důvodu vyšších

investičních transferů neziskovým organizacím, kapitálové investice, dotační a evropské programy činily 75,56 % celkových kapitálových výdajů. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2014)

Vyšší podíl kapitálových příjmů činících 16 % byl v roce 2015 ovlivněn rozhodnutím Olomouckého kraje nakoupit nové budovy. Běžné výdaje zaznamenaly pokles na 84 %. (MFČR: Územní monitor – Olomoucký kraj v roce 2015)

Roku 2016 činily kapitálové výdaje 10,16 %, výdaje běžné pak 89,84 % celkových výdajů. I v roce 2017 pak zůstala výdajová skladba podobná, běžné výdaje se na celkových výdajích podílely 90,14 % a kapitálové výdaje 9,86 %. Největším běžným výdajem bylo vzdělání (58,22 %) a druhým největším běžným výdajem investice, dotační a evropské programy. Činící 27,05 %. Z kapitálových výdajů byly největším výdajem investice, dotační a evropské programy, činící 63,63 % celkových kapitálových výdajů, druhým největším kapitálovým výdajem pak byly výdaje na dopravu a ekonomiku, činící 30,15 %.

5.3 Zlínský kraj

Zlínský kraj se rozkládá na východě České republiky, kde jeho východní hranice sousedí se Slovenskou republikou. Na jihozápadě leží kraj Jihomoravský, na severozápadě kraj Olomoucký a na severu hraničí s Moravskoslezským krajem. (ČSÚ, Krajská správa ČSÚ ve Zlíně, Charakteristika kraje)

Na grafu č. 3 je znázorněn vývoj příjmů, výdajů a salda Ústeckého kraje v letech 2010-2017.

Sledované období začalo rokem 2010, Zlínský kraj se potýkal s deficitem činícím 257 milionů Kč. V roce 2011 převýšily příjmy výdaje a hospodaření Zlínského kraje skončilo přebytkem 163 milionů Kč. Důvodem byl růst běžných příjmů. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2011)

Přebytek však netrval dlouho. V roce 2012 dosáhly příjmy 8 423 milionů Kč, byly tedy nižší než v roce 2011, což bylo způsobeno reformou penzijního systému. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2012)

Výdaje Zlínského kraje činily 8 669 milionů Kč a Zlínský kraj se tak znovu dostal do schodku 245 milionů Kč. V roce 2013 došlo k prohloubení deficitu na 278 milionů Kč. S čímž souvisí růst výdajů za neinvestiční nákupy. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2013)

Graf 7: Vývoj příjmů, výdajů a salda Zlínského kraje v letech 2010-2017

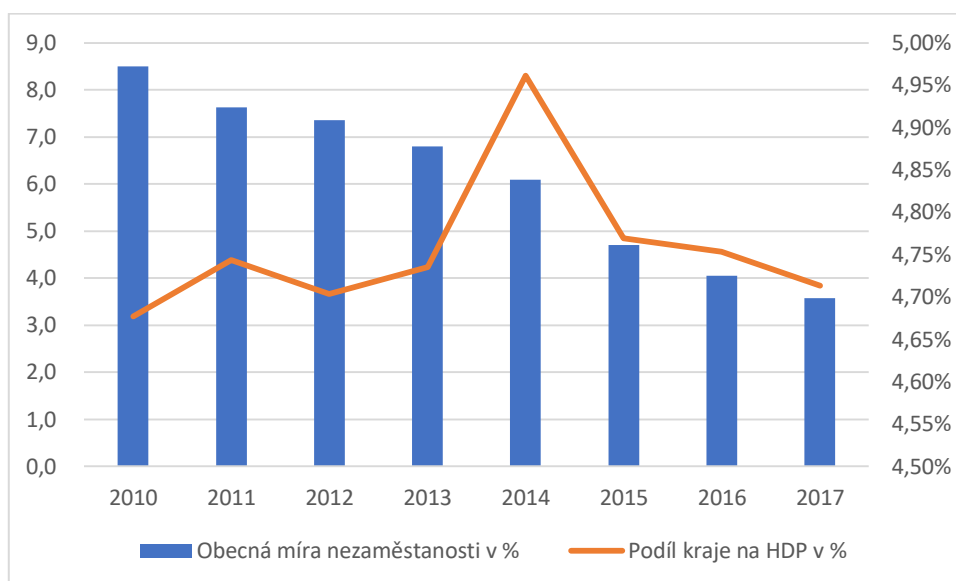
Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Roku 2014 se Zlínskému kraji podařilo schodek snížit na 75 milionů Kč. V roce 2015 dosáhly příjmy 9 907 milionů Kč, výdaje 9 680 milionů Kč a hospodaření se tak stalo přebytkovým. V roce 2016 přebytek ještě více narostl na 906 milionů Kč. Na konci sledovaného období, tj. v roce 2017 pak dosáhl Zlínský kraj přebytku 955 milionů Kč s čímž souvisel fakt, že se českému hospodářství dařilo a výrazným nárůstem v oblasti byly mzdy. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2017)

Na grafu č. 8 je znázorněná obecná míra nezaměstnanosti Zlínského kraje a jeho podíl na HDP v letech 2010-2017

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 činila obecná míra nezaměstnanosti Zlínského kraje 8,5 %. Od tohoto roku byl zaznamenán každoroční pokles, který setrval až do konce sledovaného období, tj. roku 2017, kdy obecná míra nezaměstnanosti Zlínského kraje dosáhla 3,6 %.

Graf 8: Zlínský kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČSÚ

Na počátku sledovaného období činil podíl Zlínského kraje na HDP České republiky 4,68 %. Roku 2011 byl zaznamenán mírný růst, nicméně roku 2012 podíl znovu poklesl. V roce 2014 dosáhl podíl na HDP nejvyšší hodnoty za celé sledované období a to 4,96 %, v roce 2015 však znovu poklesl na 4,77 % a od té doby pokračoval klesající trend.

5.3.1 Analýza příjmů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu příjmů Zlínského kraje za období 2010-2017.

Horizontální analýza

Tabulka č.19 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Zlínského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 19: Procentuální meziroční změna příjmů Zlínského kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna příjmů			
Daňové příjmy	0,69%	0,70%	3,14%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	26,07%	8,36%	-39,70%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	0,09%	7,68%	1,79%
*Daně z příjmů fyzických osob	2,54%	3,57%	2,74%
*Daně z příjmů právnických osob	-2,48%	12,23%	0,81%
*DPH	1,22%	-5,64%	4,62%
Kapitálové příjmy	705,05%	54,97%	-94,45%
Nedaňové příjmy	3,78%	-28,87%	-28,68%
Přijaté transfery	-1,36%	-3,48%	3,69%
Celkem	-0,08%	-3,38%	1,45%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2011 došlo k meziročnímu poklesu celkových příjmů o 0,08 %. Kapitálové příjmy zaznamenaly prudký růst o 705,05 %. Tento nárůst souvisel s prodejem dlouhodobého majetku a s prodejem majetkových podílů obchodní společnosti (Školní hospodářství, s. r. o.). (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2011)

Roku 2012 došlo k meziročnímu snížení celkových příjmů o 3,38 %, pokles nastal u příjmů z daně z přidané hodnoty, které meziročně klesly o 5,64 %. Tento pokles byl způsoben změnou podílu krajů na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty, který se v souvislosti s reformou penzijního systému snížil z 8,92 % na 8,29 %. Pokles o 28,87 % byl zaznamenán u nedaňových příjmů, který nastal zejména u příjmů z pronájmu a ze splátek půjčených prostředků (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2012)

V roce 2013 byl zaznamenán meziroční růst příjmů o 1,45 %. Nedaňové příjmy zaznamenaly pokles o 28,68 %. Kapitálové příjmy zaznamenaly prudký pokles o 94,45 %, který byl způsoben tím, že oproti roku předchozímu Olomoucký kraj postrádal tak vysoké příjmy z prodeje nemovitostí. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2013)

Tabulka č.20 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Zlínského kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 20: Procentuální meziroční změna příjmů Zlínského kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna příjmů				
Daňové příjmy	4,86%	3,18%	15,36%	9,69%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	46,97%	-36,91%	-2,72%	179,10%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	4,69%	4,30%	13,51%	7,48%
*Daně z příjmů fyzických osob	2,80%	3,87%	14,00%	11,84%
*Daně z příjmů právnických osob	6,66%	4,73%	13,03%	3,11%
*DPH	4,99%	2,11%	17,27%	11,76%
Kapitálové příjmy	612,12%	-74,87%	563,41%	-85,48%
Nedaňové příjmy	13,51%	65,98%	-34,55%	-8,05%
Přijaté transfery	1,81%	14,26%	-1,24%	11,84%
Celkem	3,32%	12,22%	2,26%	10,15%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2014 byl zaznamenán meziroční růst výdajů o 3,32 %. Růst byl zaznamenán u všech položek příjmů, nejvýraznější byl však u kapitálových příjmů, kde se jednalo o meziroční růst o 612,12 %, který byl způsoben prodejem pozemků Olomouckého kraje. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2014)

Roku 2015 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 12,22 %. Výrazný pokles byl zaznamenán u kapitálových příjmů a to o 74,87 %, jelikož Olomoucký kraj neměl tak velké příjmy z prodeje majetku jako rok předchozí. Naopak k růstu došlo u příjmů nedaňových, což bylo způsobeno vyššími přijatými splátkami. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2015)

V roce 2016 došlo k meziročnímu růstu celkových příjmů o 2,26 %. Prudký růst byl zaznamenán u kapitálových příjmů a to o 563,41 %. Tento prudký růst byl způsoben zvýšením prodeje dlouhodobého majetku. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2016)

V roce 2017 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 10,15 %. Pokles o 85,48 % nastal u kapitálových příjmů, jelikož Zlínský kraj v roce předchozím prodal mnoho pozemků. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2015)

Vertikální analýza

Tabulka č.21 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Zlínského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 21: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Zlínského kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	27,98%	28,19%	29,38%	29,87%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	0,06%	0,08%	0,08%	0,05%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	47,76%	47,48%	50,77%	50,10%
*Daně z příjmů fyzických osob	24,45%	24,90%	25,61%	25,51%
*Daně z příjmů právnických osob	23,31%	22,57%	25,16%	24,59%
*DPH	52,18%	52,45%	49,14%	49,85%
Kapitálové příjmy	0,06%	0,50%	0,81%	0,04%
Nedaňové příjmy	5,21%	5,41%	3,98%	2,80%
Přijaté transfery	66,75%	65,89%	65,83%	67,28%
Celkem	8 724 492 570	8 717 565 504	8 422 814 079	8 544 739 307

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2010 činily největší složku celkových příjmů přijaté transfery, jejich podíl na celkových příjmech tvořil 66,75 %. Druhou největší složkou byly s 27,89 % daňové příjmy, z nichž tvořily největší část příjmy z daně z přidané hodnoty, činící 52,18 %.

Roku 2011 zůstávala skladba příjmů podobná roku předchozímu, mírný růst byl například pozorován u kapitálových příjmů, což bylo způsobeno prodejem majetku Olomouckého kraje. Přijaté transfery v roce 2011 činily 65,89 %, velkou část z toho tvořily dotace poskytnuté z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR na přímé náklady na vzdělávání, dotace pro soukromé školy, na posílení platové úrovně pedagogických pracovníků, globální granty v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnosti. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2011)

Skladba příjmů zůstala v roce 2012 podobná jako v letech předchozích, mírný pokles byl zaznamenán u příjmů z DPH, které v tento rok činily 49,14 % daňových příjmů. Tento pokles byl způsoben reformou penzijního systému. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2012)

V roce 2013 nedošlo k výraznější změně ve skladbě příjmů Zlínského kraje.

Tabulka č.22 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Zlínského kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 22: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Zlínského kraje v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	30,32%	27,88%	31,45%	31,32%
*Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	0,07%	0,04%	0,04%	0,09%
*Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	50,02%	50,57%	49,76%	48,75%
*Daně z příjmů fyzických osob	25,01%	25,18%	24,88%	25,37%
*Daně z příjmů právnických osob	25,01%	25,39%	24,88%	23,38%
*DPH	49,91%	49,39%	50,21%	51,16%
Kapitálové příjmy	0,30%	0,07%	0,44%	0,06%
Nedaňové příjmy	3,08%	4,55%	2,91%	2,43%
Přijaté transfery	66,30%	67,50%	65,19%	66,19%
Celkem	8 828 312 723	9 906 857 793	10 130 259 369	11 158 740 795

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2014 byl zaznamenán mírný růst daňových příjmů a pokles příjmů z přijatých transferů. Roku 2015 činily daňové příjmy 27,88 %, což je oproti roku předchozímu méně. Taktéž příjmy kapitálové klesly, roku 2015 se na celkových příjmech podílely 0,07 %. Tento pokles byl způsoben poklesem příjmů z prodeje pozemků. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2015)

Příjmová skladba zůstala v roce 2016 podobná jako v předchozích letech, stejně tak skladba za rok 2017.

5.3.2 Analýza výdajů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu výdajů Zlínského kraje za období 2010-2017

Horizontální analýza

Tabulka č.23 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Zlínského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 23: Procentuální meziroční změna výdajů Zlínského kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna běžných výdajů			
Veřejná správa	-1,87%	-4,92%	2,89%
Doprava a ekonomika	0,45%	4,52%	0,05%
Zdravotnictví a sociální věci	12,95%	-27,68%	21,01%
Kultura	4,30%	8,36%	8,31%
Vzdělání	0,05%	0,96%	-1,00%
Životní prostředí	8,62%	-8,28%	-11,31%
Strategický rozvoj kraje	57,49%	-19,44%	-14,36%
Investice, dotační a evropské programy	126,21%	286,69%	-12,37%
Celkem	0,54%	0,16%	0,32%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů			
Veřejná správa	-29,87%	5,80%	48,74%
Doprava a ekonomika	-10,68%	-45,91%	75,25%
Zdravotnictví a sociální věci	9846,74%	486,20%	156,60%
Kultura	160,00%	-16,92%	-52,61%
Vzdělání	-23,40%	31,30%	-81,04%
Životní prostředí	-43,78%	14,97%	-76,89%
Strategický rozvoj kraje	33,61%	8392,50%	-99,36%
Investice, dotační a evropské programy	-36,56%	44,62%	-15,97%
Celkem	-28,43%	8,73%	10,21%
CELKEM VÝDAJE	-4,75%	1,34%	1,77%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2011 došlo k meziročnímu poklesu celkových výdajů o 4,75 %. Běžné výdaje zaznamenaly růst o 0,54 %, naopak k poklesu došlo u výdajů kapitálových, zde se jednalo o pokles o 28,43 %. Pokles kapitálových výdajů souvisí s tím, že oproti roku 2010 Olomoucký kraj vynaložil méně financí na nákup staveb. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2011)

Roku 2012 došlo k meziročnímu růstu celkových výdajů o 1,34 %. Běžné výdaje zaznamenaly jen mírný růst o 0,16 %, výdaje kapitálové pak o 8,73 %. Růst kapitálových výdajů souvisel se stavebními úpravami krajských nemocnic (růst kapitálových výdajů na zdravotnictví a sociální věci o 486,2 %), škol (růst výdajů na vzdělání o 31,3 %), výjezdových stanovišť, muzeí a domova mládeže. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2012)

V roce 2013 byl zaznamenán meziroční růst celkových výdajů o 1,77 %, růst se dotkl především kapitálových výdajů a to o 10,21 %. Růst souvisí s finančními náklady na muzea, krajské nemocnice, sbor hasičů a varovné systémy. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2013)

Tabulka č.24 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Zlínského kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 24: Procentuální meziroční změna výdajů Zlínského kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna běžných výdajů				
Veřejná správa	1,14%	2,81%	-0,26%	-2,11%
Doprava a ekonomika	1,08%	3,24%	0,86%	4,19%
Zdravotnictví a sociální věci	89,68%	54,00%	7,75%	17,69%
Kultura	-4,94%	3,57%	-11,19%	7,44%
Vzdělání	0,83%	3,32%	5,10%	9,74%
Životní prostředí	-14,38%	-4,31%	-71,48%	21,77%
Strategický rozvoj kraje	-10,85%	55,65%	-87,34%	146,18%
Investice, dotační a evropské programy	-78,24%	377,09%	55,77%	-22,57%
Celkem	3,97%	5,43%	4,80%	8,84%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů				
Veřejná správa	9,94%	83,97%	-84,54%	12,65%
Doprava a ekonomika	41,44%	2,40%	-53,49%	42,29%
Zdravotnictví a sociální věci	-99,89%	10346,61%	40,04%	-100,00%
Kultura	11,07%	-1,04%	132,16%	-73,28%
Vzdělání	-44,61%	-100,00%	x	-95,19%
Životní prostředí	-66,03%	595,35%	-38,51%	-100,00%
Strategický rozvoj kraje	-0,83%	-5,88%	-100,00%	x
Investice, dotační a evropské programy	-44,31%	-36,49%	56,18%	35,93%
Celkem	-15,17%	30,00%	-54,50%	32,04%
CELKEM VÝDAJE	0,92%	8,72%	-4,70%	10,62%

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Roku 2014 byl zaznamenán mírný růst celkových výdajů o 0,92 %. Příjmy kapitálové naopak poklesly o 15,17 %. Tento pokles souvisel s nižšími výdaji na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2014)

V roce 2015 byl zaznamenán meziroční růst výdajů o 8,72 %. Kapitálové výdaje vzrostly o 30 %, což souviselo s koupí dlouhodobého majetku. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2015)

V roce 2016 byl zaznamenán pokles celkových výdajů o 4,7 %, kapitálové výdaje poklesly o 54,5 % z toho důvodu, že v roce 2016 již Olomoucký kraj nepořídil takové množství dlouhodobého majetku. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2016)

Roku 2017 byl zaznamenán meziroční růst výdajů o 10,62 % Kapitálové vzrostly o 32,04 %, což souviselo s nákupem pozemků. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č.25 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Zlínského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 25: Procentuální podíl příjmů na celkových výdajích Zlínského kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	5,70%	5,54%	5,26%	5,40%
Doprava a ekonomika	15,44%	15,37%	16,03%	16,01%
Zdravotnictví a sociální věci	4,16%	4,66%	3,36%	4,06%
Kultura	2,00%	2,07%	2,23%	2,42%
Vzdělání	71,88%	71,25%	71,79%	70,95%
Životní prostředí	0,39%	0,42%	0,39%	0,34%
Strategický rozvoj kraje	0,36%	0,56%	0,45%	0,39%
Investice, dotační a evropské programy	0,06%	0,12%	0,48%	0,42%
Celkem	81,74%	86,28%	85,28%	84,06%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	2,43%	2,08%	1,62%	2,32%
Doprava a ekonomika	60,69%	66,26%	26,33%	44,50%
Zdravotnictví a sociální věci	0,02%	2,73%	11,75%	29,06%
Kultura	0,06%	0,18%	0,11%	0,05%
Vzdělání	0,19%	0,18%	0,17%	0,03%
Životní prostředí	0,74%	0,51%	0,43%	0,10%
Strategický rozvoj kraje	0,30%	0,49%	30,28%	0,19%
Investice, dotační a evropské programy	35,57%	27,58%	29,31%	23,75%
Celkem	18,26%	13,72%	14,72%	15,94%
CELKEM VÝDAJE	8 981 215 280	8 554 707 381	8 668 948 399	8 822 766 921

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Největší část výdajů tvořily v roce 2010 běžné výdaje, činící 81,74 %, výdaje kapitálové se na celkových výdajích podílely 18,26 %. 71,88 % běžných výdajů Zlínského kraje bylo vynakládáno na vzdělání, druhou největší oblastí alokovaných financí pak byla doprava a ekonomika, kde podíl běžných výdajů činil 15,44 %. Naopak u výdajů kapitálových byla na prvním místě v množství alokovaných financí právě doprava a ekonomika, kde bylo vynaloženo 60,69 % finančních prostředků, druhou největší oblastí kapitálových výdajů pak byly investice, dotační a evropské programy. V roce 2011 klesl celkový podíl kapitálových výdajů na 13,72 %, běžné výdaje zaznamenaly růst na 86,28 %. Mírný pokles kapitálových výdajů byl způsoben nižšími výdaji a nákup staveb. (Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2011)

V roce 2012 byly zaznamenány jen minimální rozdíly ve skladbě výdajů Zlínského kraje a stejně tak tomu bylo i v roce 2013.

Tabulka č.26 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Zlínského kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 26: Procentuální podíl příjmů na celkových výdajích Zlínského kraje v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	5,26%	5,03%	4,84%	4,34%
Doprava a ekonomika	15,57%	14,95%	14,54%	13,89%
Zdravotnictví a sociální věci	7,41%	10,62%	11,03%	11,90%
Kultura	2,21%	2,13%	1,82%	1,80%
Vzdělání	68,84%	66,15%	67,05%	67,45%
Životní prostředí	0,28%	0,25%	0,07%	0,08%
Strategický rozvoj kraje	0,33%	0,48%	0,06%	0,13%
Investice, dotační a evropské programy	0,09%	0,39%	0,59%	0,42%
Celkem	86,60%	83,97%	92,35%	90,87%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	3,22%	5,76%	1,47%	1,32%
Doprava a ekonomika	79,63%	79,13%	60,95%	69,13%
Zdravotnictví a sociální věci	0,04%	4,24%	9,82%	0,00%
Kultura	0,07%	0,07%	0,26%	0,05%
Vzdělání	0,02%	0,00%	0,53%	0,02%
Životní prostředí	0,04%	0,28%	0,28%	0,00%
Strategický rozvoj kraje	0,23%	0,21%	0,00%	0,56%
Investice, dotační a evropské programy	16,74%	10,32%	26,68%	28,91%
Celkem	13,40%	16,03%	7,65%	9,13%
CELKEM VÝDAJE	8 903 672 400	9 680 051 090	9 224 678 899	10 204 082 371

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

V roce 2014 byl zaznamenán mírný pokles kapitálových výdajů na 13,4 %, způsobený nižšími výdaji na nákup dlouhodobého hmotného majetku. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2014)

Roku 2015 dosáhly kapitálové výdaje 16,03 %, bylo to způsobeno nákupem nových budov. (MFČR: Územní monitor – Zlínský kraj v roce 2015)

V roce 2016 činily běžné příjmy 92,35 %. Roku 2017 nebyl zaznamenán žádný extrémní výkyv ve složení výdajů.

6 Analýza hospodaření krajů Slovenské republiky

V tabulce č. 14 je zobrazen procentuální podíl krajů na rozloze, počtu obyvatel a počtu obcí Slovenské republiky v roce 2017.

Největším krajem Slovenské republiky, co se týče rozlohy, je Banskobystrický kraj, zaujímá 19,28 % území SR. Druhým největším krajem je Prešovský, zaujímající 18,3 %. Nejmenším slovenským krajem je kraj Bratislavský, která zaujímá pouhých 4,19 % rozlohy. Druhým nejmenším krajem je kraj Trnavský s 8,46 % podílem.

Nejvíce obyvatel připadá Prešovskému kraji, počet obyvatel zde činí 15,14 %, druhým nejvíce osídleným krajem je kraj Košický s 14,68 %. Krajem s nejmenším počtem obyvatel je kraj Trnavský s 10,33 %, druhý nejmenší počet obyvatel je pak v kraji Trenčianském, zde podíl činí 10,79 %.

Tabulka 27: Procentuální podíl krajů na SR v roce 2017

Název kraje	Rozloha v %	Počet obyvatel v %	Počet obcí v %
Bratislavský	4,19	11,96	2,40
Trnavský	8,46	10,33	8,51
Trenčianský	9,18	10,79	9,38
Nitranský	12,94	12,47	12,33
Žilinský	13,89	12,70	10,76
Banskobystrický	19,28	11,94	17,89
Prešovský	18,30	15,14	23,35
Košický	13,77	14,68	15,38

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Sprievodcaposlovensku.sk,
<https://www.sprievodcaposlovensku.com/slovensko/administrativne-a-uzemne-clenenie/kraje/zoznam-krajov-na-slovensku/>
 [cit. 13. 2. 2019]

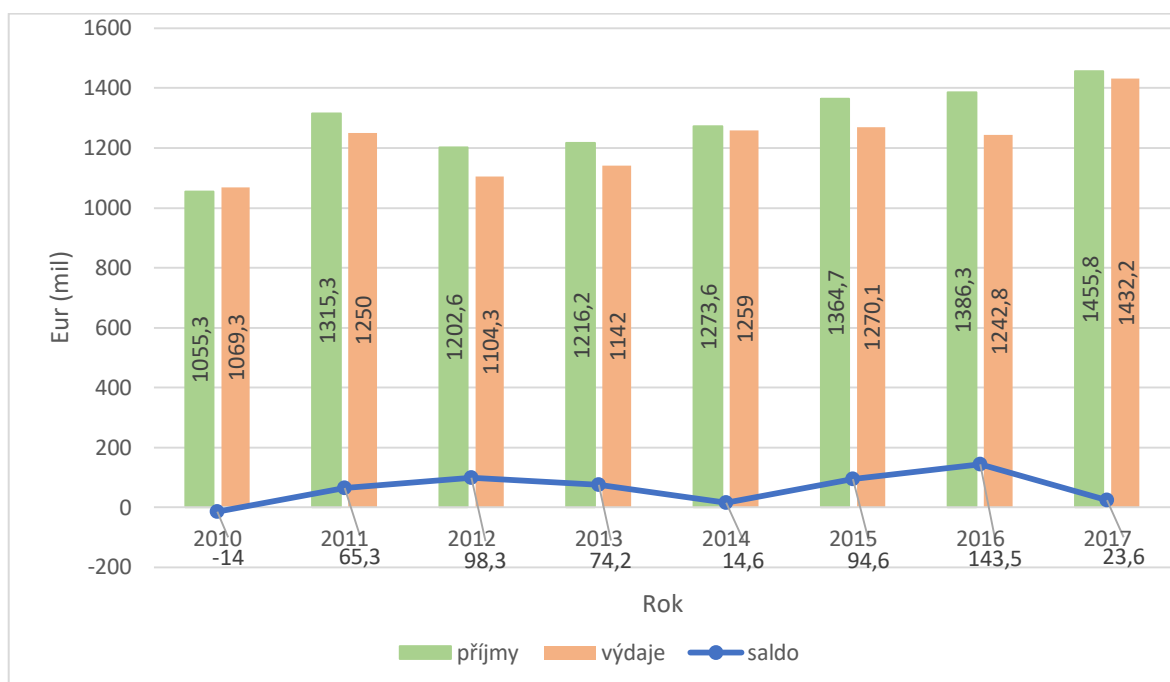
Největší podíl obcí Slovenské republiky je v kraji Prešovském a to 23,35 %, druhý největší podíl obcí je v kraji Banskobystrickém – 17,89 %. Nejméně obcí leží v Bratislavském kraji - 2,4 %. Druhý nejmenší podíl v počtu obcí pak zaujímá Trnavský kraj – 8,51 %.

Vývoj příjmů a výdajů krajů SR v letech 2010-2017

Na grafu č.6 je zobrazen vývoj celkových příjmů, výdajů a salda krajů Slovenské republiky v letech 2010-2017.

V roce 2010 činily celkové příjmy slovenských krajů 1055,3 milionů Eur, výdaje pak 1069,3. Celkový rozpočet slovenských krajů byl tedy v deficitu 14 milionů Eur. V roce 2011 příjmy převýšily výdaje o 65,3 milionů Eur. V roce 2012 příjmy i výdaje poklesly, avšak rozpočet zůstal v přebytku. Roku 2013 dosáhly příjmy a výdaje podobných hodnot jako v roce předchozím.

Graf 9: Vývoj celkových příjmů, výdajů a salda krajů SR v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Cenastatu.sme.sk, <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2011/> [cit. 13. 2. 2019]

V roce 2014 byl zaznamenán růst výdajů na 1259 milionů Eur. V letech 2015 a 2016 příjmy prudce převýšily výdaje a rozpočty dosahovaly přebytků. Na konci sledovaného období, tj. v roce 2017 výdaje znovu narostly a přebytek klesl na 23,6 milionů Eur.

6.1 Prešovský kraj

Prešovský kraj se nachází na východě Slovenské republiky, je nejvýchodnějším slovenským krajem. Na severu sousedí s Polskem, na východě s Ukrajinou. Na jihu sdílí hranici s Košickým krajem na severozápadě s Žilinským krajem a na jihozápadě s Banskobystrickým krajem. (Sprievodca po Slovensku, Prešovský kraj)

Na grafu č. 7 je znázorněn vývoj příjmů, výdajů a salda Prešovského kraje v letech 2010-2017.

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 se nacházel Prešovský kraj ve schodku 0,83 milionů Eur. V roce 2011 se schodek ještě více prohloubil, výdaje přesahovaly příjmy o 10,44 milionů Eur. Tento přetrvávající schodek byl zapříčiněn hospodářskou krizí. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2011)

V roce 2012 Prešovský kraj, poprvé za sledované období, dosáhl přebytku 8,62 milionů Eur. Roku 2013 se přebytek ještě více zvýšil a dosáhl 21,48 milionů Eur. Taktéž poklesly výdaje a to na 153,75 milionů Eur. To souvisí s faktem, že se samosprávné kraje zavázaly dodržovat

Memorandum o spolupráci, které se týká stabilizace a konsolidace veřejných financí.
(Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2013)

Graf 10: Vývoj příjmů, výdajů a salda Prešovského kraje v letech 2010-2017

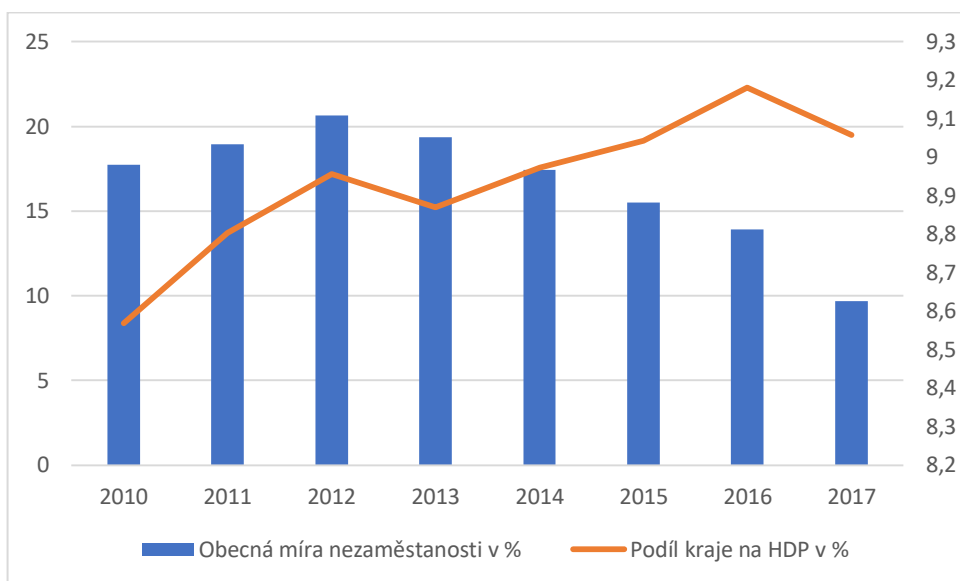
Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

V roce 2014 přebytek klesl na 12,41 milionů Eur. V roce 2015 pokračoval klesající trend přebytku. Roku 2016 dosáhl Prešovský kraj největšího přebytku za celé sledované období, přebytek činil 23,68 milionů Eur. Na konci sledovaného období, tj. v roce 2017 bylo dosaženo přebytku 12,42 milionů Eur.

Na grafu č. 11 je znázorněná obecná míra nezaměstnanosti Prešovského kraje a jeho podíl na HDP v letech 2010-2017.

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 dosahovala obecná míra nezaměstnanosti Prešovského kraje 17,75 %, následují dva roky byl zaznamenán nárůst. V roce 2012 dosáhla nezaměstnanost 20,66 %, což je největší procentuální nezaměstnanost za celé sledované období. Od roku 2012 následoval kontinuální pokles. Na konci sledovaného období, tj. v roce 2017, činila nezaměstnanost 9,68 %.

Graf 11: Prešovský kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Slovenského statistického úradu

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 činil podíl kraje na celostátním HDP 8,56 %. Do roku 2012 podíl na HDP rostl. Roku 2013 nastal mírný pokles na 8,87 %, nicméně následujícího roku byl znovu zaznamenán růst, který trval až do roku 2016. V roce 2017 dosáhl procentuální podíl Prešovského kraje na celostátním HDP 9,05 %.

6.1.1 Analýza příjmů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu příjmů Prešovského kraje za období 2010–2017.

Horizontální analýza

Tabulka č.28 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Prešovského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 28: Procentuální meziroční změna příjmů Prešovského kraje v letech 2010-2013

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

Mezi lety 2011/2010 došlo k růstu celkových příjmů o 7,45 %. Je to důsledek toho, že Prešovský kraj čerpal mnoho finančních prostředků z fondů Evropské unie a státního rozpočtu,

taktéž i z jiných finančních mechanismů v rámci nenávratného finančního příspěvku. Taktéž měl na tuto meziroční změnu vliv fakt, že v roce 2010 byl Prešovský kraj nejvíce zasažený hospodářskou krizí. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2011)

V roce 2012 příjmy meziročně mírně vzrostly o 1,09 %. Mírný meziroční růst byl zaznamenán též u daní z příjmů fyzických osob, zde se jednalo o 1,94 %. Tento nízký růst byl zapříčiněn tím, že se samosprávné kraje rozhodly projevit solidaritu s vládou Slovenské republiky. Došlo ke změně podílu daně z příjmů fyzických osob pro vyšší územní celky z 23,5 % na 21,9 %. Růst byl zaznamenán též u daně z motorových vozidel a to o 9,69 %. Stalo se tak z důvodu vyšší sazby. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2012)

Roku 2013 nedošlo na příjmové straně k výraznějším změnám

Tabulka č.29 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Prešovského kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 29: Procentuální meziroční změna příjmů Prešovského kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna příjmů				
Daňové příjmy	4,34%	11,26%	13,15%	8,10%
*Daně z příjmů fyzických osob	3,92%	34,63%	14,89%	8,10%
*Daň z motorových vozidel	6,21%	-90,95%	x	x
Kapitálové příjmy	27,23%	9,97%	-51,97%	-39,84%
Nedaňové příjmy	5,11%	-9,21%	38,30%	6,52%
Přijaté transfery	-2,76%	-1,32%	7,67%	2,62%
Celkem	2,23%	4,82%	8,11%	4,55%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

V roce 2014 byl zaznamenán mírný růst celkových příjmů o 2,23 %. Vzrostly i příjmy z daně z motorových vozidel a to o 6,21 %. Stalo se tak z důvodu vyšších sazeb. Změna sazeb daně z motorových vozidel byla schválena všeobecně závazným nařízením č. 25/2011, přičemž vyšší sazby daně byly platné a účinné od ledna 2012. Daň z motorových vozidel je splatná až po ukončení roku, ve kterém se vozidlo používalo, tj. do konce měsíce února. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2014).

V roce 2015 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 4,82 %. V tomto roce však poklesl příjem z daně z motorových vozidel a to o 90,95 %. Důvodem byl fakt, že s účinností od ledna 2015 se tato daň stala příjmem státního rozpočtu a pro vyšší územní celky je výpadek

této daně kompenzovaný zvýšeným podílem na dani z příjmů fyzických osob. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2015)

Roku 2016 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 8,11 %. Příjmy z daně z příjmu z motorových vozidel přešly pod státní rozpočet, celkové daňové příjmy tedy tvořily příjmy z daně z příjmů fyzických osob. Příjmy z daně z příjmů fyzických osob zaznamenaly růst o 14,89 %. Tento růst souvisel se změnou sazby daně na 30 %, stát k tomuto přikročil právě z důvodu kompenzace za ztrátu příjmů z daně z motorových vozidel. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2016)

V roce 2017 byl zaznamenán mírný růst celkových příjmů o 4,55 %. Růst byl též pozorován u nedaňových příjmů, kde velkou část tvořily příjmy z administrativních poplatků a plateb. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č.30 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Prešovského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 30: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Prešovského kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	40,53%	43,91%	44,85%	45,81%
*Daň z příjmů fyzických osob	81,36%	83,20%	82,15%	81,72%
*Daň z motorových vozidel	18,64%	16,80%	17,85%	18,28%
Kapitálové příjmy	11,27%	17,11%	6,34%	4,55%
Nedaňové příjmy	4,92%	5,32%	4,93%	4,65%
Přijaté transfery	43,28%	33,65%	43,88%	44,99%
Celkem	159173754	171036628	172895206	175267569

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

Na začátku sledovaného období, tj. v roce 2010 činily s 43,28 % největší část příjmů přijaté transfery. Druhou největší složkou příjmů byly příjmy daňové, jejichž podíl činil 40,53 %. Podíl kapitálových příjmů byl 11,27 % a podíl nedaňových 4,92 %. V roce 2011 nedošlo k výrazným změnám ve skladbě příjmů. Roku 2012 se mírně zvýšily příjmy z daně z motorových

vozidel na 17,85 %. Souvisí to se změnou sazby. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2012)

V roce 2013 nedošlo k žádným výraznějším změnám ve skladbě příjmů.

Tabulka č.31 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Prešovského kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 31: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Prešovského kraje

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	46,76%	49,63%	51,94%	53,71%
*Daně z příjmů fyzických osob	81,39%	98,49%	100,00%	100,00%
*Daň z motorových vozidel	18,61%	1,51%	x	x
Kapitálové příjmy	5,67%	5,94%	2,64%	1,52%
Nedaňové příjmy	4,78%	4,14%	5,29%	5,39%
Přijaté transfery	42,80%	40,29%	40,12%	39,38%
Celkem	179167864	187810846	203046201	212287778

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

V roce 2014 byl zaznamenán mírný růst příjmů z daně z motorových vozidel, stalo se tak z důvodu vyšších sazeb. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2014)

Roku 2015 činil podíl daně z motorových vozidel na celkových daňových příjmech pouhých 1,51 %. Příjmy z daně z příjmů fyzických osob tvořily naopak 98,49 % celkových daňových příjmů. Tyto změny souvisí s faktem, že se daně z příjmů motorových vozidel staly příjmem státního rozpočtu. Oněch 1,51 % představují již jen doplatek za prosinec 2014 (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2015)

V roce 2016 se staly daně z příjmů fyzických osob jediným daňovým příjmem, stalo se tak z důvodu zestátnění daně z motorových vozidel. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2016)

V roce 2017 nebylo co se týče skladby příjmů zaznamenáno žádných větších změn.

6.1.2 Analýza výdajů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu výdajů Prešovského kraje za období 2010-2017

Horizontální analýza

Tabulka č.32 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Prešovského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 32: Procentuální meziroční změna výdajů Prešovského kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna běžných výdajů			
Veřejná správa	37,79%	1,70%	-21,40%
Doprava a ekonomika	4,97%	10,10%	-13,76%
Zdravotnictví a sociální věci	17,17%	-2,96%	-0,73%
Kultura	19,12%	2,79%	-4,62%
Vzdělání	2,53%	-3,50%	-0,35%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%
Investice, dotační a evropské programy	57,25%	-3,99%	-26,19%
Celkem	5,90%	0,81%	-3,84%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů			
Veřejná správa	161,06%	-29,19%	176,94%
Doprava a ekonomika	3,51%	68,61%	-76,39%
Zdravotnictví a sociální věci	305,89%	22,83%	-18,19%
Kultura	-8,55%	-46,20%	24,44%
Vzdělání	252,33%	15,82%	69,23%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%
Investice, dotační a evropské programy	64,28%	-74,21%	-31,31%
Celkem	56,27%	-49,18%	-25,86%
CELKEM VÝDAJE	13,42%	-9,48%	-6,39%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

Mezi lety 2011/2010 byl zaznamenán růst celkových výdajů o 13,42 %, kapitálové výdaje zaznamenaly růst o 56,37 %, výdaje běžné pak o 5,9 %. Tento růst souvisí se změnou sazby DPH o 1 %. Novelou zákona o DPH č. 222/2004 Z. z. se od 1.1.2011 změnila sazba DPH z 19 % na 20 %, což se negativně promítlo do zvýšení nákladů Prešovského kraje a výraznou měrou zasáhlo též do implementace europrojektů. Zvýšené náklady související s touto změnou byly uhrazeny na úkor rozpočtu Prešovského kraje. Byl zaznamenán růst kapitálových (o 161,06 %) i běžných (o 37,79 %) výdajů v oblasti veřejné správy, tento růst souvisí s implementací několika projektů Prešovského kraje, například „Strešný projekt PSK“, zaměřený na administrativně-technické zabezpečení implementace Prioritní osy III, delegované Ministerstvem výstavby regionálního rozvoje Slovenské republiky, či projekt „ENPI“,

zaměřený na zabezpečení Branch office v rámci Programu evropské územní spolupráce programového období 2007-2013. Významný růst oproti předchozímu roku byl zaznamenán u výdajů na vzdělání, jednalo se o růst o 252,33 %, byl způsoben nutností oprav kotelen v několika školách. U kapitálové výdajů na zdravotnictví a sociální služby byl též zaznamenán růst a to o 305,89 %, tento růst byl výrazně ovlivněn odkupem objektu v Domově sociálních služeb v Osadné. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2011)

V roce 2012 byl zaznamenán meziroční pokles výdajů o 9,48 %. Kapitálové výdaje zaznamenaly zvýšení v oblasti dopravy a to o 68,61 %, stalo se tak z nutnosti rekonstrukce několika silnic a stabilizace sesuvu. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2012)

Roku 2013 byl zaznamenán pokles výdajů o 6,39 %, kapitálové výdaje klesly o 25,86 % a výdaje běžné klesly o 3,84 %. Tato změna souvisí s faktem, že Prešovský kraj dodržel přijaté Memorandum o spolupráci, ve kterém byla potvrzená společná vůle samosprávných krajů podílet se na realizaci záměru stabilizace a konsolidace veřejných financí. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2013)

Tabulka č.33 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Prešovského kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 33: Procentuální meziroční změna výdajů Prešovského kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna běžných výdajů				
Veřejná správa	18,64%	-0,43%	42,30%	8,88%
Doprava a ekonomika	14,71%	-0,14%	-0,37%	4,88%
Zdravotnictví a sociální věci	4,33%	6,27%	4,58%	3,55%
Kultura	4,55%	9,82%	5,55%	7,19%
Vzdělání	2,82%	4,14%	-0,53%	4,28%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Investice, dotační a evropské programy	-2,95%	80,40%	50,37%	-20,87%
Celkem	6,29%	4,73%	0,55%	5,28%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů				
Veřejná správa	-63,62%	137,38%	73,89%	-60,16%
Doprava a ekonomika	133,46%	16,57%	85,89%	37,48%
Zdravotnictví a sociální věci	149,53%	-19,93%	-12,42%	384,24%
Kultura	78,45%	-78,71%	431,07%	104,04%
Vzdělání	-40,14%	13,54%	108,61%	8,77%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Investice, dotační a evropské programy	73,93%	58,59%	-87,23%	404,28%
Celkem	29,82%	38,37%	-9,02%	53,29%
CELKEM VÝDAJE	8,44%	8,41%	-0,79%	11,43%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

V roce 2014 byl zaznamenán růst celkových výdajů o 8,44 %. Byl zaznamenán mírný růst kapitálových výdajů za kulturu a to o 78,45 %, ovlivněný nutností koupě autobusu do místního uměleckého sboru. Růst kapitálových výdajů byl zaznamenán též v oblasti dopravy a ekonomiky, zde se jednalo o růst o 133,46 %, růst byl ovlivněn koupí rypadla a stavbou několika průtahů. Růst o 149,53 % byl zaznamenán též u kapitálových výdajů na zdravotnictví a sociální služby, ovlivněn byl především rekonstrukcí a modernizací tepelného hospodářství v domově sociálních služeb Batizovice (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2014)

Roku 2015 došlo k dalšímu meziročnímu růstu výdajů a to o 8,41 %. Výdaje kapitálové vzrostly o 38,37 %, výdaje běžné pak o 4,73 %. Stalo se tak z vyšších výdajů na dopravu (růst kapitálových výdajů o 16,57 %) a projekty (růst o 58,59 %) Prešovského kraje. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2015)

V roce 2016 byl zaznamenán meziroční pokles kapitálových výdajů o 9,02 % a růst výdajů běžných o 0,55 %. Kapitálové výdaje v oblasti dopravy a ekonomiky zaznamenaly růst o 85,89 %, způsobený rekonstrukcí cest (zimní údržba). Výrazný růst byl zaznamenán v oblasti kultury

a to o 431,07 %, ovlivněný rekonstrukcí divadla J. Záborského. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2016)

Roku 2017 byl zaznamenán růst kapitálových výdajů o 53,29 %, souvisí to s větším objemem finančních prostředků, které Prešovský kraj alokoval na dopravu (růst běžných výdajů o 4,88 % a kapitálových o 37,48 %). Taktéž byl zaznamenán růst v oblasti zdravotnictví a sociálních věcí a to o 384,24 %, ovlivněný přístavbou v Zařízení sociálních služeb Jason. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č. 34 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Prešovského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 34: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Prešovského kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	3,58%	4,58%	4,65%	3,84%
Doprava a ekonomika	22,77%	22,22%	24,41%	22,14%
Zdravotnictví a sociální věci	16,18%	17,62%	17,06%	17,81%
Kultura	5,23%	5,79%	5,94%	5,96%
Vzdělání	52,24%	49,78%	47,94%	50,24%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Investice, dotační a evropské programy	1,46%	2,14%	2,05%	1,59%
Celkem	85,07%	79,43%	88,45%	90,85%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	2,98%	4,98%	6,67%	25,90%
Doprava a ekonomika	21,13%	14,00%	44,66%	14,79%
Zdravotnictví a sociální věci	0,51%	1,34%	3,10%	3,56%
Kultura	2,92%	1,71%	1,74%	3,03%
Vzdělání	1,50%	3,39%	7,43%	17,63%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Investice, dotační a evropské programy	70,95%	74,59%	36,41%	35,08%
Celkem	14,93%	20,57%	11,55%	9,15%
CELKEM VÝDAJE	160006206	181472543	164276607	153783632

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 činily majoritu všech výdajů svými 85,07 % výdaje běžné, výdaje kapitálové pak představovaly 14,93 % celkových výdajů.

Nejvíce financí bylo, co se týče běžných výdajů, alokováno na oblast vzdělávání, jednalo se o 52,24 %, druhou nejčastější oblastí pak byla doprava a ekonomika činící 22,77 % a třetí pak zdravotnictví a sociální věci, činící 16,18 %. Největší podíl kapitálových výdajů činily investice, dotační a evropské programy, které zaujímaly 70,95 % z celkových kapitálových výdajů, druhou největší oblastí pak byla doprava a ekonomika s 21,13 %. V roce 2011 nebyly zaznamenány větší rozdíly ve skladbě výdajů. V roce 2012 se snížily kapitálové výdaje na investice, dotační a evropské programy na 36,41 % a vzrostly výdaje na dopravu a ekonomiku, konkrétně na 44,66 %. Stalo se tak z důvodu nutného odstranění škod po sesuvu a rekonstrukcemi cest. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2012)

Roku 2013 tvořily běžné výdaje 90,85 % a výdaje kapitálové 9,15 %. Růst výdajů běžných a pokles výdajů kapitálových souvisí s dodržováním přijatého Memoranda o spolupráci samosprávných krajů, týkající se stabilizace a konsolidace veřejných financí. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2013)

Tabulka č.35 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Prešovského kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 35: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Prešovského kraje v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	4,29%	4,12%	5,71%	5,94%
Doprava a ekonomika	23,86%	22,99%	22,34%	22,37%
Zdravotnictví a sociální věci	17,46%	17,91%	18,26%	18,05%
Kultura	5,86%	6,21%	6,39%	6,54%
Vzdělání	48,54%	48,78%	47,31%	47,10%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Investice, dotační a evropské programy	1,45%	2,53%	3,71%	2,80%
Celkem	89,05%	86,03%	87,19%	82,37%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	7,26%	12,45%	23,80%	6,19%
Doprava a ekonomika	26,60%	22,41%	45,78%	41,06%
Zdravotnictví a sociální věci	6,85%	3,96%	3,81%	12,05%
Kultura	4,17%	0,64%	3,75%	4,99%
Vzdělání	8,13%	6,67%	15,30%	10,86%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Investice, dotační a evropské programy	47,00%	53,87%	7,56%	24,87%
Celkem	10,95%	13,97%	12,81%	17,63%
CELKEM VÝDAJE	166761531	180785923	179363239	199870977

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

V roce 2014 byla skladba výdajů podobná jako v roce předchozím, výdaje kapitálové tvořily 89,05 % a výdaje běžné 10,95 %. V roce 2015 byl zaznamenán růst kapitálových výdajů na 13,97 % a pokles výdajů běžných na 86,03 %, což souviselo s větším finančním obnosem Prešovského kraje vynaloženým na dopravu a projekty. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2015)

V roce 2016 a v roce 2017 nebylo ve skladbě výdajů zaznamenáno žádných větších změn.

6.2 Banskobystrický kraj

Banskobystrický kraj se rozprostírá na jihu Slovenské republiky. Na jihu hraničí s Maďarskem. Severní hranici sdílí s Žilinským krajem, severovýchodní hranici s krajem Prešovským, východní s Košickým, západní hranici pak s kraji Nitrianským a Prešovským. (Sprievodca po Slovensku, Banskobystrický kraj)

Na grafu č. 12 je znázorněn vývoj příjmů, výdajů a salda Banskobystrického kraje v letech 2010-2017.

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010, se rozpočet Banskobystrického kraje nacházel ve schodku 1,32 milionů Eur. Tato situace souvisí s faktem, že Slovenskou republiku postihla hospodářská krize. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2010)

V roce 2011 se rozpočet dostal do přebytku 1,14 milionů Eur. V roce 2012 se však situace obrátila, výdaje převýšily příjmy a rozpočet se dostal do deficitu činícího 5,62 milionů Eur (největší deficit za celé sledované období). V roce 2013 byl rozpočet v přebytku 0,58 milionů Eur. Byl zaznamenán růst příjmů na 146 milionů Eur. Tento růst souvisí s faktem, že Slovenská republika úspěšně vystoupila z nadměrného deficitu, taktéž se oživily ekonomiky slovenských obchodních partnerů. Toto oživení v eurozóně vyvolalo růst exportu, což mělo pozitivní dopad právě na Banskobystrický kraj. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2013)

Graf 12: Vývoj příjmů, výdajů a salda Banskobystrického kraje v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského kraje

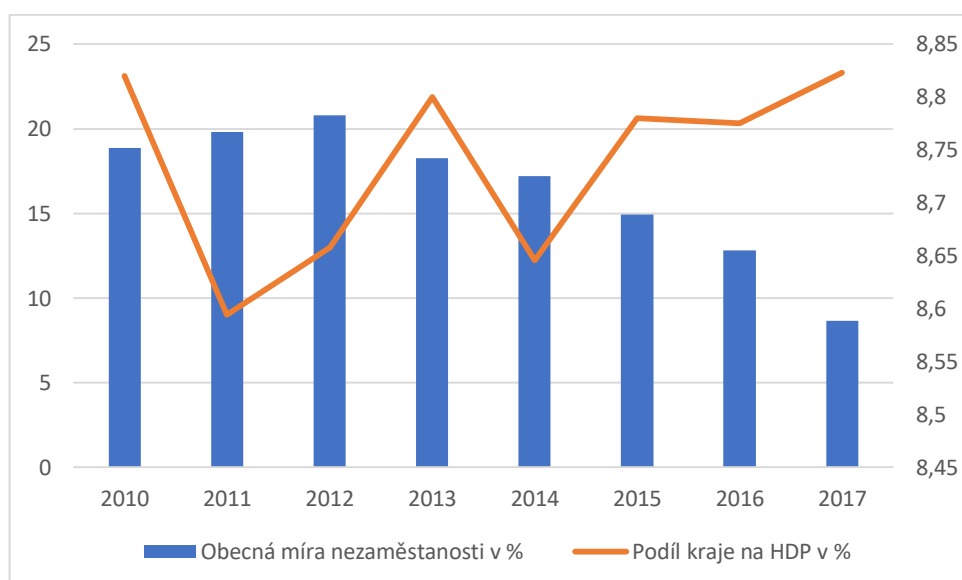
Roku 2014 se rozpočet nacházel v přebytku 3,04 milionů Eur. Roku 2015 se přebytek navýšil na 10,34 milionů Eur. Souvisí to s faktem, že samosprávné kraje byly kompenzovány zvýšenou sazbou daně z příjmů fyzických osob, kvůli změně daně z motorových vozidel na daň státní. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2015)

V roce 2016 činil přebytek 8,59 milionů Eur a na konci sledovaného období, tj. v roce 2017, činil 11,8 milionů Eur, což ne největší přebytek za celé sledované období.

Na grafu č. 13 je znázorněná obecná míra nezaměstnanosti Banskobystrického kraje a jeho podíl na HDP v letech 2010-2017

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 činila obecná míra nezaměstnanosti 18,86 %, která až do roku 2012 rostla. Roku 2012 dosáhla nejvyšší hodnoty za celé sledované období a to 20,81 %. Po roce 2012 pak obecná míra nezaměstnanosti kontinuálně klesal. Roku 2017 dosáhla 8,67 %.

Graf 13: Banskobystrický kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Slovenského statistického úřadu

V roce 2010, tedy na počátku sledovaného období, činil podíl Banskobystrického kraje na celostátním HDP 8,82 %. Roku 2011 nastal pokles na 8,59 %. V letech 2012 a 2013 byl však znovu zamenán růst. V roce 2014 došlo k dalšímu poklesu na 8,64 %. V roce 2017 činil podíl Prešovského kraje na celostátním HDP 8,82 %.

6.2.1 Analýza příjmů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu příjmů Banskobystrického kraje za období 2010–2017.

Horizontální analýza

Tabulka č.36 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Banskobystrického kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 36: Procentuální meziroční změna příjmů Banskobystrického kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna příjmů			
Daňové příjmy	16,19%	1,28%	3,65%
*Daně z příjmů fyzických osob	17,97%	1,54%	2,98%
*Daň z motorových vozidel	8,50%	0,05%	6,84%
Kapitálové příjmy	79,18%	96,78%	-17,68%
Nedaňové příjmy	-2,23%	-1,09%	6,73%
Přijaté transfery	-6,63%	-15,56%	6,62%
Celkem	7,48%	0,56%	2,51%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Banskobystrického kraje

V roce 2011 vzrostly celkové příjmy o 7,3 %. Byl zaznamenán pokles příjmů z transferů a to o 7,09 %. Výrazný růst byl zaznamenán u kapitálových příjmů, konkrétně o 79,18 %, související s vysokými dotacemi, které Banskobystrický kraj obdržel ze státního rozpočtu. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2011)

V roce 2012 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 3,8 %. Vliv na růst příjmů měl fakt, že se venkovní prostředí začalo pomalu vzpamatovávat z finanční a hospodářské krize. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2012)

V roce 2013 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 1,39 %, daňové příjmy vzrostly o 3,56 %. Tento růst souvisí s tím, že došlo k oživení ekonomik slovenských obchodních partnerů, což mělo vliv na růst exportu, Slovenská republika vystoupila z nadměrného deficitu a stoupla domácí poptávka. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2013)

Tabulka č.37 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Banskobystrického kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 37: Procentuální meziroční změna příjmů Banskobystrického kraje

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna příjmů				
Daňové příjmy	5,36%	10,43%	12,98%	8,02%
*Daně z příjmů fyzických osob	3,79%	34,56%	14,74%	8,02%
*Daň z motorových vozidel	12,58%	-91,19% x		x
Kapitálové příjmy	-48,65%	-79,15%	-72,69%	28,06%
Nedaňové příjmy	-16,14%	5,42%	0,86%	-0,81%
Přijaté transfery	14,07%	10,31%	1,79%	-0,19%
Celkem	1,27%	6,12%	7,44%	4,73%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Banskobystrického kraje

Roku 2014 byl zaznamenán meziroční pokles příjmů o 1,56 %. Byl zaznamenán pokles nedaňových příjmů o 16,14 %, související s pozastavením odprodeje Banskobystrického kraje. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2014)

V roce 2015 vzrostly celkové příjmy o 4,16 %. Byl zaznamenán pokles kapitálových příjmů a to o 79,15 %. Jedním z důvodů byl fakt, že v roce 2015 končilo II. Programové období (2007-2013), ale také odstoupení od smluv financování projektů z prostředků Evropské unie ze strany Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova Slovenské republiky. Další výraznou změnou byl pokles příjmů z daní z motorových vozidel o 91,19 %, který byl způsoben legislativní změnou Ministerstva financí Slovenské republiky, v důsledku které se daň z motorových vozidel stala daní státní. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2015)

Roku 2016 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 5,55 %. Byl zaznamenán pokles příjmů z grantů a transferů o 4,5 %, který byl způsoben především absencí příjmů strukturálních fondů. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2016)

V roce 2017 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 6,31 %

Vertikální analýza

Tabulka č.38 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Banskobystrického kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 38: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Banskobystrického kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	47,62%	51,48%	51,85%	52,43%
*Daně z příjmů fyzických osob	81,12%	82,37%	82,58%	82,05%
*Daň z motorových vozidel	18,88%	17,63%	17,42%	17,95%
Kapitálové příjmy	3,25%	5,43%	10,62%	8,53%
Nedaňové příjmy	10,27%	9,34%	9,19%	9,56%
Přijaté transfery	38,85%	33,75%	28,34%	29,48%
Celkem	159173754	171036628	172895206	175267569

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Banskobystrického kraje

Na počátku sledovaného období činily největší podíl celkových příjmů příjmy daňové – 47,62 %. Druhým největším příjmem byly přijaté transfery, které zaujímaly 38,85 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy zaujímaly 10,27 %, příjmy kapitálové pak 3,25 %. V roce 2011 stouply příjmy z daňových příjmů na 51,57 %, naopak pokles byl zaznamenán u přijatých transferů. Růst byl zaznamenán též u kapitálových příjmů a to na 5,43 %. Tento souvisí s faktem, že Banskobystrický kraj obdržel větší množství dotací ze státního rozpočtu. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2011)

V roce 2012 nebyl zaznamenán žádný výraznější rozdíl ve složení příjmů. Roku 2013 vzrostly daňové příjmy na 51,57 %, růst souvisel s faktem, že se Slovenská republika dostávala z deficitu a došlo k oživení eurozóny. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2013)

Tabulka č.39 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Banskobystrického kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 39: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Banskobystrického kraje v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	54,55%	56,77%	59,70%	61,57%
*Daně z příjmů fyzických osob	80,82%	98,47%	100,00%	100,00%
*Daň z motorových vozidel	19,18%	1,53% x		x
Kapitálové příjmy	4,32%	0,85%	0,22%	0,26%
Nedaňové příjmy	7,92%	7,87%	7,39%	7,00%
Přijaté transfery	33,21%	34,52%	32,70%	31,17%
Celkem	179167864	187810846	203046201	212287778

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Banskobystrického kraje

Roku 2014 byl zaznamenán mírný pokles nedaňových příjmů na 8 % a kapitálových na 4,37 %. Tento pokles souvisí s pozastavením prodeje majetku Banskobystrického kraje. (Závěrečný účet Prešovského kraje za rok 2014)

V roce 2015 byl zaznamenán pokles příjmů z daně z motorových vozidel na 1,53 % a růst příjmů z daně z příjmů fyzických osob na 98,47 %. Je to důsledek legislativní změny Ministerstva financí Slovenské republiky, která měla za následek to, že se daň z příjmů z motorových vozidel stala daní státní. Samosprávné kraje byly kompenzované zvýšením podílu z celkového výběru daně z příjmů fyzických osob z 21,9 % na 29,2 %. Roku 2014 byl zaznamenán mírný pokles nedaňových příjmů na 8 % a kapitálových na 4,37 %. Tento pokles souvisí s pozastavením prodeje majetku Banskobystrického kraje. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2015)

V roce 2016 byl zaznamenán pokles grantů a transferů na 29,49 %, který byl způsoben absencí příjmů strukturálních fondů. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2016)

V roce 2017 nebyl zaznamenán žádný výrazný růst ve skladbě příjmů.

6.2.2 Analýza výdajů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu výdajů Banskobystrického kraje za období 2010-2017

Horizontální analýza

Tabulka č.40 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Banskobystrického kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 40: Procentuální meziroční změna výdajů Banskobystrického kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna běžných výdajů			
Veřejná správa	11,41%	17,00%	-13,45%
Doprava a ekonomika	-6,10%	28,71%	-3,80%
Zdravotnictví a sociální věci	6,46%	-6,24%	-5,84%
Kultura	4,49%	2,35%	-7,31%
Vzdělání	-3,57%	-4,23%	-2,41%
Obrana	0,00%	100,0%	-24,42%
Celkem	-0,59%	3,64%	-4,64%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů			
Veřejná správa	654,42%	65,49%	-32,10%
Doprava a ekonomika	-24,54%	181,47%	218,43%
Zdravotnictví a sociální věci	-38,19%	-90,52%	726,81%
Kultura	-30,23%	-94,95%	-22,33%
Vzdělání	-40,51%	-62,74%	48,83%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	120,26%	53,30%	8,02%
CELKEM VÝDAJE	5,35%	8,74%	-2,80%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Banskobystrického kraje

Mezi lety 2011/2010 došlo k růstu celkových výdajů o 5,35 %. Výdaje běžné klesly o 0,59 %, výdaje kapitálové zaznamenaly růst o 120,26 %. Bylo to způsobeno alokováním většího objemu financí do úřadu Banskobystrického kraje (růst běžných výdajů na veřejnou správu o 11,41 % a kapitálových výdajů o 654,42 %). (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2011)

V roce 2012 byl zaznamenán meziroční růst výdajů o 8,74 % Prešovský kraj tento rok vynaložil více financí na běžné transfery. Běžné výdaje na obranu vzrostly o 100 %. Kapitálové výdaje zaznamenaly růst v oblasti dopravy o 181,47 %, ovlivněný rekonstrukcemi silnic. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2012)

Roku 2013 byl zaznamenán meziroční pokles celkových výdajů o 2,8 %. Byly též vynaloženy vyšší kapitálové výdaje na dopravu a ekonomiku, oproti předchozímu roku vzrostly o 218,43 % a byly ovlivněny stavbou silnic. Taktéž vzrostly kapitálové výdaje na zdravotnictví a sociální věci o 726,81 %, růst byl zapříčiněn vyššími výdaji v oblasti invalidity a tělesného postižení. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2013)

Tabulka č.41 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Banskobystrického kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 41: Procentuální meziroční změna výdajů Banskobystrického kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna běžných výdajů				
Veřejná správa	-27,73%	-8,39%	-12,97%	9,61%
Doprava a ekonomika	29,18%	-0,61%	9,32%	-0,39%
Zdravotnictví a sociální věci	3,01%	3,74%	5,07%	4,92%
Kultura	5,01%	3,24%	-2,38%	6,35%
Vzdělání	3,63%	3,13%	-0,61%	4,65%
Obrana	-38,33%	1016,21%	116,04%	-31,69%
	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	7,34%	1,56%	4,01%	3,41%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů				
Veřejná správa	-38,86%	-27,88%	-85,52%	-62,78%
Doprava a ekonomika	-84,21%	-95,86%	10702,01%	9,52%
Zdravotnictví a sociální věci	-48,00%	16,03%	305,45%	184,13%
Kultura	166,09%	271,34%	93,69%	68,51%
Vzdělání	-59,22%	32,42%	373,23%	-2,13%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	-59,11%	-35,16%	76,13%	18,51%
CELKEM VÝDAJE	-3,35%	-0,94%	7,22%	4,52%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Banskobystrického kraje

V roce 2014 byl zaznamenán meziroční pokles výdajů o 3,35 %. Výdaje kapitálové klesly o 59,11 %, Banskobystrický kraj vynaložil méně financí na dopravu (pokles kapitálových výdajů na dopravu a ekonomiku o 84,21 %). Taktéž výrazněji vzrostly kapitálové výdaje na vzdělávání (o 373,23 %) a na zdravotnictví a sociální služby (o 305,45 %). (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2014)

V roce 2015 byl zaznamenán meziroční pokles celkových výdajů o 0,94 %. V roce 2016 byl zaznamenán růst výdajů o 7,22 %. Výdaje kapitálové vzrostly o 76,13 %. Růst souvisel s vyššími výdaji Banskobystrického kraje na dopravu a ekonomiku, konkrétně se jednalo o růst o 10702,01 %, způsobený velkým množstvím realizovaných dopravních staveb. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2016)

Roku 2017 byl zaznamenán mírný růst výdajů o 4,52 %. Výdaje kapitálové vzrostly o 18,51 %, tento růst souvisí se zvýšením základního kapitálu Banskobystrické regionální správy a.s., schválené usnesením zastupitelstva. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č.42 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Banskobystrického kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 42: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Banskobystrického kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	6,78%	7,60%	8,58%	7,79%
Doprava a ekonomika	20,56%	19,42%	24,12%	24,33%
Zdravotnictví a sociální věci	21,23%	22,73%	20,57%	20,30%
Kultura	4,42%	4,65%	4,59%	4,46%
Vzdělání	47,01%	45,60%	42,14%	43,12%
Obrana	0,0%	0,0%	0,0001%	0,0001%
Celkem	95,09%	89,73%	85,52%	83,91%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	22,41%	76,75%	82,85%	52,07%
Doprava a ekonomika	23,39%	8,01%	14,71%	43,37%
Zdravotnictví a sociální věci	11,65%	3,27%	0,20%	1,55%
Kultura	10,17%	3,22%	0,11%	0,08%
Vzdělání	32,38%	8,74%	2,13%	2,93%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	4,91%	10,27%	14,48%	16,09%
CELKEM VÝDAJE	130602076	137586950	149615607	145422145

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Banskobystrického kraje

Na počátku sledovaného roku, tj. v roce 2010, činily běžné výdaje 95,09 % celkových výdajů Banskobystrického kraje. Výdaje kapitálové zaujímaly 4,91 %. Největším běžným výdajem bylo vzdělávání, které činilo 47,01 % celkových běžných výdajů, dále pak zdravotnictví a sociální věci, činící 21,23 % a doprava a ekonomika, činící 20,56 %. V oblasti

kapitálových výdajů bylo nejvíce finančních prostředků alokováno na vzdělání (32,38 %), dále pak na dopravu a ekonomiku (23,29 %) a na veřejnou správu (22,41 %). V roce 2011 byl zaznamenán pokles běžných výdajů na 89,73 %, výdaje kapitálové vzrostly na 10,27 %. Stalo se tak z důvodu vynaložení menších finančních prostředků na mzdy a platy a větších finančních prostředků na obstarávání kapitálových aktiv. Růst kapitálových výdajů nastal v oblasti veřejné správy a to na 76,75 %, tento růst byl způsoben alokováním většího množství finančních prostředků spojených s Evropským fondem pro regionální rozvoj. (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2012)

Roku 2013 nedošlo k výraznějším změnám ve skladbě výdajů.

Tabulka č.43 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Banskobystrického kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 43: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Banskobystrického kraje v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	5,24%	4,73%	4,01%	4,25%
Doprava a ekonomika	29,28%	28,65%	30,50%	29,37%
Zdravotnictví a sociální věci	19,48%	19,90%	20,36%	20,66%
Kultura	4,36%	4,44%	4,22%	4,33%
Vzdělání	41,63%	42,28%	40,91%	41,39%
Obrana	0,00005%	0,0005%	0,001%	0,0007%
Celkem	93,19%	95,54%	92,68%	91,70%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	77,86%	86,60%	7,12%	2,24%
Doprava a ekonomika	16,75%	1,07%	65,62%	60,64%
Zdravotnictví a sociální věci	1,97%	3,52%	8,11%	19,44%
Kultura	0,50%	2,84%	3,13%	4,45%
Vzdělání	2,92%	5,96%	16,02%	13,23%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	6,81%	4,46%	7,32%	8,30%
CELKEM VÝDAJE	140546340	139220231	149274890	156021643

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Banskobystrického kraje

V roce 2014 činily běžné výdaje 93,19 % a výdaje kapitálové 6,81 %. Roku 2015 byla skladba obdobná, výdaje kapitálové činily 95,54 %, výdaje běžné 4,46 %. V roce 2016 byl zaznamenán

mírný růst kapitálových výdajů na 7,32 %, který souvisel s vyššími výdaji na dopravu (na 65,62 %). (Závěrečný účet Banskobystrického kraje za rok 2016)

V roce 2017 nebyl zaznamenán žádný větší rozdíl ve skladbě výdajů.

6.3 Trenčínský kraj

Trenčínský kraj se rozprostírá na severozápadě Slovenské republiky. Na severozápadě sousedí s Českou republikou. Severovýchodní hranici sdílí s Žilinským krajem, jihovýchodní s Banskobystrickým krajem, jižní s Nitranským a jihozápadní s Trnavským krajem. (Sprievodca po Slovensku, Trenčianský kraj)

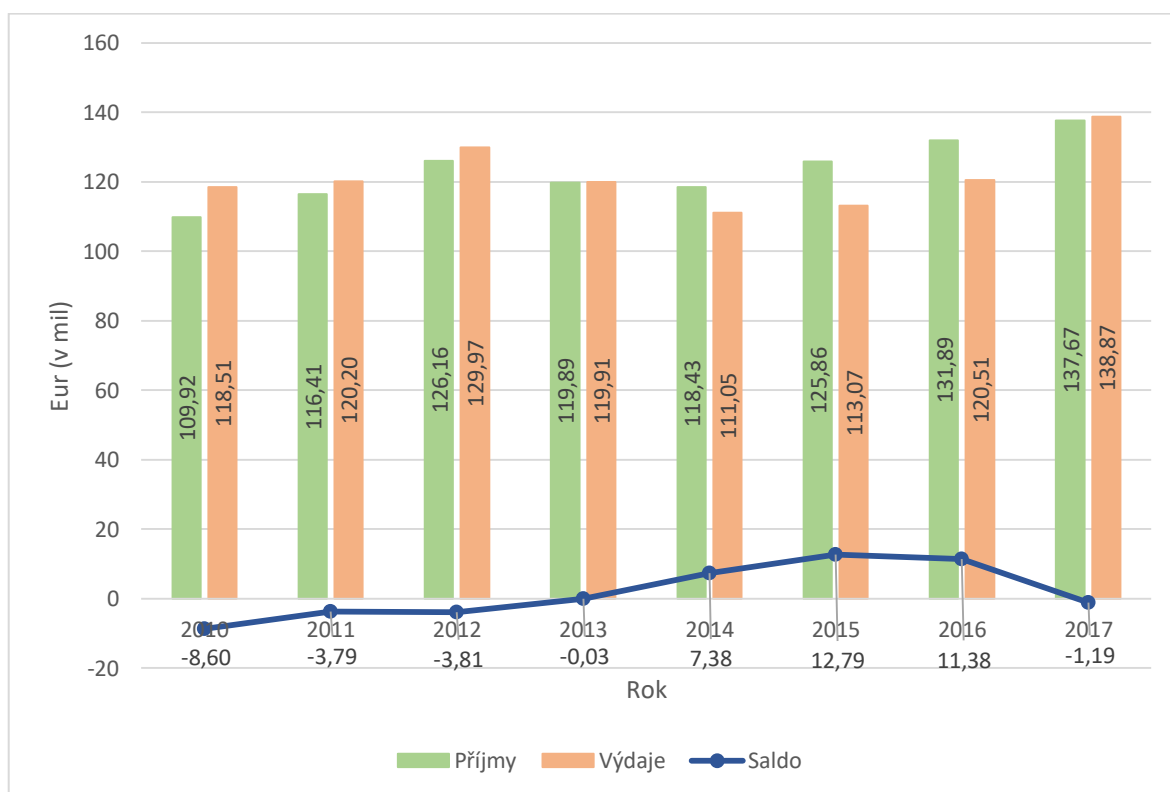
Na grafu č. 14 je znázorněn vývoj příjmů, výdajů a salda Trenčínského kraje v letech 2010-2017.

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010 se Trenčínský kraj nacházel v deficitu činícím 8,6 milionů Eur. V roce 2011 se příjmy Trenčínského kraje zvýšily, nicméně kraj v deficitu zůstal, činil 3,79 milionů Eur. Tento setrvávající situace deficitu byla zapříčiněna faktem, že Slovenská republika a Trenčínský kraj samotný se stále nevzpamatovaly z hospodářské krize. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2011)

Roku 2012 se deficit znovu prohloubil – ba 3,81 milionů Eur a to z důvodu pokračování stavu zhoršeného prostředí. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2012)

V roce 2013 se deficit snížil na 0,03 milionů Eur. Vliv na to měl pokles výdajů, způsobený tím, že Trenčínský kraj v roce 2013 financoval méně dopravních projektů než rok předchozí. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2013)

Graf 14: Vývoj příjmů, výdajů a salda Trenčinského kraje v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčinského kraje

Roku 2014 se rozpočet Trenčinského kraje dostal do přebytku činícího 7,38 milionů Eur. Souvisí s tím finanční „střídmost“ kraje na poli nákupu pozemků a rekonstrukce dopravních cest. (Závěrečný účet Trenčinského kraje za rok 2014)

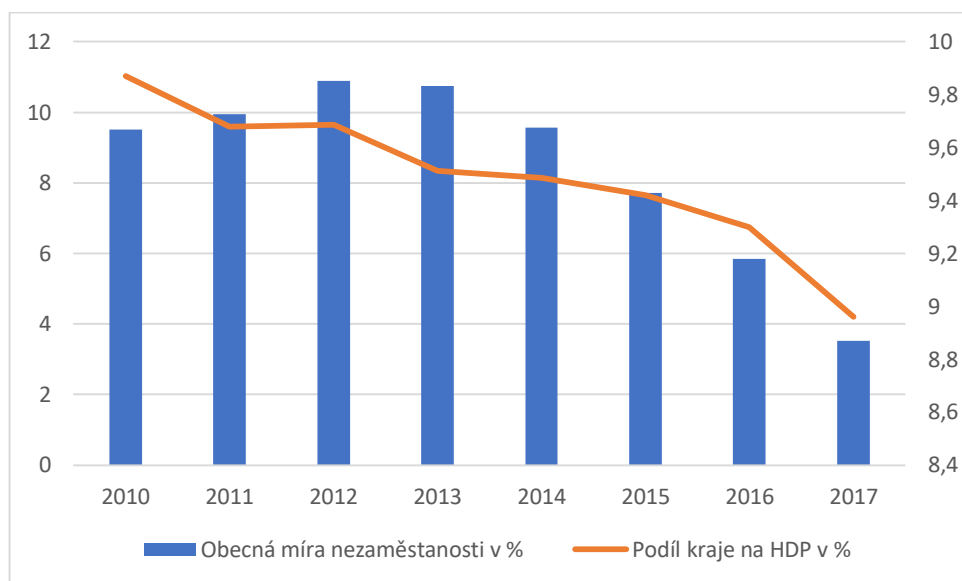
V roce 2015 rostl přebytek a dosáhl 12,79 milionů Eur. Roku 2016 přebytek mírně poklesl na 11,38 milionů Eur. Byl zaznamenán růst výdajů na 120,51 milionů Eur, který je důsledkem snahy Trenčinského kraje revitalizovat sektor vzdělávání. (Závěrečný účet Trenčinského kraje za rok 2016)

Roku 2017 se rozpočet Trenčinského kraje dostal znovu do deficitu 1,19 milionů Eur.

Na grafu č. 15 je znázorněná obecná míra nezaměstnanosti Trenčinského kraje a jeho podíl na HDP v letech 2010-2017

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2010, činila obecná míra nezaměstnanosti 9,51 %, která až do roku 2013 rostla. V roce 2013 dosáhla nejvyšší hodnoty za celé sledované období a to 10,74 %. Po roce 2013 nastal kontinuální pokles. Roku 2017 činila 3,53 %.

Graf 15: Trenčinský kraj – obecná míra nezaměstnanosti a podíl na HDP v letech 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Slovenského statistického úradu

V roce 2010 činil podíl Trenčinského kraje na celostátním HDP 9,87 %. Roku 2011 nastal jeho pokles avšak v roce 2012 mírný růst na 9,68 %. Po roce 2012 byl zanzamneán kontinuální pokles podílu Trenčinského kraje na celostátním HDP a na konci sledovaného období, tj. v roce 2017, dosáhl 8,95 %.

6.3.1 Analýza příjmů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu příjmů Trenčinského kraje za období 2010–2017.

Horizontální analýza

Tabulka č.44 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Trenčinského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 44: Procentuální meziroční změna příjmů Trenčínského kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna příjmů			
Daňové příjmy	14,56%	1,71%	2,33%
*Daně z příjmů fyzických osob	18,36%	1,44%	2,03%
*Daň z motorových vozidel	3,12%	2,62%	3,37%
Kapitálové příjmy	48,94%	264,23%	-54,17%
Nedaňové příjmy	7,63%	10,83%	4,30%
Přijaté transfery	-4,59%	-3,86%	-1,10%
Celkem	5,91%	8,37%	-4,97%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčínského kraje

V roce 2011 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 5,91 %. Kapitálové příjmy vzrostly o 48,94 %, souviselo to s větším prodejem pozemků. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2011)

V roce 2012 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 8,37 %. Daně z příjmů zaznamenaly jen mírný růst, konkrétně o 1,44 %. Tento mírný růst je odrazuje pokračování stavu zhoršeného ekonomického prostředí v důsledku celosvětové hospodářské krize, snížení ekonomického růstu s negativním dopadem na zaměstnanost a mzdy a tím nenaplnění příjmů státního rozpočtu Slovenské republiky a následné nenaplnění rozpočtových příjmů Trenčínského kraje. Kapitálové příjmy vzrostly o 264,23 %, bylo to způsobeno tím, že Trenčínský kraj obdržel velké dotace ze strukturálních fondů Evropské unie. Nejvýraznější je pak dotace na dopravu, od Ministerstva životního prostředí v rámci projektu „Zlepšovanie kvality ovzdušia kúpou a používaním modernej čistiacej techniky pre pozemné komunikácie v Trenčianskom samosprávnom kraji“ a od Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova na rekonstrukci a modernizaci úseků cest. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2012)

Roku 2013 byl zaznamenán meziroční pokles celkových příjmů o 4,97 %, způsobený nízkými kapitálovými přijatými transfery. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2013)

Tabulka č.45 zobrazuje procentuální meziroční změnu příjmů Trenčínského kraje v letech 2013-2017

Tabulka 45: Procentuální meziroční změna příjmů Trenčínského kraje

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna příjmů				
Daňové příjmy	3,42%	11,73%	12,52%	8,03%
*Daně z příjmů fyzických osob	3,39%	42,06%	14,72%	8,03%
*Daň z motorových vozidel	3,50%	-90,63%	x	x
Kapitálové příjmy	-33,58%	-19,42%	-30,05%	-44,04%
Nedaňové příjmy	-4,75%	3,66%	2,55%	3,06%
Přijaté transfery	-2,04%	1,88%	-3,46%	1,03%
Celkem	-1,22%	6,27%	4,79%	4,39%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčínského kraje

V roce 2014 poklesly celkové příjmy o 1,22 %. Příjmy kapitálové poklesly o 33,58 %, tento pokles souvisel s tím, že Trenčínský kraj neprodal tolik pozemků a budov jako rok předchozí. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2014)

Roku 2015 byl zaznamenán růst celkových příjmů o 6,27 %. Výrazný pokles byl zaznamenán u příjmů z daně z motorových vozidel a to o 90,63 %, neboť tato daň přestala být místní daní a výnos z ní již nadále nebyl příjmem vyšších územních celků, ale stala se příjmem státního rozpočtu. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2015)

V roce 2016 byl zaznamenán meziroční růst celkových příjmů o 4,79 %. Kapitálové příjmy klesly o 30,05 %, což bylo zapříčiněno nižším množstvím obdržených tuzemských grantů. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2016)

Roku 2017 meziročně vzrostly příjmy o 4,39 %, byl též zaznamenán pokles kapitálových příjmů o 44,04 %, který souvisí s menším objemem přijatých grantů. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č.46 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Trenčínského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 46: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Trenčínského kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	44,60%	48,25%	45,28%	48,76%
*Daně z příjmů fyzických osob	75,10%	77,59%	77,39%	77,16%
*Daň z motorových vozidel	24,90%	22,41%	22,61%	22,84%
Kapitálové příjmy	2,30%	3,23%	10,85%	5,23%
Nedaňové příjmy	5,97%	6,07%	6,21%	6,81%
Přijaté transfery	47,13%	42,46%	37,67%	39,20%
Celkem	159173754	171036628	172895206	175267569

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčínského kraje

V roce 2010, tedy na začátku zkoumaného období, činily daňové příjmy 44,6 %, příjmy z grantů a transferů 47,13 %. Příjmy nedaňové činily 5,97 % a kapitálové příjmy pak 2,3 %. V roce 2011 nedošlo k žádným výrazným změnám ve skladbě příjmů. Roku 2012 byl zaznamenán nárůst kapitálových příjmů na 10,85 %, bylo to způsobeno větším přijatým finančním obnosem ze strukturálních fondů Evropské unie. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2012)

Roku 2013 nebyl zaznamenán žádný výraznější rozdíl ve skladbě příjmů.

Tabulka č.47 zobrazuje procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Trenčínského kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 47: Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech Trenčínského kraje

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl příjmů na celkových příjmech kraje				
Daňové příjmy	51,04%	53,66%	57,62%	59,63%
*Daně z příjmů fyzických osob	77,14%	98,08%	100,00%	100,00%
*Daň z motorových vozidel	22,86%	1,92% x		x
Kapitálové příjmy	3,52%	2,67%	1,78%	0,95%
Nedaňové příjmy	6,57%	6,41%	6,27%	6,19%
Přijaté transfery	38,87%	37,26%	34,33%	33,23%
Celkem	179167864	187810846	203046201	212287778

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčínského kraje

V roce 2014 nebyl zaznamenán žádný větší rozdíl ve skladbě příjmů. Roku 2015 byl zaznamenán výrazný růst podílu daně z příjmů fyzických osob na 98,08 % a zároveň pokles příjmů z daně z motorových vozidel na 1,92 %. Stalo se tak z důvodu přenesení daně z motorových vozidel pod státní správu. Zároveň byla krajům, jakožto kompenzace, zvýšena sazba daně z příjmů fyzických osob z 21,9 % na 29,2 %. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2015)

V letech 2016 a 2017 nebylo zaznamenáno žádných výraznějších změn ve skladbě příjmů.

6.3.2 Analýza výdajů

Tato kapitola je zaměřena na analýzu výdajů Trenčínského kraje za období 2010-2017

Horizontální analýza

Tabulka č.48 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Trenčínského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 48: Procentuální meziroční změna výdajů Trenčínského kraje v letech 2010-2013

Rok	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Procentuální meziroční změna běžných výdajů			
Veřejná správa	-1,28%	19,67%	-8,06%
Doprava a ekonomika	10,98%	-7,58%	10,00%
Zdravotnictví a sociální věci	3,56%	-2,10%	3,25%
Kultura	6,93%	5,20%	-1,57%
Vzdělání	-2,29%	-3,45%	2,81%
Obrana	0,00%	0,0%	0,00%
Celkem	3,12%	-2,26%	3,48%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů			
Veřejná správa	180,42%	-77,24%	188,21%
Doprava a ekonomika	-19,20%	218,10%	-85,47%
Zdravotnictví a sociální věci	-69,10%	131,82%	-1,30%
Kultura	11,77%	665,51%	-61,77%
Vzdělání	50,98%	-35,66%	62,61%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	-13,03%	112,82%	-59,65%
CELKEM VÝDAJE	1,42%	8,13%	-7,74%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčínského kraje

V roce 2011 byl zaznamenán meziroční růst celkových výdajů o 1,42 %. Tento růst souvisí s tím, že Trenčínský kraj vynaložil více finančních prostředků na dopravu (růst běžných výdajů o 10,98 %) a vzdělávání (růst kapitálových výdajů o 50,98 %). (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2011)

V roce 2012 byl zaznamenán meziroční růst výdajů o 8,13 %. Výrazný růst nastal u kapitálových výdajů, konkrétně o 112,82 %, z toho důvodu, že vynaložil více finančních prostředků na dopravní projekty, jako je například „Rekonštrukcia a modernizácia úsekov ciest“, samotné kapitálové výdaje na dopravu zaznamenaly růst o 218,1 %. Byl též zaznamenán růst kapitálových výdajů v oblasti zdravotnictví a sociálních věcí a to o 131,82 %, který byl ovlivněn nákupem vybavení v nemocnici v Považské Bystrici. Růst kapitálových výdajů nastal i v oblasti kultury (o 665,51 %) a byl ovlivněn rekonstrukcí střechy depozitáře a nákupem motorového vozila pro vlastivědné muzeum. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2012)

Roku 2013 byl zaznamenán meziroční pokles celkových výdajů o 7,74 %. Výdaje kapitálové poklesly o 56,65 %. Tento pokles je způsobený tím, že v roce 2013 kraj nefinancoval takové množství dopravních projektů jako v roce předchozím. U kapitálových výdajů byl však zaznamenán růst v oblasti veřejné správy a to o 188,21 %, ovlivněný nákupem softwareu za účelem rozšíření funkcionality informačního systému a nákupem motorového vozidla pro úřad Trenčínského kraje (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2013)

Tabulka č.49 zobrazuje procentuální meziroční změnu výdajů Trenčínského kraje v letech 2013-2017.

Tabulka 49: Procentuální meziroční změna výdajů Trenčínského kraje v letech 2013-2017

Rok	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Procentuální meziroční změna běžných výdajů				
Veřejná správa	-3,97%	-6,10%	-2,18%	4,34%
Doprava a ekonomika	-0,89%	-5,02%	6,01%	9,22%
Zdravotnictví a sociální věci	-3,02%	1,41%	0,80%	9,53%
Kultura	5,69%	-0,23%	-2,91%	5,42%
Vzdělání	-4,16%	1,35%	-1,58%	1,17%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	-2,83%	-0,95%	1,47%	5,25%
Procentuální meziroční změna kapitálových výdajů				
Veřejná správa	-68,84%	-9,00%	-9,71%	176,42%
Doprava a ekonomika	-37,61%	38,78%	-6,03%	102,01%
Zdravotnictví a sociální věci	-86,39%	402,80%	49,88%	515,84%
Kultura	61,31%	-82,63%	-65,00%	-40,70%
Vzdělání	-90,88%	896,09%	232,11%	-36,97%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	-61,56%	84,87%	88,70%	101,47%
CELKEM VÝDAJE	-7,39%	1,82%	6,58%	15,23%

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčínského kraje

Roku 2014 byl zaznamenán meziroční pokles výdajů o 7,39 %, výdaje běžné klesly o 2,83 % a výdaje kapitálové o 61,56 %. Pokles byl způsobeným rozhodnutím Prešovského kraje nenakupovat takové množství pozemků jako rok předchozí. Taktéž vynaložil menší finanční obnos na správu a údržbu cest (pokles běžných výdajů na dopravu a ekonomiku o 0,89 % a kapitálových o 37,61 %). (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2014)

V roce 2015 byl zaznamenán růst kapitálových výdajů na zdravotnictví a sociální věci a to o 402,8 %, ovlivněný výdaji na nákup vybavení nemocnice v Bojniciích a rekonstrukci nemocnic v Myjavě a Považské Bystrici. Taktéž byl zaznamenán růst kapitálových výdajů v oblasti vzdělání, oproti předchozímu roku došlo k růstu o 896,09 %, který byl ovlivněn rekonstrukcemi gymnázií. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2015)

Roku 2016 byl zaznamenán meziroční růst výdajů o 6,58 %, výdaje kapitálové vzrostly o 88,7 %, výdaje běžné o 1,47 %. Je to způsobeno tím, vzhledem k dlouhodobému nedostatku investic do objektů škol a jejich alarmující stavebně-technickém stavu, byla oblast vzdělávání roku 2016 pro Trenčínský samosprávný kraj tou hlavní a směřoval sem největší objem finančních prostředků. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2016)

V roce 2017 byl zaznamenán růst výdajů o 15,23 %. Běžné výdaje vzrostly o 5,25 % a výdaje kapitálové o 101,47 %. Růst byl způsoben tím, že Trenčínský samosprávný kraj financoval největší investiční akci na úseku všeobecné nemocniční starostlivosti, kterou je rekonstrukce monobloku a rozvod inženýrských sítí tamní nemocnice (růst běžných výdajů na zdravotnictví a sociální věci o 9,53 % a kapitálových výdajů o 515,84 %) Taktéž byl zaznamenán růst kapitálových výdajů v oblasti veřejné správy a to o 176,42 %, ovlivněný nákupem výpočtové techniky pro zabezpečení kompatibility. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2017)

Vertikální analýza

Tabulka č.45 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Trenčínského kraje v letech 2010-2013.

Tabulka 50: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Trenčínského kraje v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	7,79%	7,53%	9,22%	8,19%
Doprava a ekonomika	23,32%	25,33%	23,95%	25,46%
Zdravotnictví a sociální věci	17,35%	17,59%	17,61%	17,58%
Kultura	2,85%	2,98%	3,21%	3,05%
Vzdělání	48,70%	46,58%	46,01%	45,72%
Obrana	0,0%	0,0%	0,0001%	0,0001%
Celkem	89,47%	90,97%	82,23%	92,23%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	5,26%	16,95%	1,81%	12,95%
Doprava a ekonomika	52,48%	48,76%	72,87%	26,24%
Zdravotnictví a sociální věci	27,75%	9,86%	10,74%	26,27%
Kultura	1,70%	2,18%	7,85%	7,44%
Vzdělání	12,82%	22,25%	6,73%	27,11%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	10,53%	9,03%	17,77%	7,77%
CELKEM VÝDAJE	118511473	120199969	129967115	119913944

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčínského kraje

V roce 2010 činily běžné výdaje 89,47 % a výdaje kapitálové 10,53 %. Oblastí s nejvyšším počtem alokovaných financí bylo v oblasti běžných výdajů vzdělání, které činilo 48,7 % celkových běžných výdajů. Druhou nejčastější oblastí byla doprava a ekonomika, činící

23,32 % a třetí pak zdravotnictví a sociální věci, činící 17,35 %. V oblasti kapitálových výdajů byla nejčastěji financovanou oblastí doprava a ekonomika, kam bylo alokováno 52,48 % celkových kapitálových výdajů, druhou oblastí pak bylo zdravotnictví a sociální věci, činící 27,75 % a třetí pak vzdělání, které činilo 12,82 %. Roku 2011 byl zaznamenán mírný růst běžných výdajů a tím pádem i mírný pokles výdajů kapitálových. V roce 2012 byl zaznamenán růst kapitálových výdajů na 17,77 % a pokles výdajů běžných na 82,23 %. Je to důsledek rozhodnutí Trenčinského kraje financovat rozličné dopravní projekty (růst kapitálových výdajů na dopravu a ekonomiku na 72,87 %). (Závěrečný účet Trenčinského kraje za rok 2012)

V roce 2013 byl zaznamenán pokles kapitálových výdajů na 7,77 % a růst výdajů běžných na 92,23 %. Pokles kapitálových a růst běžných výdajů souvisí s tím, že Trenčinský kraj nefinancoval tolik dopravních projektů jako rok předchozí. (Závěrečný účet Trenčinského kraje za rok 2013)

Tabulka č.51 zobrazuje procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Trenčinského kraje v letech 2014-2017.

Tabulka 51: Procentuální podíl výdajů na celkových výdajích Trenčinského kraje

Rok	2014	2015	2016	2017
Procentuální podíl běžných výdajů na celkových běžných výdajích kraje				
Veřejná správa	8,09%	7,67%	7,45%	7,40%
Doprava a ekonomika	25,97%	24,90%	26,22%	27,24%
Zdravotnictví a sociální věci	17,54%	17,96%	17,99%	18,73%
Kultura	3,32%	3,34%	3,22%	3,23%
Vzdělání	45,08%	46,13%	45,11%	43,40%
Obrana	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Celkem	96,77%	94,14%	89,63%	81,87%
Procentuální podíl kapitálových výdajů na celkových kapitálových výdajích kraje				
Veřejná správa	10,50%	5,17%	2,47%	3,39%
Doprava a ekonomika	42,58%	31,96%	15,92%	15,96%
Zdravotnictví a sociální věci	9,30%	25,30%	20,09%	61,41%
Kultura	31,20%	2,93%	0,54%	0,16%
Vzdělání	6,43%	34,65%	60,98%	19,08%
Obrana	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Celkem	3,23%	5,86%	10,37%	18,13%
CELKEM VÝDAJE	111053388	113074201	120511712	138866222

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Trenčinského kraje

Roku 2014 byl zaznamenán mírný pokles podílu kapitálových výdajů na 3,23 %, což souvisí s rozhodnutím kraje nevynaložit takové množství finančních prostředků na nákup pozemků a dopravní cesty. (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2014)

V roce 2015 nebylo zaznamenáno žádných výraznějších změn ve skladbě výdajů. V roce 2016 byl zaznamenán pokles běžných výdajů na 89,63 % a růst výdajů kapitálových na 10,37 %, je to následek toho, že se Trenčínský kraj tohoto roku zaměřil na sektor vzdělávání a alokoval do něj větší množství finančních prostředků (růst kapitálových výdajů na 60,98 %). (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2016)

V roce 2017 byl zaznamenán růst kapitálových výdajů na 18,13 % a pokles výdajů běžných na 81,87 %, což způsobilo rozhodnutí kraje financovat rekonstrukci monobloku tamní nemocnice (růst kapitálových výdajů na zdravotnictví a sociální věci na 64,41 %). (Závěrečný účet Trenčínského kraje za rok 2017)

6.4 Komparace struktury příjmů a výdajů krajů České a Slovenské republiky

Následující kapitola se zabývá strukturou příjmů a výdajů krajů České a Slovenské republiky a jejich následné komparaci.

6.4.1 Struktura příjmů českých krajů

Následující kapitola se věnuje struktuře příjmů českých krajů

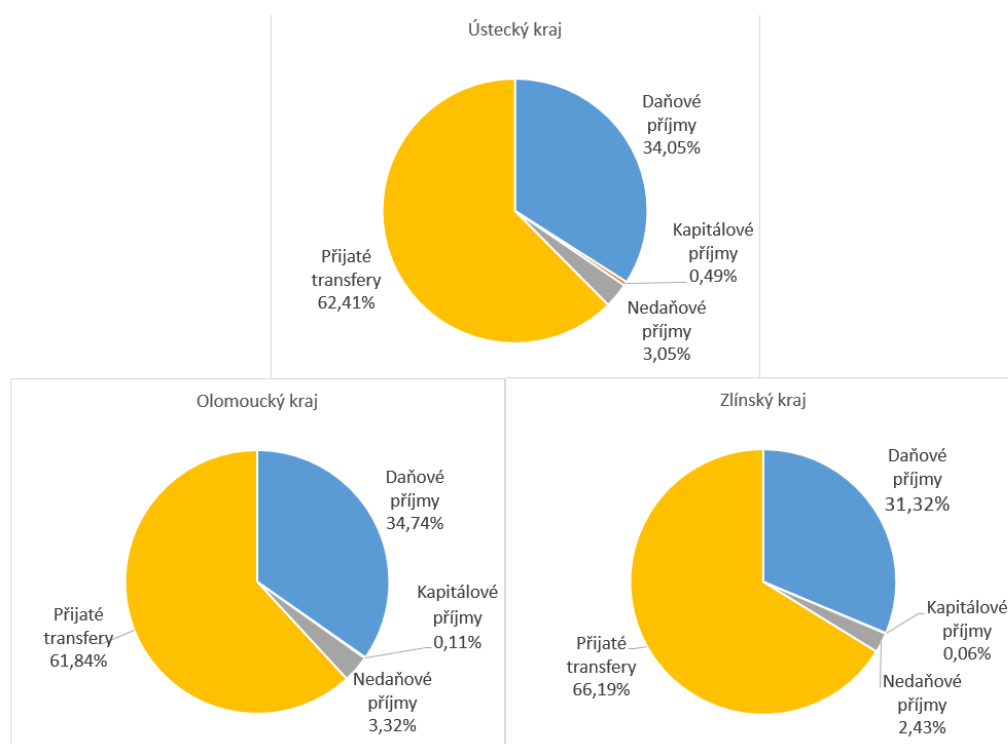
Na grafu č. 16 je znázorněna struktura příjmů českých krajů v roce 2017.

Majoritu příjmů Ústeckého kraje v roce 2017 tvořily přijaté transfery, ty zaujímaly 62,41 % celkových příjmů. Druhým největším zdrojem příjmů byly pro Ústecký kraj příjmy daňové, zaujímající 34,05 %. Nedaňové příjmy tvořily 3,05 % a příjmy kapitálové 0,49 %.

Majoritu příjmů Olomouckého kraje tvořily přijaté transfery, činící 61,84 % celkových příjmů. Druhým největším příjmem byly pro Olomoucký kraj příjmy daňové, ty se na celkových příjmech kraje podílejí 34,74 %. Nedaňové příjmy tvořily 3,32 % a příjmy kapitálové pak 0,11 %.

Majoritu příjmů Zlínského kraje tvořily přijaté transfery, činící 66,19 % celkových příjmů. Druhým největším příjmem byly pak příjmy daňové, zaujímající 31,32 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy se na celkových příjmech Zlínského kraje podílely 2,43 % a příjmy kapitálové pak 0,06 %.

Graf 16: Struktura příjmů českých krajů v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

6.4.2 Struktura příjmů slovenských krajů

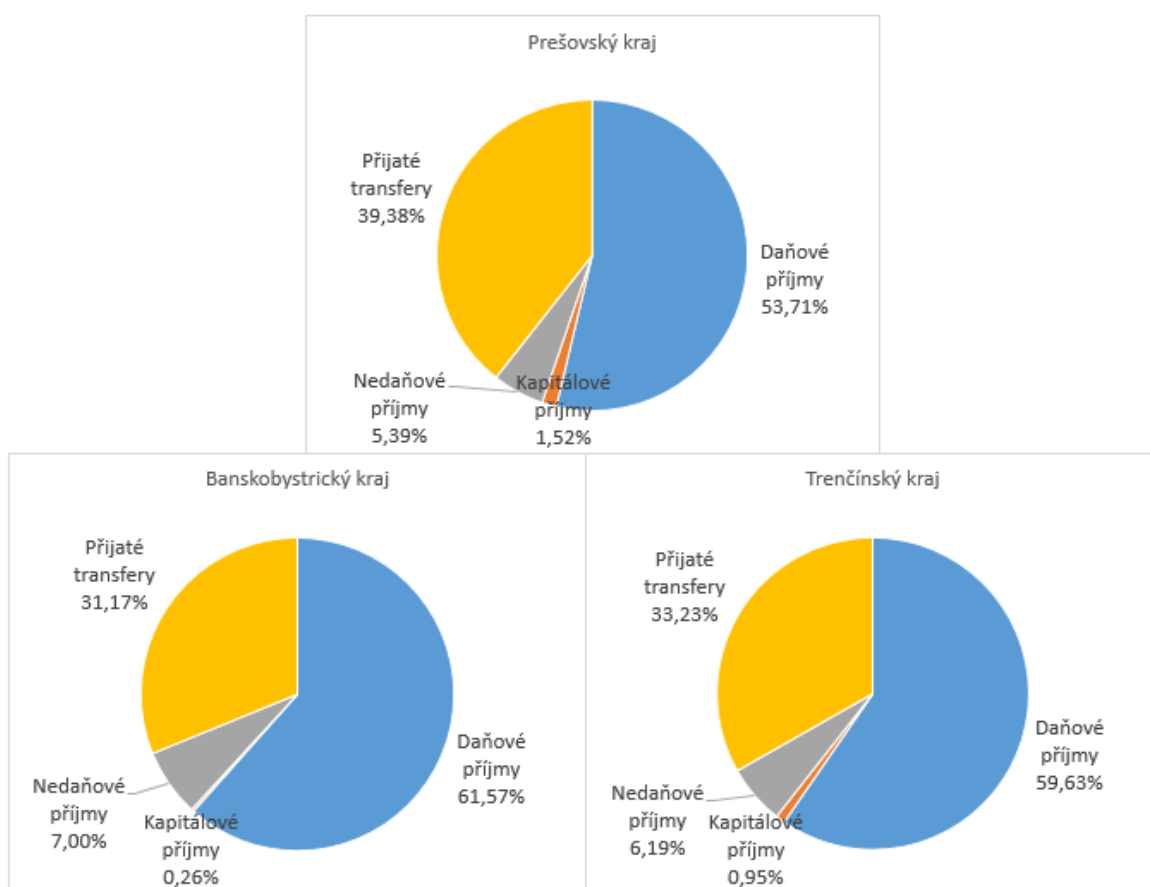
Na grafu č. 17 je znázorněna struktura příjmů slovenských krajů v roce 2017.

Majoritním příjmem Prešovského kraje v roce 2017 byly příjmy daňové, které zaujímaly 53,71 %. Druhým největším příjmem byly pro Prešovský kraj přijaté transfery, tvořící 39,38 % celkových příjmy. Příjmy nedaňové zaujímaly 5,39 % a kapitálové příjmy pak 1,52 %.

Majoritním příjmem Banskobystrického kraje v roce 2017 byly daňové příjmy, tvořící 61,58 %. Druhým největším příjmem byly přijaté transfery, ty se na celkových příjmech podílely 31,17 %. Příjmy nedaňové zaujímaly 7 % a příjmy kapitálové pak 0,26 %.

Majoritním příjmem Trenčinského kraje byly v roce 2017 daňové příjmy, činící 59,63 %. Druhým největším příjmem byly pro Trenčinský kraj přijaté transfery, které zaujímaly 33,23 % celkových příjmů. Příjmy nedaňové činily 6,19 % a příjmy kapitálové pak 0,95 %.

Graf 17: Struktura příjmů slovenských krajů v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčinského kraje

6.4.3 Struktura výdajů českých krajů

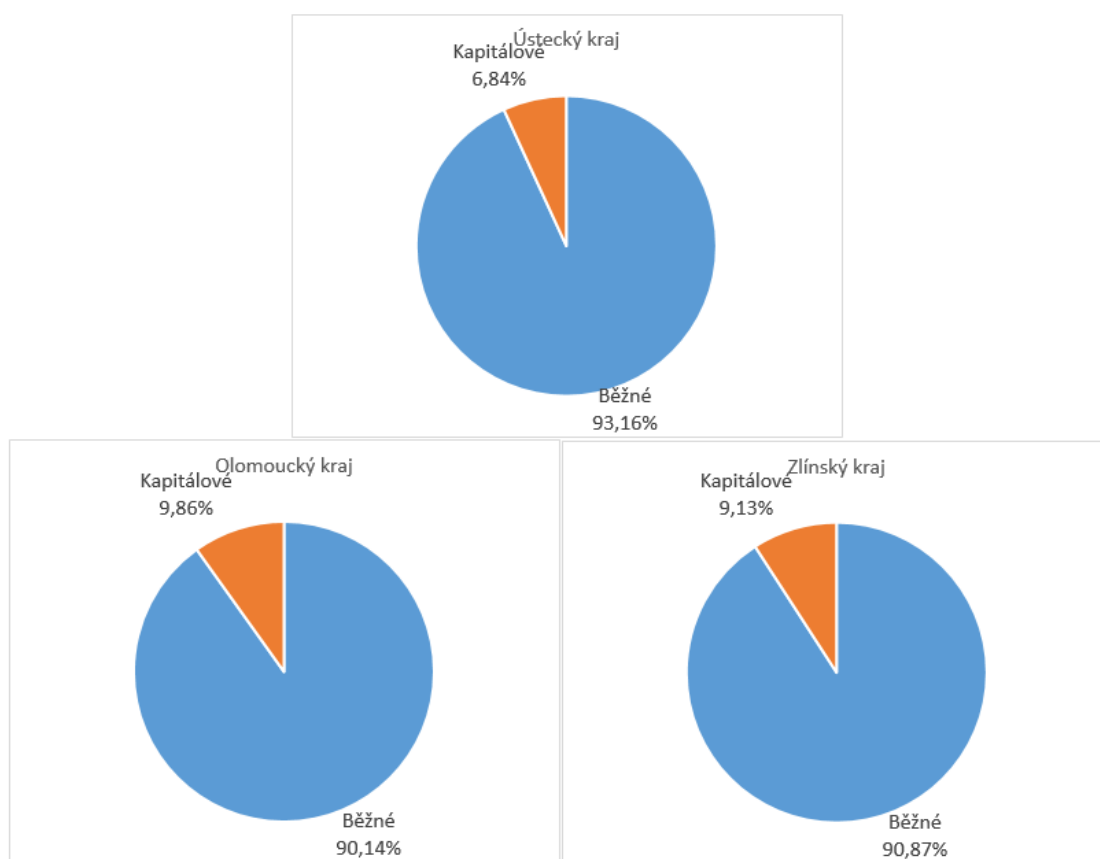
Na grafu č. 18 je znázorněna obecná struktura výdajů českých krajů v roce 2017.

Majoritní podíl na výdajích Ústeckého kraje měly výdaje běžné, činící 93,16 % celkových výdajů kraje, výdaje kapitálové měly podíl 6,84 %.

Majoritu výdajů Olomouckého kraje v roce 2017 tvořily běžné výdaje, které zaujímaly 90,14 % celkových výdajů. Výdaje běžné tvořily 9,86 %.

Majoritní podíl na výdajích Zlínského kraje v roce 2017 zaujímaly výdaje běžné, činící 90,87 %. Výdaje kapitálové činily 9,13 %.

Graf 18: Obecná struktura výdajů českých krajů v roce 2017

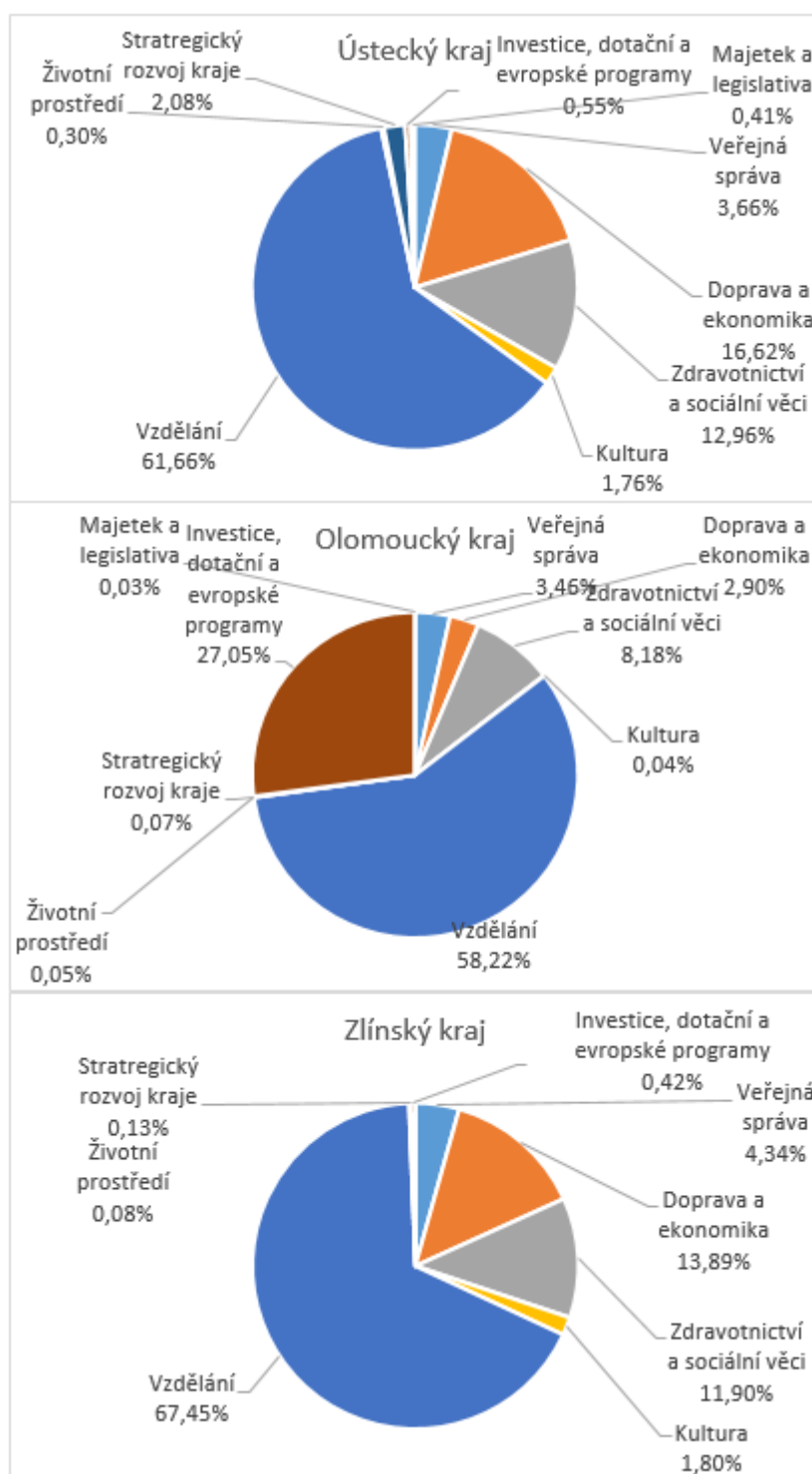

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR

Na grafu č. 19 je znázorněna struktura běžných výdajů českých krajů v roce 2017.

V roce 2017 alokovaly české kraje nejvyšší počet finančních zdrojů na vzdělání, Ústecký kraj 61,66 %, Olomoucký kraj 58,22 % a kraj Zlínský 67,45 %. Pro Ústecký a Zlínský kraj byla druhou nejčastěji alokovanou oblastí doprava a ekonomika, konkrétně Ústecký kraj činila 16,62 % a pro Zlínský kraj 13,89 % celkových běžných výdajů. Olomoucký kraj alokoval druhý největší objem finančních prostředků do oblasti investice, dotační a evropské programy a to 27,05 %, do dopravy a ekonomiky oku 2017 alokoval pouze 2,9 %. Další častou oblastí alokovaných zdrojů byla pro české kraje oblast zdravotnictví a sociálních věcí. Pro Ústecký kraj činila tato oblast 12,96 %, pro Olomoucký 8,18 % a pro kraj Zlínský 11,9 %. Do oblasti veřejné správy bylo alokováno poměrně málo finančních prostředků, konkrétně v Ústeckém kraji to činilo 3,66 %, v Olomouckém kraji 3,46 % a v kraji Zlínském 4,34 %. Obecně malé částky financí připadly kultuře, a životnímu prostředí.

Graf 19: Struktura běžných výdajů českých krajů v roce 2017

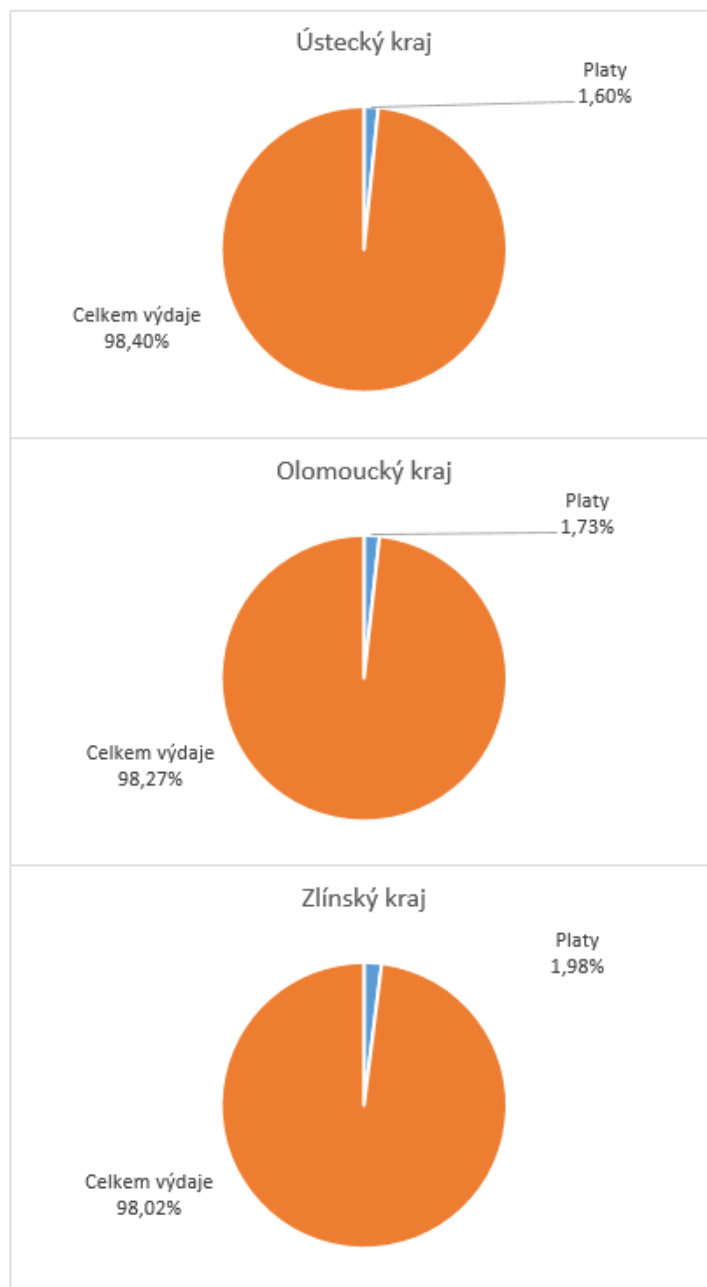

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Ústeckého, Olomouckého a Zlínského kraje

Na grafu č. 20 je znázorněn podíl platů ve veřejné správě na celkových běžných výdajích českých krajů v roce 2017.

Nejmenší podíl platů na celkových běžných výdajích byl v roce 2017 v Ústeckém kraji, platy činily 1,6 % celkových běžných výdajů. Druhý nejmenší podíl byl v kraji Olomouckém, zde mzdy a platy činily 1,73 %. Největší podíl platů byl pak v kraji Zlínském a to 1,98 %.

Graf 20: Podíl platů ve veřejné správě na celkových běžných výdajích českých krajů v roce 2017

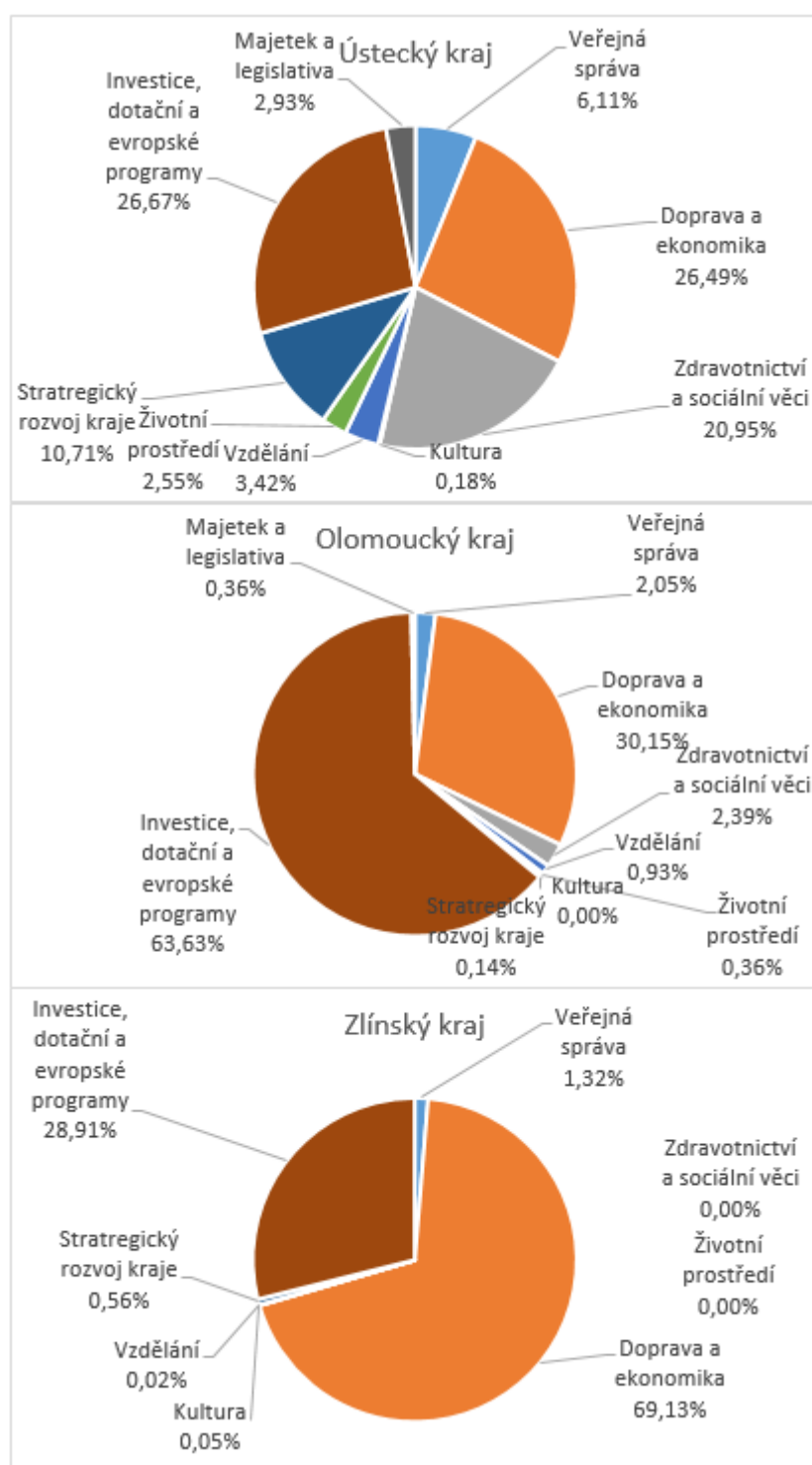

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Ústeckého, Olomouckého a Zlínského kraje

Na grafu č. 21 je znázorněna struktura kapitálových výdajů českých krajů v roce 2017.

Oblastí, s nevyšším počtem alokovaných zdrojů byla pro Olomoucký a Ústecký kraj oblast investice, dotační a evropské programy, pro Ústecký kraj představovala tato oblast 26,67 % celkových alokovaných zdrojů v roce 2017 a pro Olomoucký 63,65 %. Zlínský kraj do této oblasti alokoval 28,91 % finančních zdrojů. Do oblasti dopravy a ekonomiky bylo v roce 2017 alokováno taktéž velké množství zdrojů, konkrétně pro Ústecký kraj to činilo 26,49 %, pro Olomoucký 30,15 % a pro Zlínský kraj to byla oblast s majoritním podílem alokovaných zdrojů - 69,13 %. Oblast zdravotnictví a sociálních věcí byla v roce 2017 výrazněji financována pouze Ústeckým krajem, který zde vynaložil 20,95 % finančních prostředků, pro Olomoucký kraj činila tato oblast pouze 2,39 % celkových kapitálových výdajů a kraj Zlínský kraj tuto oblast nefinancoval vůbec. Minoritně bylo v roce 2017 zastoupeno vzdělání, Ústecká kraj do něj alokoval 3,42 %, Olomoucký kraj 0,93 % a kraj Zlínský pouhých 0,02 %. Stejně jako u běžných výdajů, tak i u kapitálových je jednou z nejmenších položek oblast kultury a životního prostředí. DO veřejné správy bylo alokováno nejvíce finančních prostředků v Ústeckém kraji a to konkrétně 6,11 %. Olomoucký kraj do této oblasti alokoval 2,05 % a kraj Zlínský 1,32 %.

Graf 21: Struktura kapitálových výdajů českých krajů v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Ústeckého, Olomouckého a Zlínského kraje

6.4.4 Struktura výdajů slovenských krajů

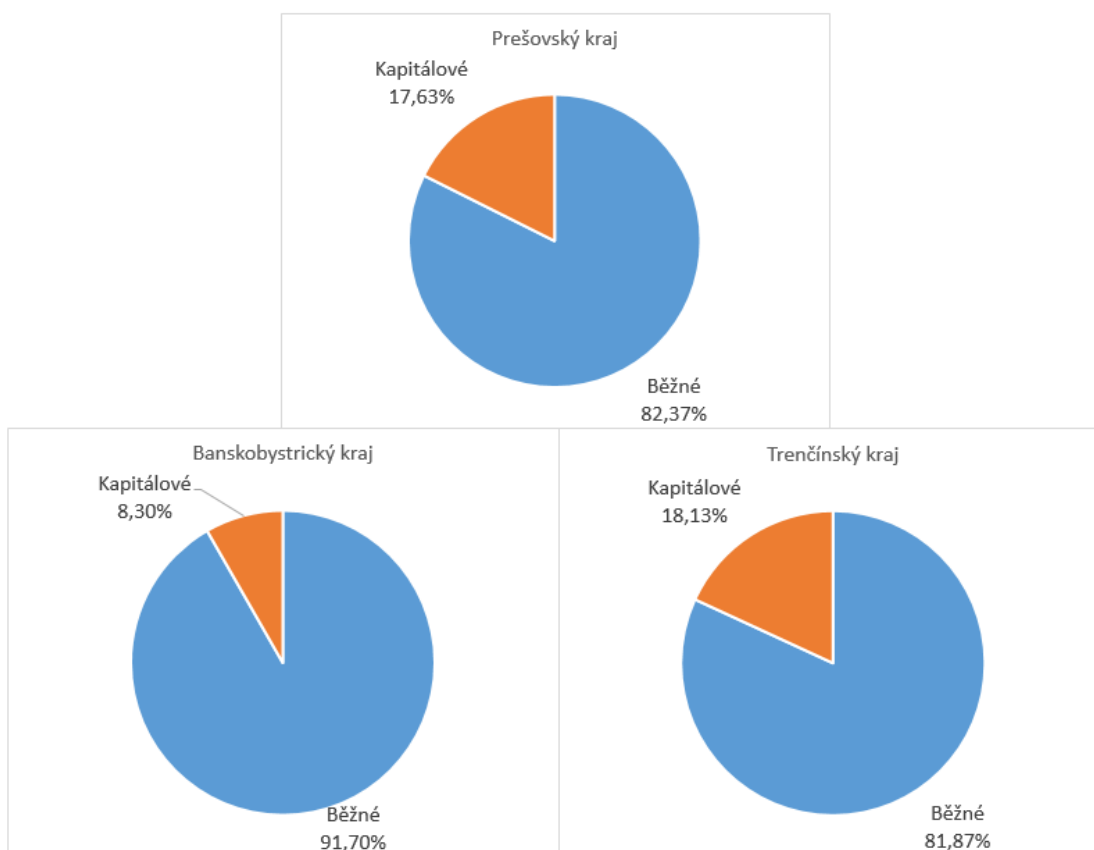
Na grafu č. 22 je znázorněna struktura výdajů slovenských krajů v roce 2017.

Majoritním výdajem Prešovského kraje v roce 2017 byly běžné výdaje, které činily 82,37 %, výdaje kapitálové pak tvořily 17,63 % celkových výdajů.

Majoritním výdajem Banskobystrického kraje v roce 2017 byly výdaje běžné, zaujímající 91,7 %. Výdaje kapitálové pak tvořily 8,3 % celkových výdajů.

Majoritním výdajem Trenčínského kraje byly v roce 2017 běžné výdaje, zaujímající 81,87 % celkových výdajů. Výdaje kapitálové tvořily 18,13 % z celkových výdajů.

Graf 22: Struktura výdajů slovenských krajů v roce 2017

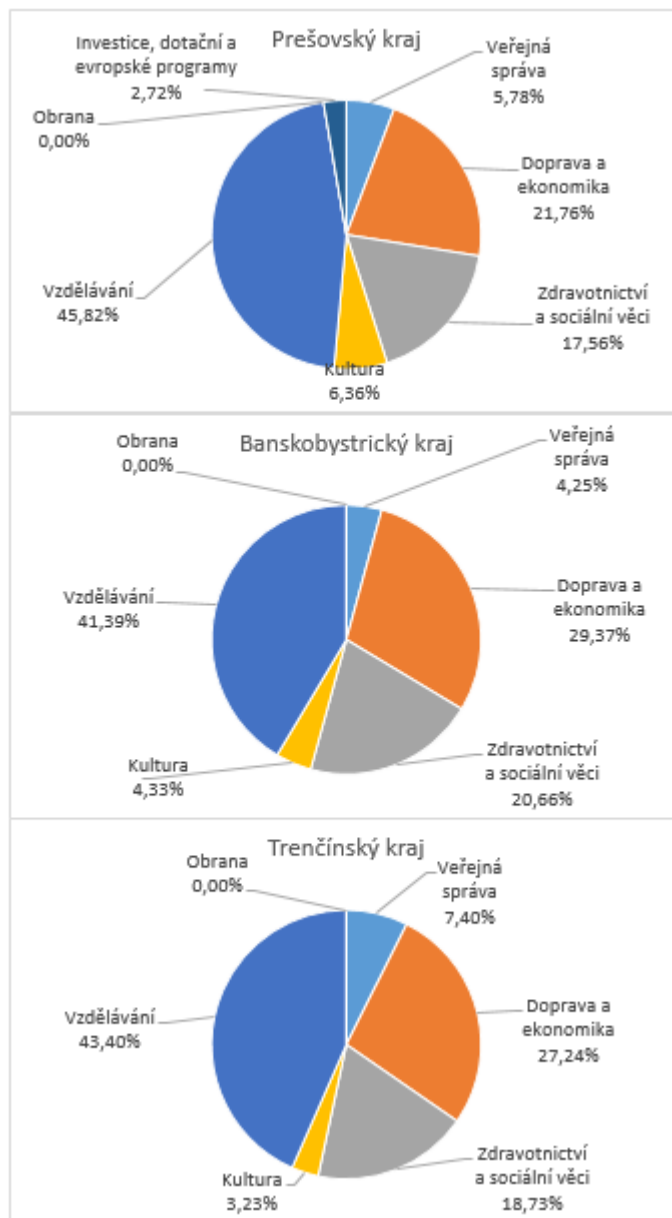
Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčínského kraje

Na grafu č. 23 je znázorněna struktura běžných výdajů slovenských krajů v roce 2017.

Oblastí s nejvyšším množstvím alokovaných zdrojů byla v roce 2017 pro slovenské kraje oblast vzdělávání, Prešovský kraj do této oblasti alokoval 47,1 % finančních zdrojů, Banskobystrický 41,39 % a Trenčínský 43,4 %. Druhou nejčastější oblastí běžných výdajů byla oblast dopravy a ekonomiky, z prešovského kraje tam bylo alokováno 22,37 % finančních zdrojů, z Banskobystrického 29,37 % a z Trenčínského 27,24 %. Třetím majoritním výdajem byla oblast kultury, konkrétně pro Prešovský kraj tvořila 6,54 % celkových běžných výdajů, pro Banskobystrický 4,33 % a pro Trenčínský 3,23 %. Oblast veřejných výdajů měla v běžných

výdajích taktéž své zastoupení, u Prešovského kraje činila 5,49 %, u Banskobystrického kraje 4,25 % a pro Trenčínský kraj 7,4 %. Oblastí, s nejmenším objemem alokovaných prostředků byla obrana, která u všech krajů činila roku 2017 0 %.

Graf 23: Struktura běžných výdajů slovenských krajů v roce 2017

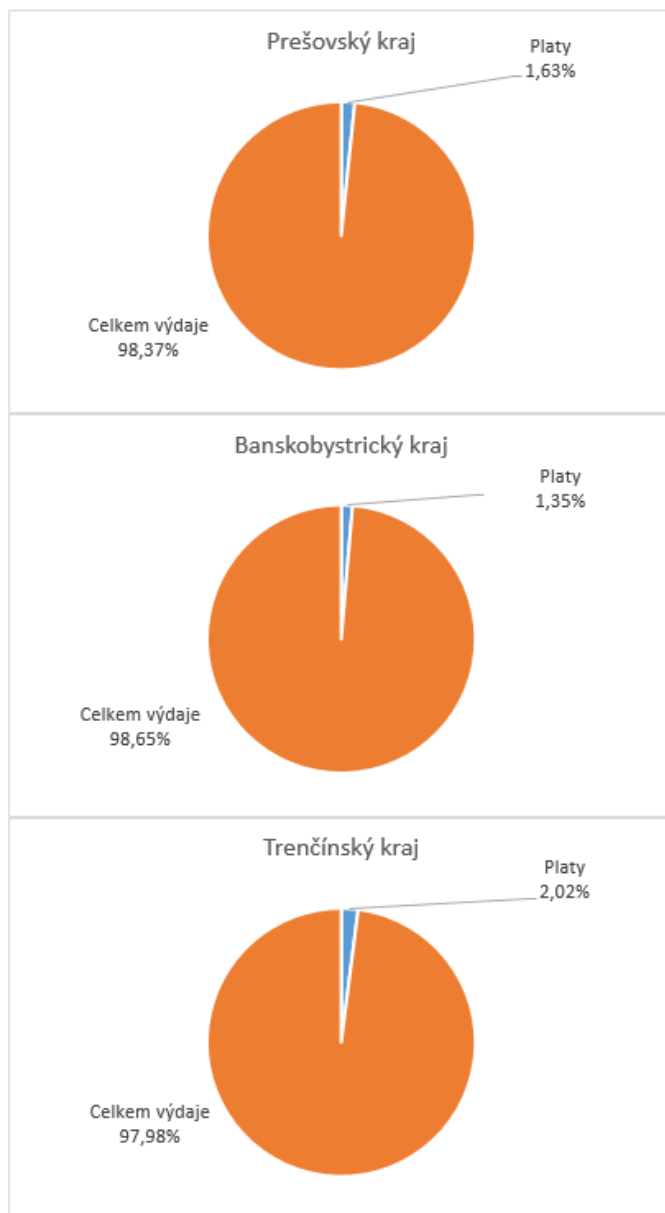
Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčínského kraje

Na grafu č. 24 je znázorněn podíl platů ve veřejné správě na celkových běžných výdajích slovenských krajů v roce 2017

Nejmenší podíl platů na celkových běžných výdajích byl v roce 2017 v Banskobystrickém kraji, mzdy a platy činily 1,35 % celkových běžných výdajů. Druhý

nejmenší podíl byl v kraji Prešovském, zde platy činily 1,63 %. Největší podíl platů byl pak v kraji Trenčínském a to 2,02 %.

Graf 24: Podíl platů ve veřejné správě na celkových běžných výdajích slovenských krajů v roce 2017

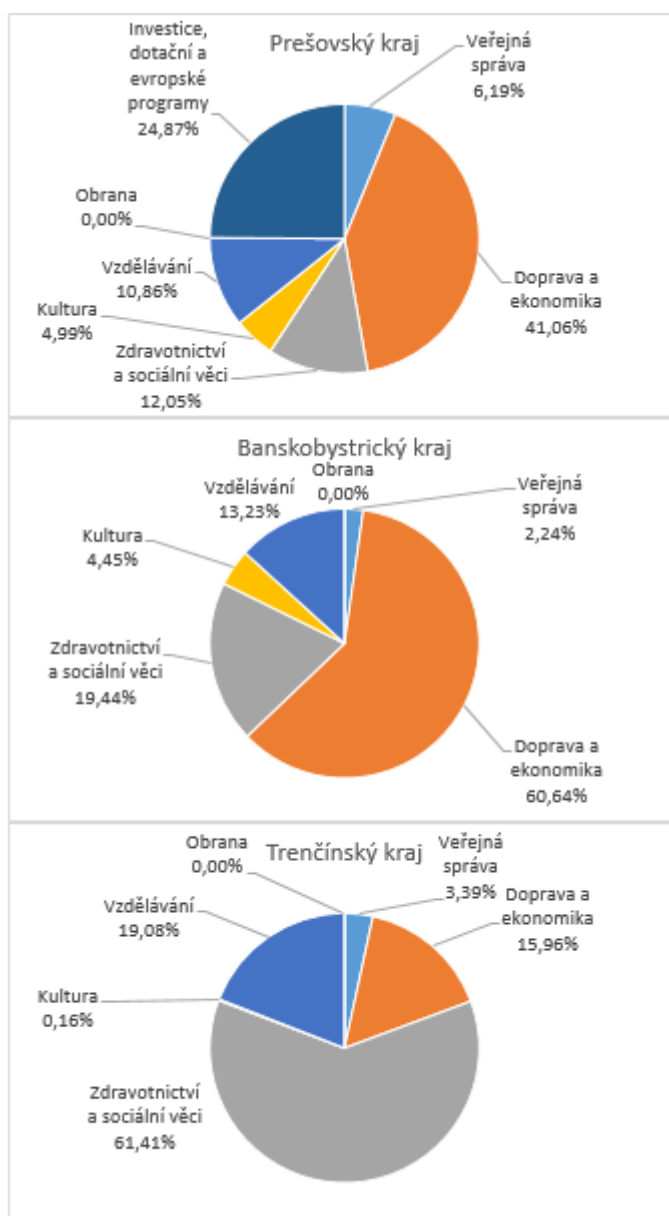

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčínského kraje

Na grafu č. 25 je znázorněna struktura kapitálových výdajů slovenských krajů v roce 2017.

Pro Prešovský a Banskobystrický kraj byla v roce 2017 oblastí s nejvyšším objemem alokovaných prostředků oblast dopravy a ekonomiky, konkrétně u Prešovského kraje činila 41,06 % celkových kapitálových výdajů a u Banskobystrického 60,64 %. Kraj Trenčínský do této oblasti alokoval 15,96 % finančních zdrojů, daleko více finančních prostředků totiž alokoval do oblasti zdravotnictví a sociálních věcí, konkrétně 61,41 %. Oblast zdravotnictví a sociálních věcí byla Prešovským krajem financována 12,05 % a krajem Banskobystrickým 19,44 %. Prešovský kraj vynaložil velký objem financí do oblasti investic, dotačních a evropských programů, konkrétně 24,87 %. Další oblastí alokovaných finančních zdrojů byla oblast vzdělávání. Prešovský kraj vynaložil 10,86 % finančních prostředků, kraj Banskobystrický 13,23 % a kraj Trenčínský 19,08 %. Oblast veřejné správy činila pro Prešovský kraj 6,19 %, pro Banskobystrický 2,24 % a pro Trenčínský 3,39 %. Nejmenší objem alokovaných finančních prostředků připadá na kulturu a obranu.

Graf 25: Struktura kapitálových výdajů slovenských krajů v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčinského kraje

6.4.5 Komparace příjmů českých a slovenských krajů

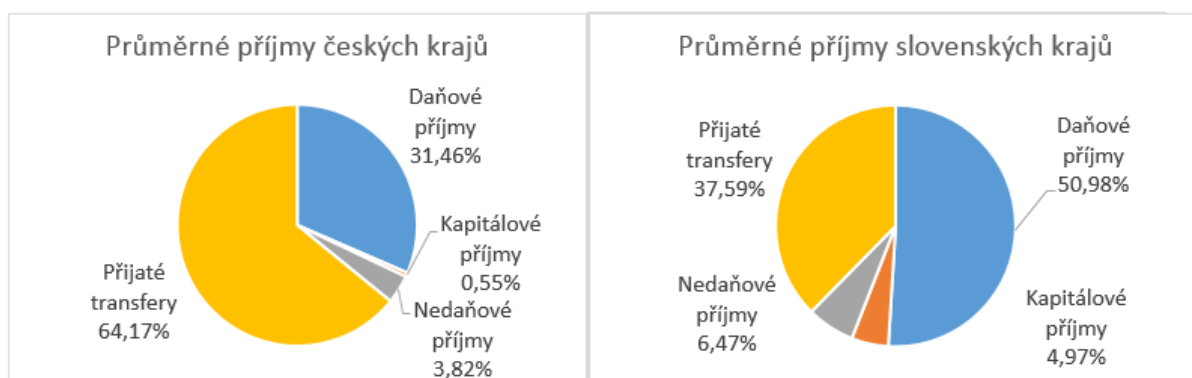
Na grafu č. 26 jsou znázorněny průměrné příjmy 3 českých a 3 slovenských krajů za roky 2010-2017

Majoritním příjmem českých krajů byly přijaté transfery, činily 64,17 %. Příjmy daňové činily 31,46 %, příjmy nedaňové 3,82 % a příjmy kapitálové 0,55 %. Slovenským největším příjmem jsou naopak příjmy daňové, tvoří 50,98 % celkových příjmů, druhý největší objem

financí pak slovenské kraje získávají z grantů a transferů, konkrétně 37,59 %. Nedaňové příjmy tvoří 6,47 % a příjmy kapitálové 4,97 %

Mezi největší příjem českých krajů tedy patří příjmy z přijatých transferů, naopak slovenským majoritním příjmem jsou příjmy daňové. U obou zemí pak shodně zauímají poslední místa v objemu přijatých finančních prostředků nedaňové příjmy a následně příjmy kapitálové, ty mají na příjmech krajů obou zemí jen minimální podíl.

Graf 26: Komparace průměrných příjmů českých a slovenských krajů za roky 2010-2017

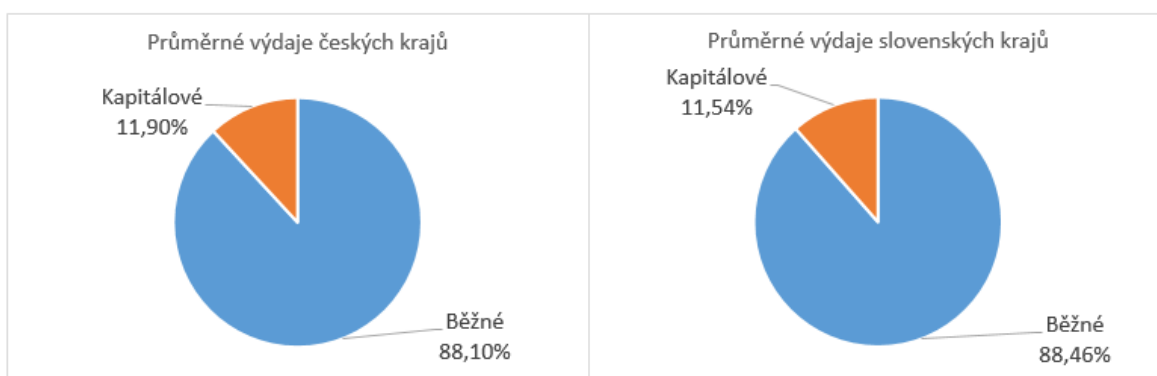

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR a ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčinského kraje

6.4.6 Komparace výdajů českých a slovenských krajů

Na grafu č. 27 jsou znázorněny průměrné výdaje 3 českých a 3 slovenských krajů za roky 2010-2017

Graf 27: Komparace průměrných výdajů českých a slovenských krajů za roky 2010-2017

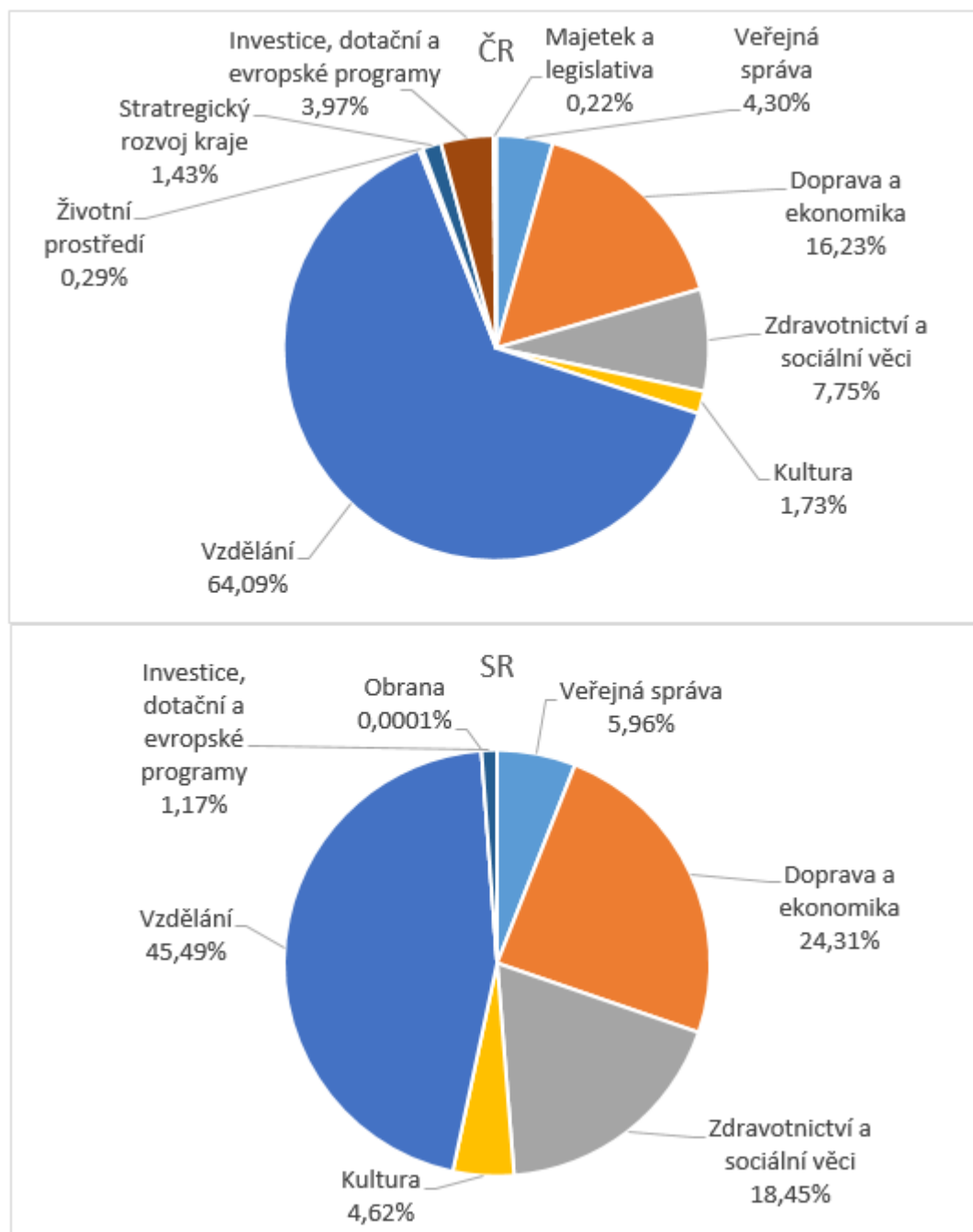
Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva financí ČR a ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčinského kraje

Majoritním výdajem českých i slovenských krajů byly výdaje běžné, u obou zemí činily okolo 90 %, u České republiky to bylo konkrétně 88,1 % a u Slovenské republiky 88,46 %. Výdaje kapitálové pak u obou zemí představovaly ten nižší výdaj, činící okolo 12 % celkových výdajů.

Na grafu č. 28 jsou znázorněny průměrné běžné výdaje 3 českých a 3 slovenských krajů za roky 2010-2017

Majoritní oblastí, kam kraje obou zemí alokují své finanční prostředky, je oblast vzdělání. U krajů České republiky tato oblast v období 2010-2017 tvořila 64,09 % běžných výdajů, u krajů Slovenské republiky tato oblast činila 45,49 %. Druhou největší oblastí byla pro kraje obou států oblast dopravy a ekonomiky, konkrétně u českých krajů činila v průměru 16,23 % běžných výdajů a u krajů slovenských činila 24,31 %. I třetí nejčastější oblastí alokace finančních prostředků byla pro kraje obou států stejná, touto oblastí bylo zdravotnictví a sociální věci. U krajů České republiky činila tato oblast průměrně 7,75 % celkových běžných výdajů a u krajů Slovenské republiky pak 18,45 %. Další oblastí alokace byla veřejná správa, české kraje na tuto oblast vynaložily v průměru 4,3 % celkových běžných výdajů a kraje slovenské 5,96 %. Oblastí, s jedním z nejmenších objemů alokovaných zdrojů je opět pro kraje obou zemí oblast kultury. České kraje na kulturu alokovaly v průměru 1,73 % celkových zdrojů a kraje slovenské 4,62 %. U krajů české republiky pak bylo minimální množství výdajů alokováno na oblasti životního prostředí, strategického rozvoje kraje, majetku a legislativy a investic.

Graf 28: Komparace struktury průměrných běžných výdajů českých a slovenských krajů za roky 2010-2017

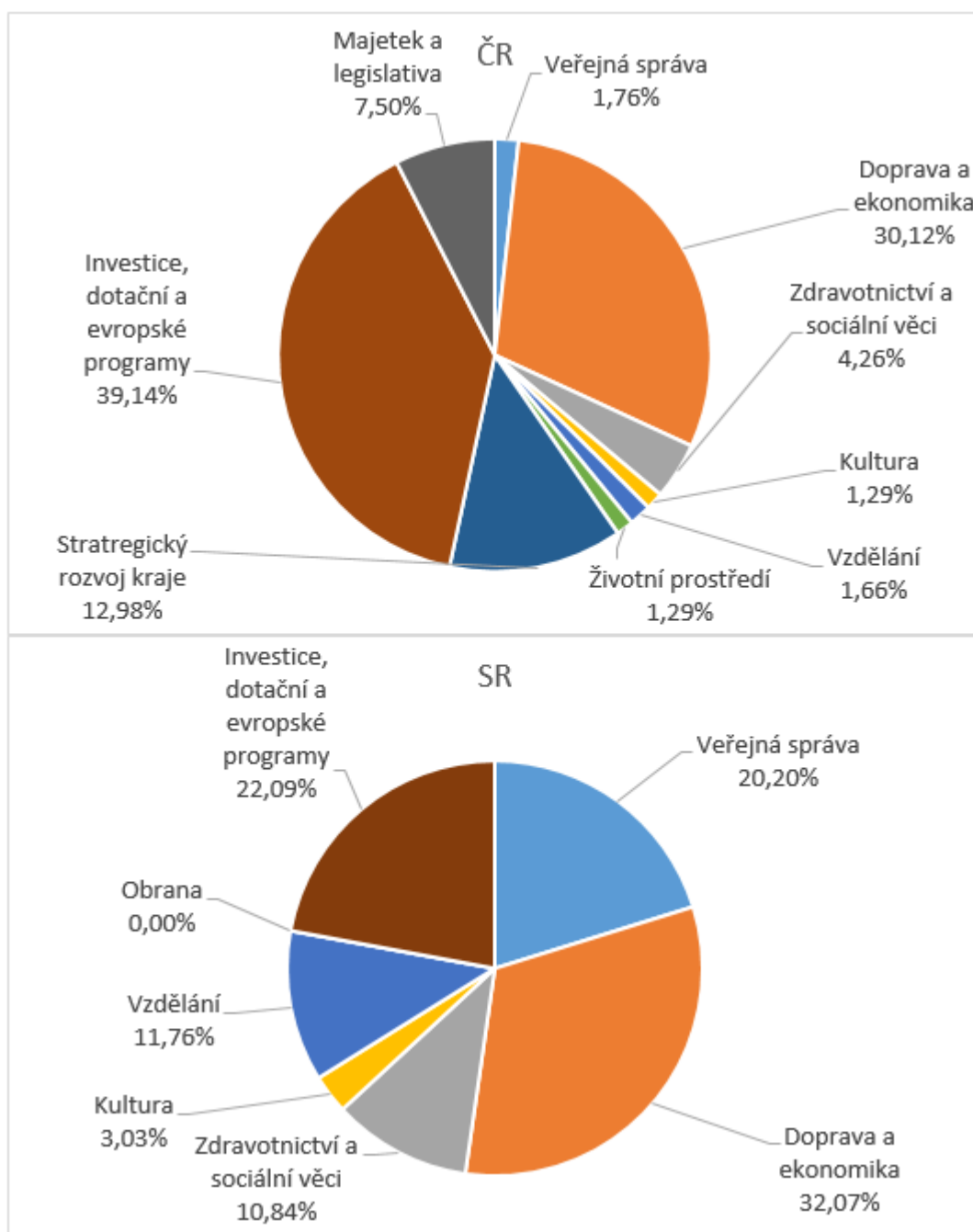

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Ústeckého, Olomouckého a Zlínského kraje a ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčinského kraje

Na grafu č. 29 jsou znázorněny průměrné kapitálové výdaje 3 českých a 3 slovenských krajů za roky 2010-2017

Největším kapitálovým výdajem krajů České republiky byla s průměrem 39,14 % oblast investic, dotačních a evropských programů, u krajů Slovenské republiky byla tato oblast druhou nejčastější a činila 22,09 %. Oblast dopravy a ekonomiky činila u českých krajů v průměru 30,12 % celkových kapitálových výdajů, u krajů slovenských pak 32,07 % (a byla tak oblastí s majoritním množstvím alokovaných finančních prostředků). Pro kraje České republiky byla třetí nejčastější oblastí alokovaných prostředků oblast strategického rozvoje kraje, činila 12,98 %. U slovenských krajů byla třetí nejčastější oblastí veřejná správa, činící 20,2 % (u českých krajů zaujímal tato oblast pouhých 1,76 % celkových kapitálových výdajů). České kraje oproti krajům slovenským vynakládaly o hodně méně finančních prostředků na vzdělání, a to v průměru pouhých 1,66 %, oproti tomu kraje slovenské na vzdělání vynakládaly v průměru 11,76 %. Stejná situace byla znamenána i kapitálových výdajů na zdravotnictví a sociální věci. Kraje České republiky do této oblasti alokovaly pouhých 4,92 %, kdežto kraje Slovenské republiky 10,84 %. Kraje obou států pak nevynaložily velké množství financí na oblast kultury, která u českých krajů činila 1,29 % a u krajů slovenských 3,03 %. Kraje České republiky též vynaložily některé finanční výdaje na oblasti, které u slovenských krajů chyběly, jako je například životní prostředí (1,29 %) či majetek a legislativa (7,05 %).

Graf 29: Komparace struktury průměrných kapitálových výdajů českých a slovenských krajů za roky 2010-2017

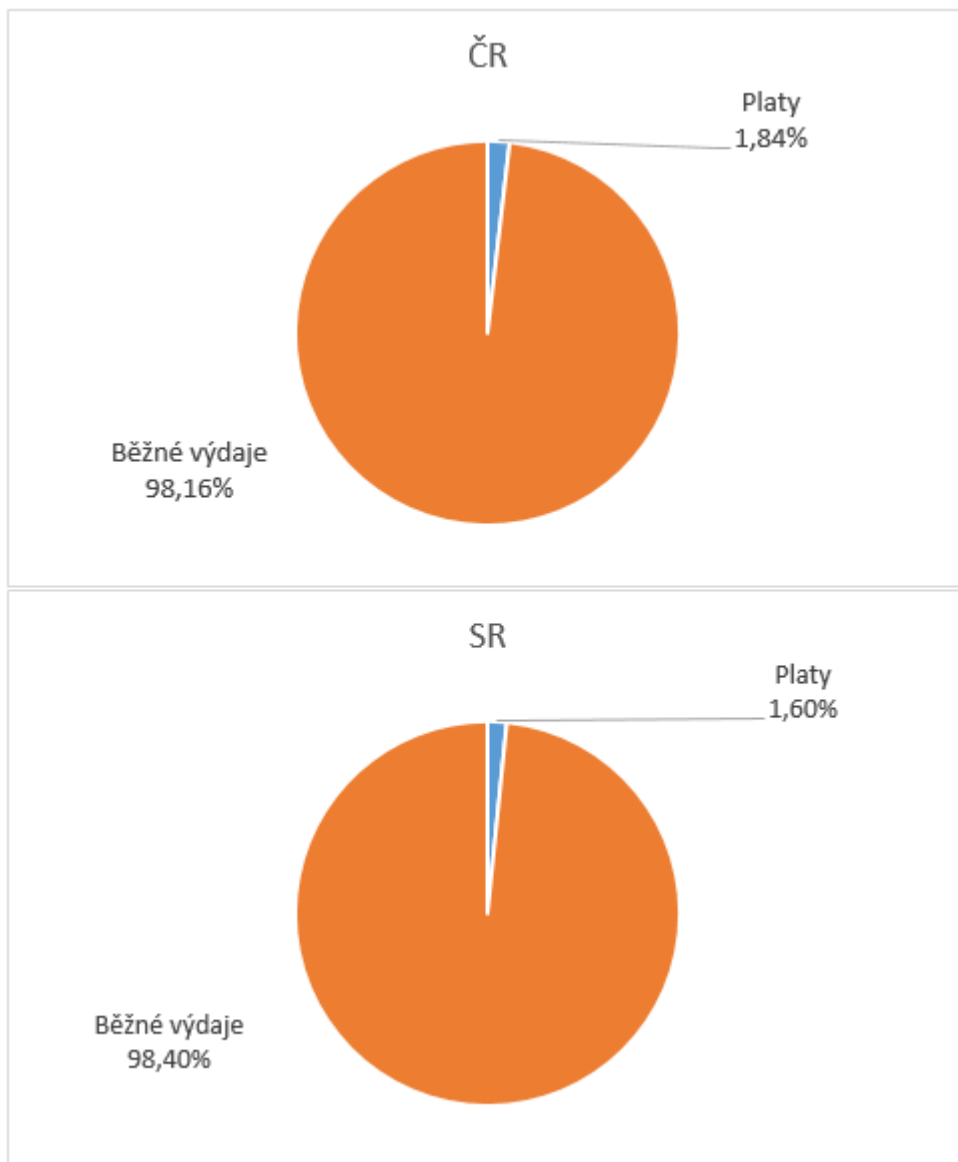
Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Ústeckého, Olomouckého a Zlínského kraje a ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčinského kraje

6.4.7 Komparace výdajů na mzdy českých a slovenských krajů za roky 2010-2017

Na grafu č. 30 jsou znázorněna komparace podílu platů veřejné správy na průměrných běžných výdajích 3 českých a 3 slovenských krajů za roky 2010-2017.

Kraje České a Slovenské republiky mají podobný podíl platů na celkových běžných výdajích. U krajů českých je tento podíl 1,84 % a u krajů slovenských 1,6 %.

Graf 30: Komparace podílu platů veřejné správy na průměrných běžných výdajích 3 českých a 3 slovenských krajů za roky 2010-2017

Zdroj: Vlastní zpracování ze závěrečných účtů Ústeckého, Olomouckého a Zlínského kraje a ze závěrečných účtů Prešovského, Banskobystrického a Trenčínského kraje

7 Závěr

Česká i slovenská rozpočtová soustava rozeznává veřejné rozpočty, které se dělí na centralizované (státní rozpočet) a decentralizované (rozpočty obcí a měst a rozpočty vyšších územních celků) a taktéž rozeznává mimorozpočtové fondy. Slovenská rozpočtová soustava však navíc k soustavě veřejných rozpočtů a soustavě mimorozpočtových fondů rozeznává i soustavu rozpočtů veřejnoprávních neziskových organizací.

Mezi příjmy českých krajů patří příjmy daňové, které obsahují daně svěřené a daně sdílené, součástí daňových příjmů jsou tedy daně následující: daně a poplatky z vybraných činností a služeb, daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty. Dále české kraje disponují příjmy nedaňovými, příjmy kapitálovými a příjmy z transferů. Skladba příjmů krajů Slovenské republiky je obdobná, tj. příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a transfery. Rozdíl mezi českými a slovenskými kraji tkví v tom, že příjmy daňové obsahují pouze daně sdílené – daň z příjmů fyzických osob a až do roku 2015 obsahovaly též příjmy z daně z motorových vozidel, která se však onoho roku 2015 stala součástí státního rozpočtu Slovenské republiky (pro slovenské kraje byl, jakožto forma kompenzace, zvýšen podíl na dani z příjmu fyzických osob).

Po provedené analýze struktury příjmů a následné komparaci bylo zjištěno, že mezi největší příjmy českých krajů patřily přijaté transfery, v průměru činily 64,17 %, druhým největším příjmem byly příjmy daňové, činící 31,46 % (v průměru nejvíce daňových příjmů pochází z daně z přidané hodnoty), dalším příjmem českých krajů byly příjmy nedaňové, činící 3,82 %, v průměru nejmenším příjmem byly pro české kraje příjmy kapitálové, které činily pouhých 0,55 %. Financování slovenských krajů je oproti těm českým poněkud rozdílné. Majoritním příjmem byly za sledované období příjmy daňové, které se na celkových příjmech slovenských krajů podílely průměrně 50,98 %. Druhým největším příjmem byly transfery, které zaujímaly v průměru 37,59 % celkových příjmů slovenských krajů, příjmy nedaňové pak činily 6,47 % a nejmenším zdrojem příjmů byly kapitálové příjmy, činící 4,97 %.

Po provedené analýze struktury a komparaci průměrných výdajů českých a slovenských krajů za období 2010-2017 bylo zjištěno, že poměr běžných a kapitálových výdajů je u obou zemí velice podobný. U krajů České republiky činily běžné výdaje v průměru 88,1 % celkových

výdajů a u krajů Slovenské republiky činily 88,46 %. Kapitálové výdaje pak v českých krajích 11,9 % a v krajích slovenských 11,54 %.

Byla též provedena analýza a komparace struktury průměrných běžných a průměrných kapitálových výdajů České a Slovenské republiky. Co se týče běžných výdajů, pak majoritní oblastí alokace finančních prostředků byla pro kraje obou států oblast vzdělání, u českých krajů tvořila tato oblast 64,09 % celkových běžných výdajů, pro slovenské kraje 43,06 %. Druhou největší oblastí byla pro kraje obou států oblast dopravy a ekonomiky, konkrétně u českých krajů činila v průměru 16,23 % běžných výdajů a u krajů slovenských činila 24,6 %. I třetí nejčastější oblast alokace finančních prostředků byla pro kraje obou států stejná, touto oblastí bylo zdravotnictví a sociální věci. U krajů České republiky činila tato oblast průměrně 7,75 % celkových běžných výdajů a u krajů Slovenské republiky pak 18,67 %. Další oblastí alokace byla veřejná správa, české kraje na tuto oblast vynaložily v průměru 4,03 % celkových běžných výdajů a kraje slovenské 6,03 %. Oblastí, s jedním z nejmenších objemů alokovaných zdrojů je opět pro kraje obou zemí oblast kultury.

V oblasti struktury kapitálových výdajů byla pro české kraje nejistějším kapitálovým výdajem s průměrem 39,14 % oblast investic, dotačních a evropských programů, u krajů Slovenské republiky byla tato oblast druhou nejčastější a činila 22,09 %. Oblast dopravy a ekonomiky činila u českých krajů v průměru 30,12 % celkových kapitálových výdajů, u krajů slovenských pak 32,07 % (a byla tak oblastí s majoritním množstvím alokovaných finančních prostředků). Pro kraje České republiky byla třetí nejčastější oblastí alokovaných prostředků oblast strategického rozvoje kraje, činila 12,98 %. U slovenských krajů byla třetí nejčastější oblastí veřejná správa, činící 20,2 % (u českých krajů zaujímala tato oblast pouhých 1,7 % celkových kapitálových výdajů). České kraje oproti krajům slovenským vynakládaly o hodně méně finančních prostředků na vzdělání, a to v průměru pouhých 1,66 %, oproti tomu kraje slovenské na vzdělání vynakládaly v průměru 11,76 %. Stejná situace byla znamenána i u kapitálových výdajů na zdravotnictví a sociální věci. Kraje České republiky do této oblasti alokovaly pouhých 4,26 %, kdežto kraje Slovenské republiky 10,84 %. Kraje obou států pak nevynaložily velké množství financí na oblast kultury, která u českých krajů činila 1,29 % a u krajů slovenských 3,03 %. Kraje České republiky též vynaložily některé finanční výdaje na oblasti, které u slovenských krajů chyběly, jako je například životní prostředí (1,28 %) či majetek a legislativa (7,45 %).

Z provedené komparace podílů platů na celkových běžných výdajích vyplynulo, že co se týká nákladnosti chodu českých a slovenských úřadů z personálního hlediska, mají oba státy podobnou nákladnost, avšak o něco více nákladnější je provozovat kraje české, zde činil podíl platů na celkových běžných výdajích průměrně 1,84 %, u krajů slovenských činil průměrně 1,6 %.

Hlavním rozdílem z pohledu příjmů je to, že u českých krajů dochází k dělení na daně sdílené a svěřené, slovenské kraje položku svěřených daní nemají, mají pouze podíl na daních sdílených. Největším příjmem českých krajů jsou přijaté transfery, u krajů slovenských jsou největším příjmem příjmy daňové. U českých krajů jsou příjmy daňové na druhém místě, u krajů slovenských jsou na druhém místě transfery. U krajů obou zemí jsou nejméně čtvrtým příjmem příjmy kapitálové.

Co se týká obecné struktury výdajů českých a slovenských krajů, pak samotná struktura výdajů se nijak výrazně neliší, podíly na jednotlivých položkách jsou přibližně stejné, tedy majorita výdajů jsou výdaje běžné.

Z hlediska detailní struktury běžných výdajů jsou rozdíly patrné a to z hlediska množství financovaných oblastí, české kraje jich financují více. Primárním výdajem je pro kraje obou zemí oblast vzdělání, avšak kraje české tuto oblast financují více.

Z hlediska struktury kapitálových výdajů je největším výdajem českých krajů oblast investic, pro slovenské kraje pak doprava a ekonomika. Velký rozdíl ve struktuře kapitálových výdajů je v oblasti veřejné správy, kterou slovenské kraje financují mnohem více.

Seznam použitých zdrojů

Knížní

1. BRENNAN, Geoffrey a James M. BUCHANAN, c1980. *The power to tax: analytical foundations of a fiscal constitution*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 0-521-02792-6.
2. BUCHANAN, James, 1965. *An Economic Theory of Clubs*. *Economica*, sv. 32, č. 125, s. 1-14.
Dostupné z:
http://lib.cufe.edu.cn/upload_files/other/4_20140522035029_27_Buchanan%20Club%20Theory.pdf
3. BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-116-4.
4. ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ, 2011. *Základy financí*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3669-3.
5. DVOŘÁK, Pavel. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. V Praze: C.H. Beck, 2008. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-075-1.
6. HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada, 2012. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3779-9.
7. HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance: teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-298-4.
8. HOLMAN, Robert, 2001. *Ekonomie*. 2. preprac. a dopl. vyd. Praha: C.H.Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-387-6.
9. HRONOVÁ, Stanislava a Richard HINDLS. *Národní účetnictví: koncept a analýzy*. V Praze: C.H. Beck, 2000. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-235-7.
10. JÍLEK, Milan, 2008. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-3553.

11. KISLINGEROVÁ, Eva, 2011. *Nová ekonomika: nové příležitosti?*. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-403-2.
12. KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2.
13. KUDLOVÁ, Zuzana a Jaroslav DUGAS, 2017. *Financie, účetnictvo, dane 2017 a ich právne aspekty so zameraním na súčasné problémy I.: Elektronický recenzovaný zborník vedeckých prác* [online]. Košice: Katedra finančného riadenia podniku [cit. 2019-02-13]. ISBN 978-80-225-4453-5.
Dostupné z:
<https://books.google.cz/books?id=WkJLDwAAQBAJ&pg=PT45&dq=rozpo%C4%8Dtov%C3%A1+s%C3%BAstava+slovenskej+republiky&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiUs43YvbfGAhU7xMQBHc1HCm0Q6AEIKTAA#v=onepage&q&f=false>
14. LAJTKEPOVÁ, Eva, 2013. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-861-8.
15. MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL, 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5561-8.
16. MUSGRAVE, Richard Abel a Peggy B. MUSGRAVE. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-76-4.
17. OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK, 2010. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 261 s. Expert (Grada). ISBN 9788024732282.
18. OATES, Wallace E., 1991, *Fiskální federalismus: přehled teoretického výzkumu a praktických výsledků*. Finance a úvěr, sv. 41, č. 6, s. 261-277.
Dostupné z:
http://journal.fsv.cuni.cz/storage/2491_199106wo.pdf
19. OATES, Wallace E., 1999, *An Essay on Fiscal Federalism*. Journal of Economic Literature, sv. 31, č. 3, s. 1120-1149.
Dostupné z:
<http://econweb.umd.edu/~oates/research/fiscalfederalism.pdf>

20. OATES, Wallace E., 2005, *Toward Second-Generation Theory of Fiscal Federalism*. International Tax and Public Finance, sv.12, s. 349-373
Dostupné z:
https://www.researchgate.net/publication/5148276_Toward_A_Second-Generation_Theory_of_Fiscal_Federalism?enrichId=rgreq-b5d9604b68ecf3d974903f1748b82fed-XXX&enrichSource=Y292ZXJQYWdlOzUxNDgyNzY7QVM6MTA0NTYyMDY5MzQ0MjU5QDE0MDE5NDA5NDgyNzE%3D&el=1_x_2&esc=publicationCoverPdf
21. OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-342-4.
22. PEKOVÁ, Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press. ISBN 80-7261-086-4.
23. PEKOVÁ, Jitka, 2008. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-358-4.
24. PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.
25. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-936-4.
26. PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.
27. RODDEN, J, 2003. *Reviving Leviathan: Fiscal Federalism and the Growth of Government*. International Organization, 57(4), 695-729.
doi:10.1017/S0020818303574021
Dostupné z:
<https://www.cambridge.org/core/journals/international-organization/article/reviving-leviathan-fiscal-federalism-and-the-growth-of-government/15B14863E625FB2BD34D6F91F933AA87>

28. ŠPALEK, Jiří, 2011. *Veřejné statky: teorie a experiment*. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-353-0.
29. TETŘEVOVÁ, Liběna, 2008. *Veřejná ekonomie*. Praha, Česká republika: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-79-5.
30. TIEBOUT, Charles M., 1956. *A Pure Theory of Local Expenditures*, *The Journal of Political Economy*, sv. 64, č. 5, s. 416–424.
Dostupné z:
<https://www.journals.uchicago.edu/doi/pdfplus/10.1086/257839>
31. TOMÁŠKOVÁ, Eva, 2006. *Veřejné finance*. 1., vyd. Brno, Česká republika: Masarykova univerzita. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. ISBN 80-210-4177-3.
32. ŽÁRSKA, Elena a Dušan KOZOVSKÝ, 2008. *Teoretické a praktické aspekty fiškálnej decentralizácie*. Bratislava: Ekonóm. ISBN 978-80-225-2466-7.

Internetové

1. Banskobystrický kraj. *Sprievodca po Slovensku* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.sprievodcaposlovensku.com/banskobystricky-kraj/kraj-popis/>
2. Databáze regionálních účtů: Hrubý domácí produkt v běžných cenách, *Český statistický úřad* [online]. 2019 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.presmsocas>
3. Databáze regionálních účtů: Charakteristika kraje, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Olomouci* [online]. 2019 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xm/charakteristika_kraje
4. Databáze regionálních účtů: HDP, regionální účty, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Olomouci* [online]. 2019 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xm/hdp-xm>

5. HDP, regionální účty, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem* [online]. 2019 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xu/hdp-xu>
6. HDP, regionální účty, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ ve Zlíně* [online]. 2019 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/hdp-xz>
7. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Banskobystrický VÚC 2010, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2007 – 2010 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9006&y=2010>
8. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Banskobystrický VÚC 2011, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2008 – 2011 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9006&y=2011>
9. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Banskobystrický VÚC 2012, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2009 – 2012 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9006&y=2012>
10. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Banskobystrický VÚC 2013, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2010 – 2013 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9006&y=2013>
11. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Banskobystrický VÚC 2014, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2011 – 2014 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9006&y=2014>
12. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Banskobystrický VÚC 2015, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2012 – 2015 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9006&y=2015>
13. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Banskobystrický VÚC 2016, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2013 – 2016 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9006&y=2016>

14. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Banskobystrický VÚC 2017, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2014 – 2017 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9006&y=2017>
15. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Trenčianský VÚC 2010, *Hospodarenieobci.sk* [online]. [cit. 2019-02-24]. ©2007 – 2010 Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9003&y=2010>
16. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Trenčianský VÚC 2011, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2008 – 2011 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9003&y=2011>
17. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Trenčianský VÚC 2012, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2009 – 2012 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9003&y=2012>
18. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Trenčianský VÚC 2013, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2010 – 2013 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z:
19. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Trenčianský VÚC 2014, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2011 – 2014 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9003&y=2014>
20. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Trenčianský VÚC 2015, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2012 – 2015 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9003&y=2015>
21. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Trenčianský VÚC 2016, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2013 – 2016 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9003&y=2016>
22. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Trenčianský VÚC 2017, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2014 – 2017 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9003&y=2017>

23. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Prešovský VÚC 2010, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2007 – 2010 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9007&y=2010>
24. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Prešovský VÚC 2011, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2008 – 2011 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9007&y=2011>
25. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Prešovský VÚC 2012, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2009 – 2012 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9007&y=2012>
26. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Prešovský VÚC 2013, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2010 – 2013 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9007&y=2013>
27. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Prešovský VÚC 2014, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2011 – 2014 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9007&y=2014>
28. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Prešovský VÚC 2015, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2012 – 2015 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9007&y=2015>
29. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Prešovský VÚC 2016, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2013 – 2016 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9007&y=2016>
30. Hospodárenie miest, obcí a vyšších územnosprávnych celkov: Prešovský VÚC 2017, *Hospodarenieobci.sk* [online]. ©2014 – 2017 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.hospodarenieobci.sk/profily/?ID=9007&y=2017>

31. Charakteristika kraje, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem* [online]. 2017 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/61165702/33008518chcz.pdf/b25e327b-9b81-4828-ae44-dce10771f305?version=1.3>
32. Charakteristika kraje, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ ve Zlíně* [online]. 2017 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_kraje
33. Charakteristika kraje, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Olomouci* [online]. 2019 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xm/charakteristika_kraje
34. Koliko štát vybral? 2010, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2010/>
35. Koliko štát vybral? 2011, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: [ps://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2011/](https://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2011/)
36. Koliko štát vybral? 2012, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2012/>
37. Koliko štát vybral? 2013, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2013/>
38. Koliko štát vybral? 2014, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2014/>
39. Koliko štát vybral? 2015, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2015/>
40. Koliko štát vybral? 2016, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2016/>

41. Koľko štát vybral? 2017, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/kv-pus-pv/2017/>
42. Koľko štát minul? 2010, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2010/>
43. Koľko štát minul? 2011, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2011/>
44. Koľko štát minul? 2012, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2012/>
- Koľko štát minul? 2013, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2013/>
45. Koľko štát minul? 2014, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2014/>
46. Koľko štát minul? 2015, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2015/>
47. Koľko štát minul? 2016, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2016/>
48. Koľko štát minul? 2017, *Cena štátu* [online]. INESS [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://cenastatu.sme.sk/km-us-vv/2017/>
49. Malý lexikon obcí Českej republiky - 2017, *Český statistický úrad* [online]. 2017 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2017>
50. Návrh záverečného účtu BBSK za rok 2010. *Banskobystrický samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.bbsk.sk/Portals/0/Files/navrh-zaverecneho-uctu-bbsk-za-rok-2010.pdf>

51. Návrh záverečného účtu BBSK za rok 2011. *Banskobystrický samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.bbsk.sk/Portals/0/Files/zaverecny-ucet-bbsk-2011.pdf>
52. Návrh záverečného účtu BBSK za rok 2012. *Banskobystrický samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.bbsk.sk/Portals/0/Files/zaverecny-ucet-bbsk-za-rok-2012.pdf>
53. Návrh záverečného účtu BBSK za rok 2013. *Banskobystrický samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.bbsk.sk/Portals/0/Files/navrh-zaverecneho-uctu-bbsk-za-rok-2010.pdf>
54. Návrh záverečného účtu BBSK za rok 2014. *Banskobystrický samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.bbsk.sk/Portals/0/BB/2014/Zaverecny_%20ucet_BBSK_2014.pdf
55. Návrh záverečného účtu BBSK za rok 2015. *Banskobystrický samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.bbsk.sk/Portals/0/01%20Urad%20BBSK/Odd_financii/zaverecny%20ucet%202015/Z%C3%A1vere%C4%8Dn%C3%BD%20%C3%BA%C4%8Det%20BBSK%202015.pdf
56. Návrh záverečného účtu BBSK za rok 2016. *Banskobystrický samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.bbsk.sk/Portals/0/01%20Urad%20BBSK/Odd_financii/Z%C3%A1vere%C4%8Dn%C3%BD%20%C3%BA%C4%8Det/Zaverecny_ucet_BBSK%20za%20rok%202016.pdf
57. Návrh záverečného účtu BBSK za rok 2017. *Banskobystrický samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.bbsk.sk/Portals/0/01%20Urad%20BBSK/Odd_financii/Z%C3%A1vere%C4%8Dn%C3%BD%20%C3%BA%C4%8Det/Z%C3%A1vere%C4%8Dn%C3%BD%20%C3%BA%C4%8Det%20BBSK%20-%202017.pdf

58. Prešovský kraj. *Sprievodca po Slovensku* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.sprievodcaposlovensku.com/presovsky-kraj/>
59. Regionálny hrubý domáci produkt (v bežných cenách). *Štatistický úrad Slovenskej republiky* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: [http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID\(%22iE4AE24456DDC4A849B0F3372E2C731CA%22\)&ui.name=Region%C3%A1lny%20hrub%C3%BD%20dom%C3%A1ci%20produkt%20\(v%20be%C5%BEen%C3%BDch%20cen%C3%A1ch\)%20\[nu3001rr\]&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2Fcognosext%2Fcps4%2Fportlets%2Fcommon%2Fclose.html&run.outputLocale=sk&fbclid=IwAR1anWxW0dpC_aYC11W9GZoqTYjNu9V1E4s0K6LJgADEzAJPKFwcr8nMNZ0](http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22iE4AE24456DDC4A849B0F3372E2C731CA%22)&ui.name=Region%C3%A1lny%20hrub%C3%BD%20dom%C3%A1ci%20produkt%20(v%20be%C5%BEen%C3%BDch%20cen%C3%A1ch)%20[nu3001rr]&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2Fcognosext%2Fcps4%2Fportlets%2Fcommon%2Fclose.html&run.outputLocale=sk&fbclid=IwAR1anWxW0dpC_aYC11W9GZoqTYjNu9V1E4s0K6LJgADEzAJPKFwcr8nMNZ0)
60. Rozpočtová sústava. *Economic World* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://economicworld.eu/financie/rozpocetova-sustava>
61. Schéma rozdelení rozpočtového určení daní (RUD) v roce 2016, *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2016 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2016/schema-rozdeleni-rozpocetoveho-urceni-dan-23647>
62. Srovnání krajů v České republice - 2018: ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/1-zakladni-charakteristika-okresy-fv603bsdoyo>
63. Trenčiansky kraj. *Sprievodca po Slovensku* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.sprievodcaposlovensku.com/trenciansky-kraj/kraj-popis/>
64. Územní monitor, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2018/kraje/>
65. Územní monitor: Olomoucký kraj 2010, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2010/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>

66. Územní monitor: Olomoucký kraj 2011, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2011/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>
67. Územní monitor: Olomoucký kraj 2012, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2012/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>
68. Územní monitor: Olomoucký kraj 2013, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2013/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>
69. Územní monitor: Olomoucký kraj 2014, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>
70. Územní monitor: Olomoucký kraj 2015, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>
71. Územní monitor: Olomoucký kraj 2016, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2016/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>
72. Územní monitor: Olomoucký kraj 2017, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2017/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-vydaje-druhovy>
73. Územní monitor: Ústecký kraj 2010, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2010/kraje/detail/CZ042>
74. Územní monitor: Ústecký kraj 2011, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2011/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>

75. Územní monitor: Ústecký kraj 2012, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2012/kraje/krajsky-urad/70892156#rozpocet-prijmy-druhovy>
76. Územní monitor: Ústecký kraj 2013, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2013/kraje/krajsky-urad/70892156#rozpocet-prijmy-druhovy>
77. Územní monitor: Ústecký kraj 2014, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/kraje/krajsky-urad/70892156#rozpocet-prijmy-druhovy>
78. Územní monitor: Ústecký kraj 2015, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2015/kraje/krajsky-urad/70892156#rozpocet-prijmy-druhovy>
79. Územní monitor: Ústecký kraj 2016, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2016/kraje/krajsky-urad/70892156#rozpocet-prijmy-druhovy>
80. Územní monitor: Ústecký kraj 2017, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2017/kraje/krajsky-urad/70892156#rozpocet-prijmy-druhovy>
81. Územní monitor: Zlínský kraj 2010, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2010/kraje/krajsky-urad/70891320#rozpocet-prijmy-druhovy>
82. Územní monitor: Zlínský kraj 2011, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2011/kraje/krajsky-urad/60609460#rozpocet-prijmy-druhovy>
83. Územní monitor: Zlínský kraj 2012, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2012/kraje/krajsky-urad/70891320#rozpocet-prijmy-druhovy>

84. Územní monitor: Zlínský kraj 2013, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2013/kraje/krajsky-urad/70891320#rozpocet-prijmy-druhovy>
85. Územní monitor: Zlínský kraj 2014, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/kraje/krajsky-urad/70891320#rozpocet-prijmy-druhovy>
86. Územní monitor: Zlínský kraj 2015, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2015/kraje/krajsky-urad/70891320#rozpocet-prijmy-druhovy>
87. Územní monitor: Zlínský kraj 2016, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2016/kraje/krajsky-urad/70891320#rozpocet-prijmy-druhovy>
88. Územní monitor: Zlínský kraj 2017, *Monitor MFČR* [online]. [cit. 2019-03-19].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2017/kraje/krajsky-urad/70891320#rozpocet-prijmy-druhovy>
- 89.
90. Zaměstnanost, nezaměstnanost, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Olomouci* [online]. 2019 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xm/zamestnanost-xm>
91. Zaměstnanost, nezaměstnanost, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem* [online]. 2019 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xu/zamestnanost-xu>
92. Zaměstnanost, nezaměstnanost, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ ve Zlíně* [online]. 2019 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/zamestnanost-xz>
93. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=131&r=2000>

94. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů

Dostupné z:

<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=483/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo zakona smlouvy>

95. Zákon č. 564/2000 Sb., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Dostupné z:

<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-564/znenie-20050101>

96. Zákon č. 1/2005 Sb., Zákon, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Dostupné z:

<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo zakona smlouvy>

97. Zákon č. 295/2012 Sb., Zákon, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Dostupné z:

<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=295/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo zakona smlouvy>

98. Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2010. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zaverecny-ucet-olomouckeho-kraje-za-rok-2010-cl-1062.html>
- Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2011. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zaverecny-ucet-olomouckeho-kraje-za-rok-2011-cl-1347.html>
99. Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2012. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zaverecny-ucet-olomouckeho-kraje-za-rok-2012-cl-1633.html>
100. Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2013. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zaverecny-ucet-olomouckeho-kraje-za-rok-2013-cl-3049.html>
101. Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2014. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zaverecny-ucet-olomouckeho-kraje-za-rok-2014-cl-3556.html>
102. Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2015. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zaverecny-ucet-olomouckeho-kraje-za-rok-2015-cl-3983.html>
103. Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2016. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zaverecny-ucet-olomouckeho-kraje-za-rok-2016-cl-4331.html>
104. Závěrečný účet Olomouckého kraje za rok 2017. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zaverecny-ucet-olomouckeho-kraje-cl-107.html>
105. Závěrečný účet PSK za rok 2010. *Prešovský samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet/rozpocet-2010/>

106. Záverečný účet PSK za rok 2011 *Prešovský samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet/rozpocet-2011/>
107. Záverečný účet PSK za rok 2012. *Prešovský samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet/rozpocet-2012/>
108. Záverečný účet PSK za rok 2013. *Prešovský samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet/rozpocet-2013/zaverecny-ucet-psk-za-rok-2013-2.html>
109. Záverečný účet PSK za rok 2014. *Prešovský samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet/rozpocet-2014/zaverecny-ucet-psk-za-rok-2014.html>
110. Záverečný účet PSK za rok 2015. *Prešovský samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet/rozpocet-2015/rozpocet-psk-za-rok-2015.html>
111. Záverečný účet PSK za rok 2016. *Prešovský samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet/rozpocet-2016/zaverecny-ucet-psk-za-rok-2016.html>
112. Záverečný účet PSK za rok 2017. *Prešovský samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet/2017/>
113. Záverečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2010. *Trenčiansky samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z:

https://www.tsk.sk/buxus/docs/dokumenty/dokumenty_finance/zaverecny_ucet_za_rok_2010_1/zaverecny_ucet_2010.pdf

114. Závěrečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2011. *Trenčiansky samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.tsk.sk/buxus/docs/zaverecny_ucet_2011.pdf
115. Závěrečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2012. *Trenčiansky samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.tsk.sk/buxus/docs/zaverecny_ucet_tsk_2012.pdf
116. Závěrečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2013. *Trenčiansky samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.tsk.sk/buxus/docs/zu_2013_ztsk.pdf
117. Závěrečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2014. *Trenčiansky samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.tsk.sk/buxus/docs/zu_2014_ztsk.pdf
118. Závěrečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2015. *Trenčiansky samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.tsk.sk/buxus/docs/ZU_FINAL.pdf
119. Závěrečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2016. *Trenčiansky samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.tsk.sk/buxus/docs/ZU%20TSK%202016.pdf>
120. Závěrečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2017. *Trenčiansky samosprávny kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.tsk.sk/buxus/docs/ZU%202017%20KOMPLET.pdf>
121. Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2010. *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1661539

122. Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2011. *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1667619
123. Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2012. *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1675367
124. Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2013. *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1683477
125. Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2014. *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1690703
126. Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2015. *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1700773
127. Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2016. *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1714810
128. Závěrečný účet Ústeckého kraje za rok 2017. *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1726338
129. Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2010. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>
130. Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2011. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>

131. Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2012. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>
132. Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2013. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>
133. Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2014. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>
134. Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2015. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>
135. Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2016. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>
136. Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2017. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>
137. Zoznam krajov na Slovensku. *Sprievodca po Slovensku* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.sprievodcaposlovensku.com/slovensko/administrativne-a-uzemne-clenenie/kraje/zoznam-krajov-na-slovensku/>